

YABANCILAR İÇİN

TÜRKÇE

B2 ORTA DÜZEY

..Yabancılar İçin TÜRKÇE

Ankara 2014

reference •
yındur

SUNUŞ

Gazi Üniversitesi Türkçe Öğretim, Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÖMER) tarafından yayımlanan "Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti", TÖMER öğretim elemanlarınca "Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni"nde belirtilen düzey ve yeterliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Başvuru Metni'nde belirtilen "Anlama, Konuşma, Yazma, Dinleme" becerilerini geliştirmeye yönelik olarak, tematik bir bütünlük içinde yazılan Türkçe öğretim setimiz, uygulamada ortaya çıkan gereklilikler dikkate alınarak sürekli olarak güncellenmektedir. Dil öğretiminde ortaya konan modern yöntem ve tekniklerin dikkatlerinden de istifadeyle hazırlanan bu öğretim seti, ek öğretim materyalleriyle de desteklenmektedir. Bu amaçla Türkçe öğretim setine ilave olarak "Öğretmen Kılavuz Kitabı", "Ölçme ve Değerlendirme Kitabı" ve "Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi" adlarını taşıyan yayınlarımız öğretim setimizi tamamlayan diğer çalışmalardır.

İlk basımı 2013 yılında yapılan "Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti" gerek Gazi Üniversitesi TÖMER'de gerekse yurt içi ve yurt dışındaki dil öğretim merkezlerinde ders kitabı olarak okutulmaktadır. Türkçenin yabancılar öğretilmesi alanının akademik bir disiplin hâline gelmesiyle birlikte bu tür öğretim setleri çoğalacak ve ders materyallerinin niteliği de artacaktır. Gazi Üniversitesi TÖMER'in Türkçe öğretimine yönelik faaliyetleri, düzeylere uygun okuma kitaplarının hazırlanması, Türkçe öğretimine yönelik İnternet uygulamalarının oluşturulması gibi çalışmalarla devam edecektir.

TÖMER öğretim elemanlarının uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte hazırladığı "Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti"nin, konuyla ilgilenen öğretici ve kursiyerlere faydalı olmasını diliyoruz. Öğretim setimizin içeriğine getirilecek yapıcı eleştiriler daha iyi çalışmalar yolunda bizlere ışık tutacaktır.

Prof. Dr. Yaşar AYDEMİR
Yayın Koordinatörü

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
TÜRKÇE ÖĞRENİM,
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA
MERKEZİ**

B2 (ORTA DÜZEY) DERS KİTABI

Yayın Koordinatörü
Prof. Dr. Yaşar Aydemir

Editör
Dr. Mustafa Kurt - Dr. Nezir Temur

Hazırlayanlar

Dr. Nezir Temur, Dr. Mustafa Kurt, Dr. Sefa Yüce, Dr. Gülsün Mehmet, Şebnem Gökalp, Bilge Uluğlar, Özcan Korkut, Dr. Mehmet Çevik, Esra Kanmaz, Esra Hımhım, Şeyda Yeşilyurt, Hande Bulduk, Dr. Hasan Kaplan, Sevda Özden, Nihal Kümüştas, Tayfun Haykır, İlknur İşcanoğlu, Hande Bakan, Serhat Koçak, Derya Güven, Fatih Keskin, Ziya Bağrıaçık

© Her hakkı saklıdır.

Gazi Üniversitesi TÖMER'in yazılı izni olmadan tamamen veya kısmen kopyalanamaz, çoğaltılamaz.

All rights reserved. No part of the content of this book may be reproduced without the written permission of Gazi University TÖMER.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ TÖMER

Eti Mahallesi, Ali Suavi Sokak, Nu: 15/A Maltepe/ANKARA
Tel: (0.312) 229 78 00 Faks: (0.312) 229 88 20

<http://tomer.gazi.edu.tr>
e-mail: tomer@gazi.edu.tr

5. BASIM

Yapım
mtr medya
www.mtrmedya.com

Kapak Tasarım
Mehmet FIDANCI

2014 / ANKARA

Baskı

Kalkan Matbaası - Büyük Sanayi 1. Cad. No: 99 / 32 İskitler / ANKARA
Tel: (0312) 341 92 34 - www.kalkanofset.com

İÇİNDEKİLER

YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE

B2 (ORTA DÜZEY)

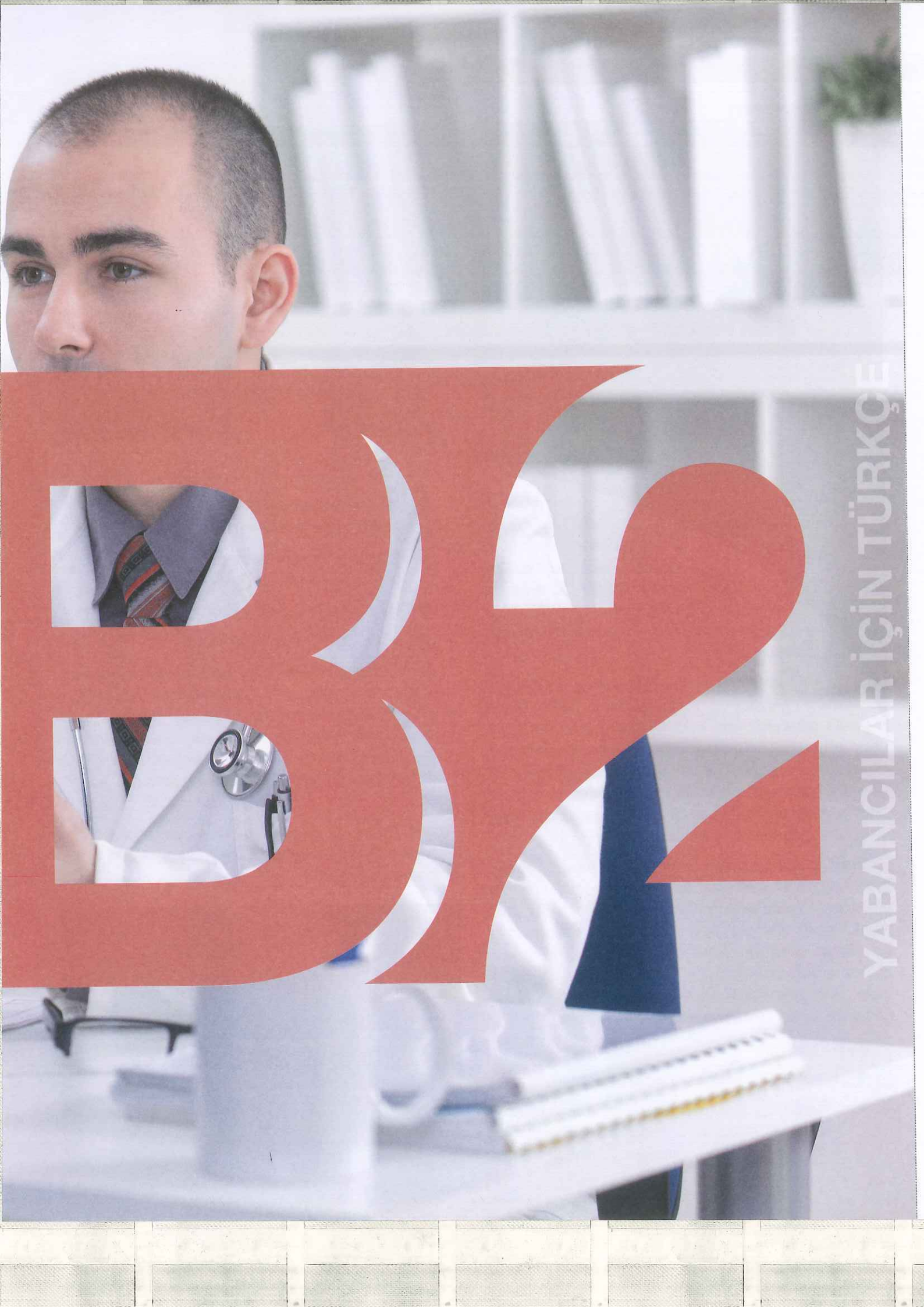
1. BÖLÜM: UZMANINA SOR	4-5
1. Metin: Güzel Sanatlar	6
2. Metin: Faydalı ve Zararlı: GDO / Faydasıyla Zararıyla GDO	10
3. Metin: Arkeoloji	14
4. Metin: Üstün Zekâlıların Eğitimi	18
2. BÖLÜM: NE YAPMALI?	22-23
1. Metin: Doğru Mesleği Seçmek	24
2. Metin: Yeni Bir Başlangıç	28
3. Metin: İletişim Kurmak	32
4. Metin: Derinlerin Hâkimi	38
3. BÖLÜM: KÜLTÜR SANAT	42-43
1. Metin: Ankara'da Kültür Sanat	44
2. Metin: Söyleşi: Sanat Durağı	48
3. Metin: Her Yazar Kendini mi Yazar?	54
4. Metin: Nuri Bilge Ceylan: Bir Doğa Fotoğrafçısı	60
4. BÖLÜM: BİLİMDEN DÜNYAMIZA	66-67
1. Metin: Bilime Adanmış Bir Ömür	68
2. Metin: Eskiçi	72
3. Metin: Karagöz ve Hacivat	76
4. Metin: Don Kışot ve Yardımcısı	80
5. BÖLÜM: SANATTAN BİLİME	84-85
1. Metin: Depremle Yaşamak	86
2. Metin: Işıkla Yazı Yazan Sanatçı	92
3. Metin: Simülasyon ve Tıp	96
4. Metin: Elektronik Eşyalarınızın Ömrü Ne Kadar?	100

1. BÖLÜM

UZMANINA SOR

YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Sanat nedir? Sanatın ne gibi işlevleri vardır?

2. Güzellik nasıl belirlenir?

3. Güzel sanat dalları nelerdir?

4. Güzel sanatların hangi alanlarında, hangi malzemeler kullanılır?

5. Güzel sanatlar kaynağını nereden alır?

B) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. "Bir edebî ürünün ne anlattığından çok nasıl anlattığı önemlidir." sözüyle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Edebiyat eserlerinde kullanılan dil çok önemlidir.
- b) Bir yazarın sanatlı anlatımı, onun eserlerini değerli kılar.
- c) Edebiyat eserinin gerçek değerini konusu değil, konuyu işleme biçimi belirler.
- d) Edebiyat ürünlerinin önemi yazarın anlattıklarından ziyade verdiği mesajlarla ölçülebilir.

2. "Bir dönemde güzel olarak nitelendirilen, başka bir dönemde güzel olarak kabul edilmeyebilir." cümlesindeki altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi geti-
rilemez?

- a) tanımlanmayabilir
- b) adlandırılmayabilir
- c) ifade edilmeyebilir
- d) okunmayabilir

3. "Bir toplumda güzel olan, başka bir toplumda güzel olmayabilir." cümlesi anlamca aşağıdaki cümlelerin hangisiyle çelişir?

- a) Güzel olan her şey, her yerde ve herkes için farklı olabilir.
- b) Benim için güzel olan bir başkası için güzel olmayabilir.
- c) Bütün toplumlarda güzellik anlayışı aynıdır.
- d) Güzellik anlayışı toplumdan topluma, insandan insana değişebilir.

4. "Güzel sanatlar insanlık var olduğu sürece devam edecek bir güce sahiptir." cümlesi anlam bakımından aşağıdaki cümlelerin hangisiyle çelişir?

- a) Güzel sanatlar insanla birlikte var olmaya devam edecektir.
- b) Güzel sanatlar gücünü ve enerjisini insanlıktan alır.
- c) Güzel sanatlar insanlıktan aldığı güçle devam edecektir.
- d) Güzel sanatların geleceği insanlığa bağlı değildir.

5. "Sanatçı, yüzyıllar sonrasına seslenebilir." ifadesinin karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sanatçı, uzun yıllar eser verebilir.
- b) Sanatçı, sadece kendi yüzyılında anılır.
- c) Sanatçı geçmişten geleceğe seslenir.
- d) Sanatçının tek amacı uzun yıllar bilinmektir.

KONUŞMA

A) Aşağıdaki diyalogu okuyunuz ve sınıfta canlandırınız.

BİR KONU, BİR KONUK

Sunucu: "Bir Konu, Bir Konuk" programımız başlıyor. Bugünkü konuğumuz Güzel Sanatlar Profesörü Sayın Ülkü Şen. Hoş geldiniz Sayın Şen.

Şen : Hoş bulduk.

Sunucu: Nasılsınız?

Şen : Teşekkür ederim, iyiyim.

Sunucu: Hepimizin bildiği ve yaşadığı gibi hayatımızın her alanında strese maruz kalıyoruz. Size göre müziğin stresle başa çıkmada bir rolü var mıdır?

Şen : Elbette ki var. Konuya psikolojik açıdan bakacak olursak müziğin insanları rahatlatıcı bir etkisi vardır. Müzik, geçmişten günümüze ruhsal sorunların çözümünde önemli bir rol almıştır.

Sunucu: Yani müziğin psikolojik açıdan değerlendirilmesi yeni bir durum değildir, öyle mi?

Şen : Tabii ki değildir. Eski çağlarda da müziğin bu işlevini insanlar fark etmişlerdir. Günümüzde de yapılan bilimsel araştırmalara göre müzik dinlemek stresten kasılan kaslarımızı gevşetiyor, bizi sakinleştiriyor ve dahası mutlu olmamızı sağlıyor.

Sunucu: Sayın Şen, verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ediyoruz.

Şen : Ben de teşekkür ederim.

B) Aşağıdaki terimleri ilgili oldukları güzel sanatlarla eşleştiriniz.
müzik (M), edebiyat (E), resim (R)

atölye

palet

desen

figür

ana fikir

kompozisyon

ritim

roman

nota

eskiz

yazı

ahenk

tuval

şiiir

beste

C) Aşağıdaki cümleleri sözlü olarak tamamlayınız.

ANTİBİYOTİK

1. Antibiyotiklerin fazla kullanımını doğru bulmuyorum çünkü

2. Beyin göçü

3. Çeşitli deneylerde hayvanların kobay olarak kullanımı

4. Bence sebze ve meyvelerin hormonlu olması

A large dump truck is shown in the process of unloading a massive pile of garbage at a landfill site. The truck's bed is raised, dumping a large quantity of waste, including plastic bags and other debris, onto a vast, sprawling pile of trash that fills the foreground and middle ground. The background shows a hazy, distant landscape under a clear sky.

[illegible]

insanlar birbirlerine ...

2. Metin

Faydalı ve Zararlı GDO

Dünya nüfusu her geçen gün artmaktadır. Buna paralel olarak ortaya çıkan açlık sorunu, insanları yeni çözüm arayışlarına yöneltmektedir. GDO da bu çözüm arayışlarından biri olarak bilim dünyasında yerini almıştır. Bir canlıdaki genetik özelliklerin kopyalanarak bu özellikleri taşımayan başka bir canlıya aktarılması sonucunda üretilen yeni canlıya "Genetiği Değiştirilmiş Organizma (GDO)" denmektedir. Bu yöntemle elde edilen bitkiler, ilaçlara ya da haşerelere karşı daha dirençli olmaktadır. Bu da kimyasal böcek ilaçlarının kullanımını azaltmaktadır. Günümüzde mısır ve pamuğun zararlılara, soya ve kanolanın böcek ilaçlarına, papaya (bir çeşit kavun) ve kabağın da virüslere karşı dirençli olmasında GDO tekniği kullanılmaktadır.

Genlere müdahale edilerek bitkilerin lezzet, besleyicilik ya da dayanıklılık gibi özellikleri geliştirilebilmektedir. Genetiği değiştirilmiş organizmaların özellikle aşı ve ilaç yapımında kullanılması önem kazanmaktadır. Dünyamızın geleceği için susuzluğa dayanıklı bitki geliştirme araştırmaları ise güncel bir çalışma alanı olarak sürdürülmektedir. Bununla birlikte genetik müdahale sayesinde az sulamayla daha bol ürün elde etmek de teorik olarak mümkündür ve uygulamaya geçirilmiştir. Bu özelliklerinden dolayı uygulamayı savunanlar, dünyada artan gıda ihtiyacının karşılanması konusunda GDO'nun çözüm olabileceğini düşünüyorlar. Diğer taraftan bazı uzmanlar genetiğiyle oynanmış bu ürünlerin insan sağ-

İlçini önemli derecede tehdit edebileceğini, insan sağlığı üzerindeki etkileri için yapılmış bilimsel bir araştırma olmadığını belirtiyorlar. Bu ürünlerin zararlı olduğunu savunanlar GDO'lu ürünlerin alerji başta olmak üzere antibiyotiklere karşı dayanıklılık oluşturduğunu, organ yetmezliği ve kanser gibi hastalıklara neden olduğunu belirtiyorlar. Farelerde yapılan deneylerden yola çıkılarak ortaya atılan bu iddialar ise hazır gıda maddelerinin zararlı olduğunu gösteriyor. Çünkü hazır gıda maddelerinde GDO'lu olduğu bilinen soya çokça kullanılmaktadır.

Sonuç olarak canlıların genleriyle oynayarak yarar sağlamak mümkün. Ama dünyanın geleceği ile oynamak da mümkün. Daha güzel bir gelecek için GDO'nun olumlu yönde kullanımına ihtiyacımız var.

?

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. GDO'nun ortaya çıkış sebebi nedir?

2. GDO'nun açılımı nedir?

3. GDO tekniğinin kullanıldığı bitkiler hangileridir?

4. GDO'nun kullanıldığı faydalı çalışmalar nelerdir?

5. GDO tekniğinin getirdiği olumsuzluklar nelerdir?

6. Tükettiğiniz yiyeceklerin GDO'lu olup olmadığına dikkat ediyor musunuz? Nedenleriyle açıklayınız.

B) Aşağıdaki sözcüklerin hangisi metindeki anlamı dışındadır kullanılmıştır?

1. sorun

- a) Arkadaşımın sorunu öz güven eksikliği.
- b) Özellikle gelişmekte olan ülkelerin sorunu: Terör.
- c) Senin sorunu bugün tez hocama soracağım.
- d) Onunla ilgili bir sorunum yok ama...
- e) Sorunlarınla başa çıkmayı öğrenmelisin.

2. bol

- a) Param o kadar çok ki bol bol harcıyorum.
- b) Elbisesi çok bol olmuş, bir beden küçüğünü alsın.
- c) Her şeyden bolca var, soframız çok zengin.
- d) Mesaj hakkım bol, istediğine benden mesaj atabilirsin.
- e) Türkiye'de bol miktarda bor madeni bulunmaktadır.

3. derece

- a) İngilizce kurslarımız derece derece gruplandırılmıştır.
- b) Gelir kaynaklarımız önemli derecede artış gösterdi.
- c) Çocuğun ateşi çok yükselmiş, 39 dereceye çıkmış.
- d) Şirkete başarı derecesi yüksek kişileri alıyorlar.
- e) İşlerin bu derece kötü olduğunu bilmiyordum.

4. gelecek

- a) O geleceği parlak bir çocuk, onunla tanışmanı isterim.
- b) Geleceğini de düşünüp yatırım yapmalısın.
- c) Senin geleceğini düşünüp yemek hazırlamıştım.
- d) Her vatandaş ülkesinin geleceğini düşünmeli.
- e) Gelecek de bir gün gelecek.

C) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Okuduğunuz metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

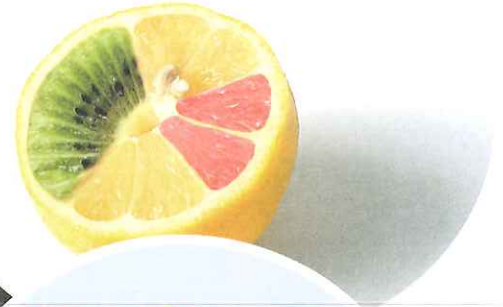
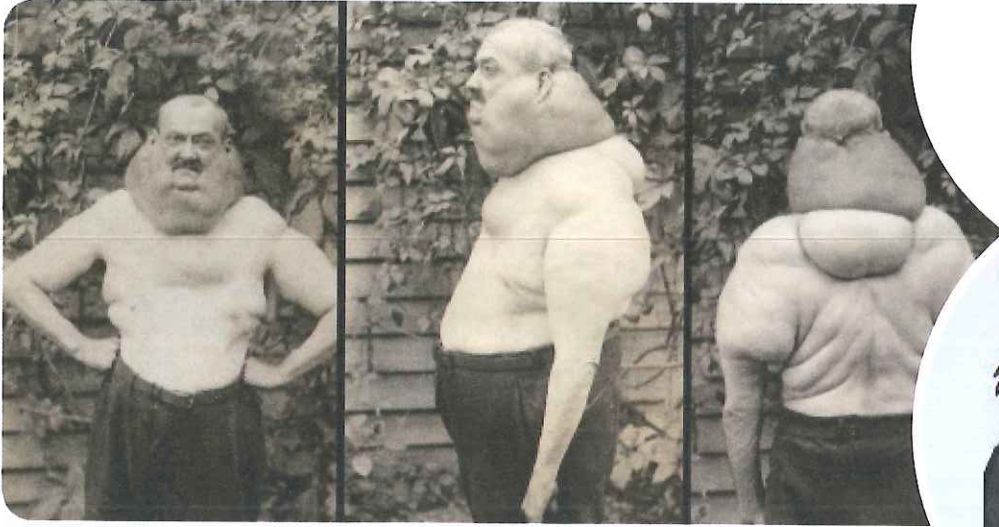
- a) Dünyadaki ülkelerin tamamında GDO tekniği vardır.
- b) GDO, özellikle kümes hayvanlarında kullanılmaktadır.
- c) GDO'lu ürünlerin hayvanlar üzerinde olumsuz bir etkisine rastlanmamıştır.
- d) GDO tekniği, istenirse çok faydalı alanlarda kullanılabilir.
- e) GDO'lu bitkiler, organ yetmezliği tedavisinde kullanılmaktadır.

2. Okuduğunuz metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

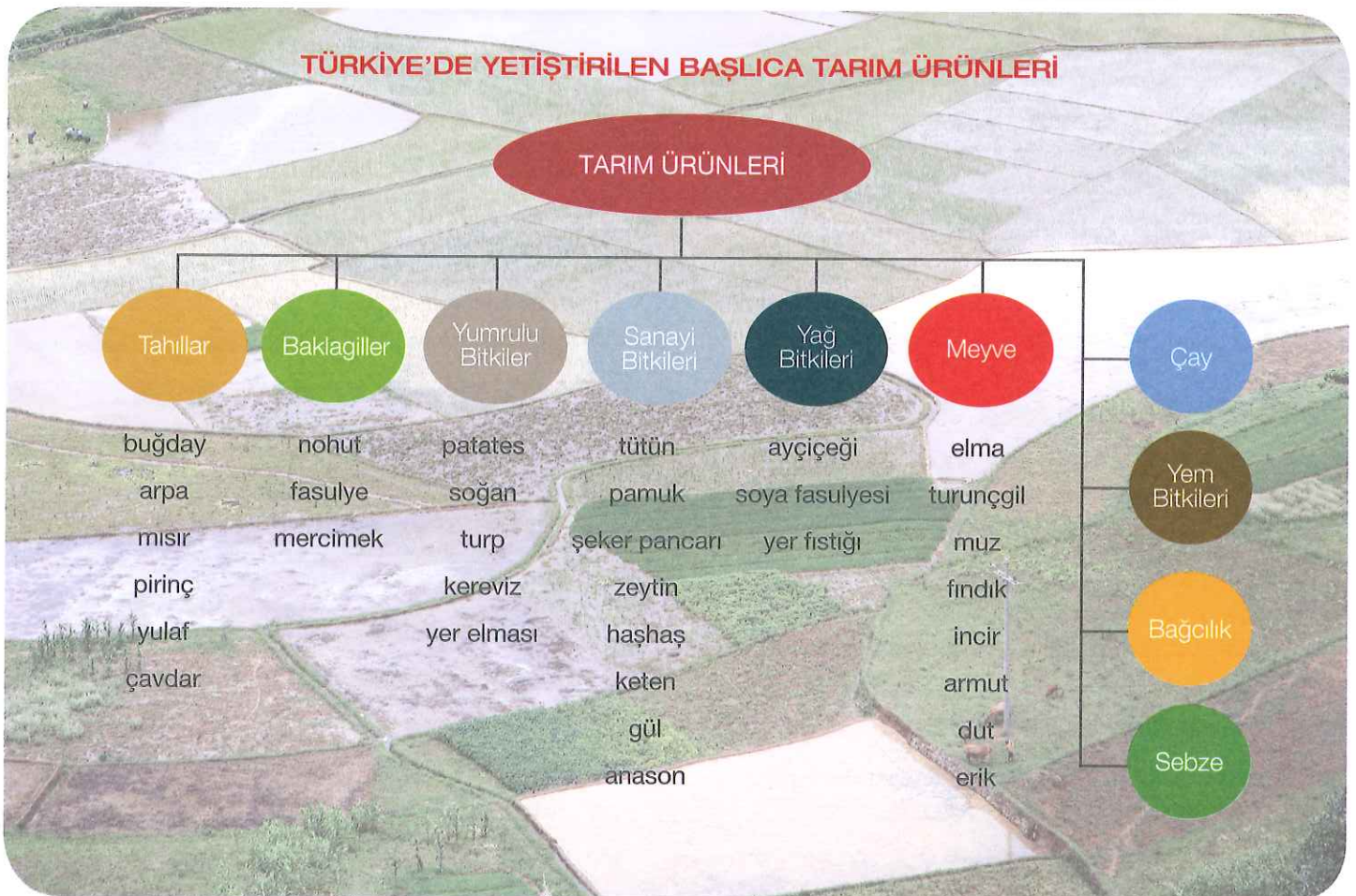
- a) GDO kullanımı kimi zaman iyi, kimi zaman kötü sonuç doğurur.
- b) Susuzluk sonucu oluşacak kıtlığa GDO çözüm olabilir.
- c) Genetiği ile oynanmış maddeler hayvanlar üzerinde denenmiştir.
- d) GDO'lu ürün kullanımı Batı'da Doğu'dan daha yaygındır.
- e) Kimyasal böcek ilaçlarının kullanımını azaltmada GDO etkilidir.

KONUŞMA

A) Aşağıdaki resimleri inceleyiniz ve resimler hakkında yorum yapınız.

B) Aşağıdaki tabloyu inceleyiniz. Siz de kendi ülkenizde yetişen tarım ürünleri hakkında bilgi veriniz.

- C) Bir ülkenin ekonomisinde tarımın önemi nedir? Bu konu hakkında beşer dakikalık konuşma hazırlayınız.

YAZMA

- A) Aşağıdaki paragrafı, yazım ve noktalama yanlışlarını düzelterek yeniden yazınız.

Herşey birdenbire gelişti. Sanki hava bile aniden karardı. Sokaklar da insanlar hızlı hızlı ona doğru koşuyorlardı. Nasıl olmuştu? Buraya nereden gelmişti. Yerde ne işi vardı. Hatırlamaya çalışıyordu. Nasıl, nasıl, nasıl... Gözünün önüne sadece bir dolmuşun frene basdığı an geldi. Ve bir çığlık... Nasıl da farkedememişti. Hayatta ki bütün sevdikleri tek tek aklına geldi. Eşi, annesi, babası, kardeşleri...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- B) Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Deyimlerle ilgili birer cümle yazınız.

1	abayı yakmak	• •	gücü yetmemek
2	ayak diremek	• •	yaşayacak az zamanı kalmış olmak
3	aklına yatmak	• •	âşık olmak
4	diş geçirememek	• •	bir işin olabileceğine inanmak
5	dolap çevirmek	• •	inat ve ısrar etmek
6	bir ayağı çukurda olmak	• •	başkalarının hoşuna gitmeyen işler yapmak
7	başa kakmak	• •	yapılan iyiliği yüze vurmak, hataları sürekli hatırlatıp üzme

- C) Aşağıdaki cümleler ile anlamlarını eşleştiriniz.

1. Diplomayı alırsam iyi bir üniversitede yüksek lisans yapacağım.
2. Geç kaldığı için akşamki düğün törenine yetişememiş.
3. Ailesini ziyaret etmek için eşi ve çocuklarıyla Kayseri'ye gitmiş.
4. Antalya, yazları Ankara'dan çok daha sıcak oluyor.
5. Reçel, meyve ve şekerin kaynatılmasıyla elde edilen bir tatlı türüdür.

anlam ilişkileri	cümle numarası
sebep-sonuç	
koşul (şart)	
karşılaştırma	
tanımlama	
amaç-sonuç	

DİNLEME

- A) Dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz.

(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Sunucu, telefon bağlantısına cevap vermektedir.

Dinleyici, bebeği mamayı daha çok sevdiği için mama kullanmaktadır.

Yıllardır tarımda GDO kullanılmaktadır.

Biyogüvenlik kanunuyla 2012'de mamalarda GDO kullanımı yasaklanmıştır.

Mamaları açtıktan sonra bir yıl içinde tüketmeniz gerekir.

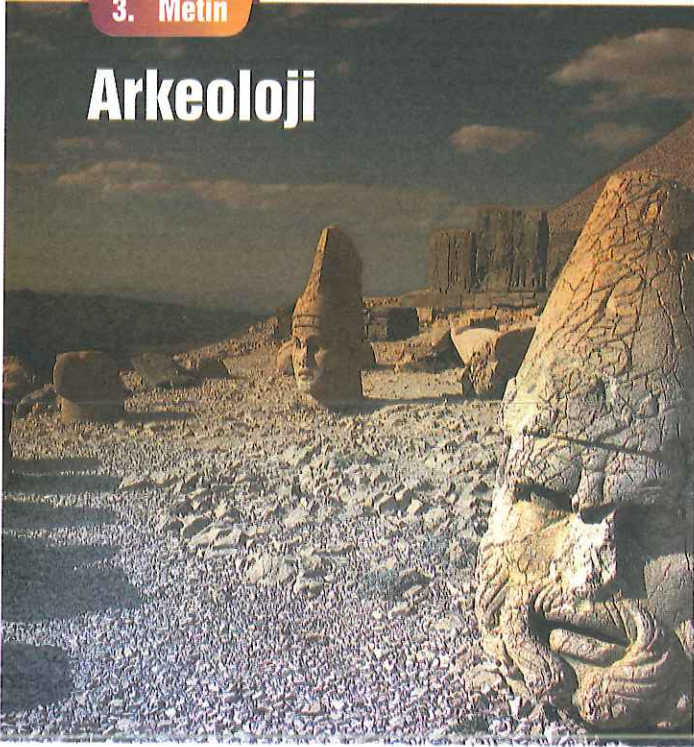
Dinleyici, GDO'lu gıdalar tüketmiyor.

- B) Diyalogdan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- a) Dinleyici, bebeğinin sağlığı için GDO'lu ürünler hakkında bilgi almaktadır.
- b) Katkı maddesiyle zenginleştirilmiş ürünleri tercih etmemiz.
- c) Sağlığımız için fastfood gıdalardan uzak durmalıyız.
- d) Doktor, GDO'lu gıdalar tüketilmesini tavsiye etmiştir.
- e) Doktor, GDO'nun tamamen zararlı olmadığını düşünmektedir.

3. Metin

Arkeoloji

Geçmiş dönemlerde yaşamış insanların hayatları her zaman merak konusu olmuştur. Nasıl yaşarlardı, ne giyerlerdi, ne gibi aletler kullanırlardı? Dünyada yaygın olan görüş, yüzyıllar önce insanların ilkel şartlarda yaşadıkları yönündedir. Fakat yapılan araştırmalarda bulunan bazı eserler bugün hâlâ gizemini korumaktadır. Mesela Mısır piramitleri o günün şartlarında nasıl yapılmıştı? Güney Amerika'da İnkalar dağların tepelerine tonlarca ağırlıktaki taşları nasıl çıkarmıştı? İnsanlar hangi teknolojiyle kayaları oyarak evler yapmıştı? Tüm bu sorulara cevap verebilmek için tarihî belgeleri ve bulguları iyi araştırmak gerekir. Özellikle medeniyetlere ait toprak altında kalmış eşya ve dokümanları ortaya çıkarmak yukarıdaki soruların cevabını verecektir.

Toprak altında kalan tarihî eserleri ortaya çıkarmak arkeoloji biliminin sahasına girmektedir. Yüzyıllar önce kullanılan evler, saraylar, tapınaklar doğa şartlarından veya savaşlardan etkilenecek yıkılmıştır. Arkeologlar, eskiden insanların yaşadığı varsayılan yerleşimleri gün yüze çıkarmak için çalışmalarına kazı yaparak yürütürler. Kazı çalışmaları, çok sabır gerektiren bir iştir. Ayrıca, bulunan tarihi eserlerin zarar görmemesi için çok hassas bir çalışma yürütülür. Arkeologlar ellerindeki ince fırçalarla aylar hatta yıllar süren çalışmalar yaparlar. Yıkılan bir kentin üstüne yenisi yapıldığından, eski kentler genellikle toprağın altında kalır ve üst üste kurulan yerleşmelerin mimari yıkıntılar zamanla bir tepe oluşturur. Bu tür tepelere Türkçede “höyük” denmektedir. Arkeologların yapması gereken en önemli işlerden biri, ulaştıkları buluntuların hangi dönemden kaldığını saptamaktır. Bu buluntular arasında ele geçen yazılı belgeler

tarih bulma işini kolaylaştırır. Ama yazılı bir belge yoksa, örneğin binlerce yıl öncesinden kaldığı tahmin edilen bir eşyanın yapım tarihini belirlemek çok zordur. Bugün arkeologlar, bulunan bir eşyanın tarihini belirlemede çeşitli bilimsel yöntemler kullanmaktadır. Bunlardan biri olan "radyo karbonla tarihleme" yönteminin bulunması, arkeolojide büyük bir gelişme sağladı. Bu yöntemle odunun, kömürün ve eski yerleşim bölgelerinde bulunan kemiklerin yaşlarını saptamak olanaklı hâle geldi. Her canlıda karbon bulunur ve bunun neredeyse tamamı karbon-12'dir. Belli bir oranda da radyoaktif içeren ve ağır karbon-14 vardır. Örneğin bir ağaç kesilince, artık yeni karbon-14 atomları alamaz ve var olan radyoaktif karbon atomları da belli bir hızla yok olmaya başlar. Böylece yaklaşık 5.500 yıl sonra bu atomların yarı karbon-12 atomlarına dönüşür. Radyoaktif karbonun karbon-12'ye oranı ölçülerek, canlının ne kadar zaman önce öldüğü saptanabilmektedir. Ne var ki bu yöntem, tarihi belli olan Mısır buluntularına uygulandığında, saptanan tarihlerin çok kesin olmadığı anlaşılmıştır.

Bir başka tarihlendirme yöntemi de "ısıyla ısıldama"dır (ısı ısıldama). Bu yöntem yalnızca pişmiş kile uygulanabilmektedir. Kilde radyoaktif atomlar içeren elementler vardır. Kil pişirilmeden önce bunlar çevrelerine ışık biçiminde parçacıklar saçarlar. Pişme işleminin sonunda, atomların saçtığı bu parçacıklar kristalleşmiş yapının içinde hapsolür. Isıyla ısıldama yönteminde çömlekten alınan bir örnek, parçaların yeniden serbest kalacağı noktaya kadar ısıtılır. Bu parçacıklar ışık biçiminde (ısıldayarak) açığa çıktıkları için "fotometre" aygıtıyla ölçülür. Çömlek ne kadar çok ışık verirse, o kadar eskidir.

Bir ağacın yaşının, gövdesindeki yıllık büyüme halkalarına göre saptanmasına "dendrokronoloji" denir. Ağaç gövdesinin kesitinde iç içe ince ve kalın halkalar görülür. Havaların iyi gittiği yıllarda ağaç daha çabuk büyüyeceğinden halkaların kalınlığı artar. Bu yöntemle ağacın yaşadığı dönemdeki iklim koşulları bile anlaşılabilir. Bir çam türünün 4.000 yıl önceki ve günümüzde yaşamakta olan örnekleri bu yöntemle karşılaştırılmıştır.

Büyük çaplı ilk kazılar İtalya'da 18. yüzyılda başladı. Bu kazılar, M.S 79'da patlayan Vezüv Yanardağı'nın püskürttüğü lavların ve küllerin altında kalan eski Pompei ve Herkulaneum kentlerinde yapıldı. Bu kentlerin ortaya çıkarılması, Eski Roma kentleri tarihi hakkında yeni bilgilere ulaşılmasını da sağladı. Bazı araştırmacılar, soyu tükenmiş hayvanların kemiklerini bularak dünya tarihini aydınlatmışlardır. Dinozor, bu tarz çalışmalar sonucunda bulunmuş bir türdür. Mısır'da bulunan mumyalar yüzyıllar önce insanların fiziksel özelliklerinin nasıl olduğunu ve insan genetiğinin zaman içinde nasıl değiştiğini göstermektedir. Arkeoloji bilimi, yeni keşifler yaparak insanoğlunun geçmişine ışık tutmaya devam ediyor.

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Arkeoloji nedir, neyi amaçlar?

2. Tarihlendirmede kullanılan bilimsel yöntemler nelerdir? Kısaca belirtiniz.

3. "Höyük" nedir?

4. Bir ağacın yaşı nasıl hesaplanır?

5. İnsanlar neden geçmişi araştırmak ister?

6. Eğer bir arkeolog olsaydınız, nerede kazı yapmak isterdiniz? Niçin?

B) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. "Yapılan araştırmalarda bulunan eserler hâlâ gizemini korumaktadır." cümlesindeki altı çizili ifadenin yerine aşağıdakilerden hangisi kullanılabilir?

- a) çözülememiştir b) çıkartılmamıştır
c) beklemektedir d) saklanmaktadır

2. "Tarihî eserleri incelemek arkeoloji biliminin sahasına girer." cümlesindeki altı çizili kelimenin yerine aşağıdakilerden hangisi kullanılabilir?

- a) yoluna çıkar b) alanıdır
c) yapılır d) seçeneğidir

3. "Arkeologlar kazı yaparak tarihî eserleri gün yüzüne çıkarmışlardır." cümlesindeki altı çizili kelimenin yerine aşağıdakilerden hangisi kullanılabilir?

- a) müzeye b) kırıp
c) gündüz d) ortaya

4. "Arkeoloji yeni keşifler yaparak insanoğlunun geçmişine ışık tutmaya devam ediyor." cümlesinde geçen "ışık tutmak" deyimini hangi anlamda kullanılmıştır?

- a) aydınlatmak b) anlatmak
c) düşünmek d) yok etmek

5. Okuduğunuz metne göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Isıl ısıldama yöntemi sadece pişmiş kile uygulanır.
b) İlk arkeolojik kazılar Mısır'da yapılmıştır.
c) Ağaçların yaşı "radyo karbon" yöntemiyle tespit edilir.
d) İnkalar Orta Amerika'da yaşamıştır.

6. Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- a) Arkeoloji, geçmişe merak neticesinde ortaya çıkmıştır.
b) Arkeolojide tarihendirme yapmak için çeşitli bilimsel yöntemler kullanılmaktadır.
c) Arkeoloji geçmişte yaşamış medeniyetleri araştırır.
d) Arkeoloji çalışmaları ilk defa Mısır'da yapılmıştır.

KONUŞMA

A) Geçmişte yaşamış insanların yaşamlarını neden merak ederiz? Geçmiş dönemdeki medeniyetlerin bize katkıları nelerdir? Sınıfta tartışınız.

B) Ülkenizdeki tarihî yerler hakkında bilgi veriniz?

C) Eski medeniyetlerden günümüze kadar ulaşan tarihî kalıntılar, o dönemin şartlarında nasıl yapılmış olabilir?

YAZMA

A) Aşağıdaki paragrafı yazım yanlışlarını düzelterek yeniden yazınız.

Hergün sabah 7'de kalkar okula giderim. Dersler saat 8'de başlıyor. Tenefüslerde annemin hazırladığı yemekleri yiyorum. Arasıra da kantinden bir şeyler yiyorum. Geçen hafta kantinden aldığım tost miğdemi bulandırtı. Öğretmenden izin alıp eve gitdim. Annem çok üzüldü ve bana kızdı. Aslında annem haklıydı. Çünkü sürekli yemek hazırlayıp okulda yemem için bana veriyordu. Akşam üstü bulantım geçdi. Artık annemim yemeklerinden başka her hangi bir şey yemiyeceğim. En güzel yemekler annelerindir...

B) Aşağıdaki hikâyeyi hayal gücünüzü kullanarak tamamlayınız.

Her yaz olduğu gibi bu yaz tatilinde de okul masraflarımı çıkarmak için çalışacaktım. Babam emekliydi ve ben de ailenin en büyük çocuğuydum. Çalıştığım matbaanın sahibi de babamın çocukluk arkadaşı Muhittin Amca'ydı. Yazın memlekete geldiğimde doğrudan, onun yanına gider, hemen işe başlardım. Bu yaz, üniversite tatil olunca memlekete geldim. Geldikten iki gün sonra matbaada çalışmaya başladım. Bir gün matbaada, çok kokuyor diye yapıştırıcı kutularını arkadaki boş odaya koydum. Sonra kaldığım işe devam ettim. Aradan yarım saat geçmişti ki çalışanlardan biri sigara içmek için boş odaya girdi. Birdenbire bir çığlık duydum. Arkamı dönüp baktığımda odadan alevler yükseliyordu.

.....

.....

.....

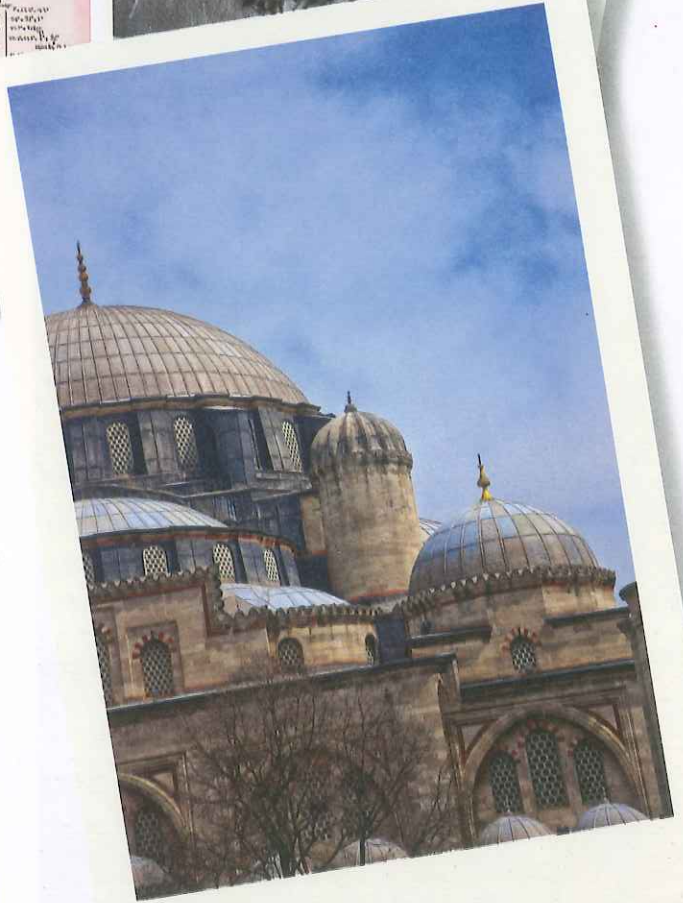
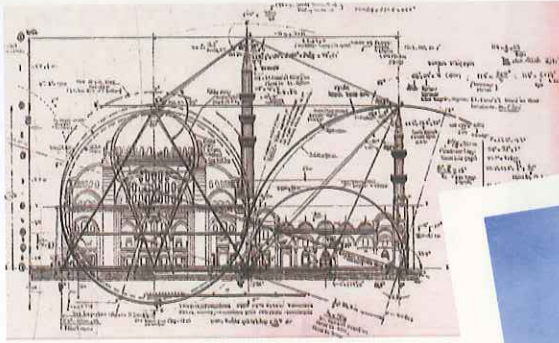
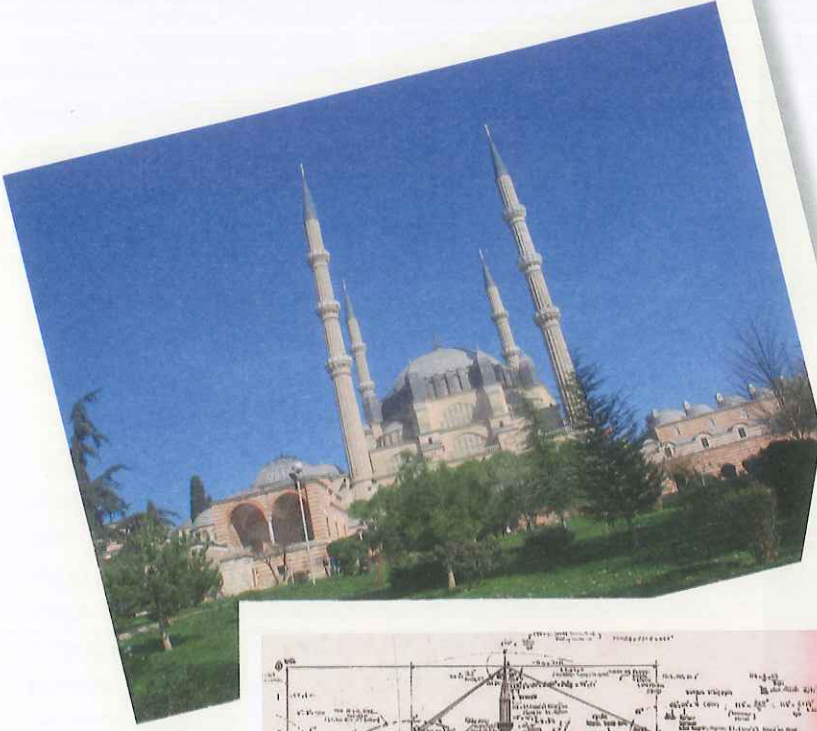
.....

.....

.....

.....

.....

DİNLEME

A) Dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Türkiye'ye Japonya'dan turist kafflesi gelmiştir.

Japonlar sadece Mimar Sinan'ın eserlerini incelemiştir.

Mimar Sinan'ın kullandığı sistem bazı gökdelenlerde kullanılmıştır.

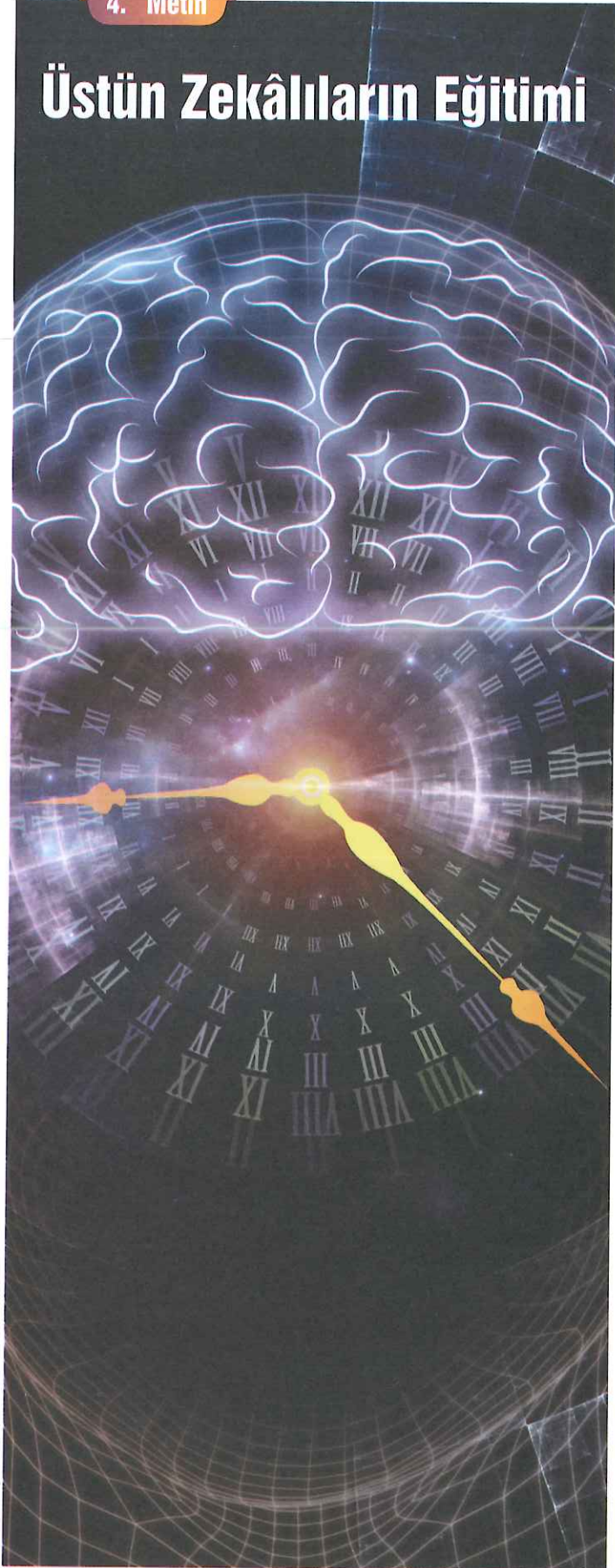
Camiler, yumuşak zemine yapıldığı için ayakta kalmıştır.

Minarelerde raylı sistem kullanılmıştır.

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

4. Metin

Üstün Zekâlıların Eğitimi

İnsanlığın ortak birikimine katkıda bulunan ve medeniyetin gelişimini sağlayanlar, zihinsel olarak standartların üzerinde donanıma sahip insanlardır. Bu tip insanlar üstün zekâlı ve üstün yetenekli insanlar olarak nitelendirilir ve bunların özel bir eğitime tâbi tutulmaları gerekir. Günümüzde üstün zekâlı çocuklara yönelik özel eğitim programları büyük bir ciddiyet içinde uygulanmaktadır.

Üstün zekâlı çocukların eğilimleri, Howard Gardner tarafından ortaya atılan "Çoklu Zekâ Kuramı" çerçevesinde ele alındığında çok farklı alanlarda gelişme gösterebilir. Bu bakış açısından hareketle, üstün zekâlılara yönelik eğitim programlarının çok geniş bir yelpazede oluşturulması kaçınılmazdır.

Üstün zekâlı, üstün yetenekli ve yaratıcı çocukların eğitimi konusunda 1957 yılı önemli bir tarih olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu tarihte Sovyetler Birliği, dünyanın ilk yapay uydusu olan Sputnik'i uzaya fırlattı. Bu tarihî olaydan sonra üstün zekâlı, üstün yetenekli ve yaratıcı çocukların eğitiminde yeni bir çığır açıldı. Batı ülkeleri, Sovyetler Birliği'nin kendilerini uzay yarışında geçme sebeplerini kısa zamanda tespit ettiler. Batılı ülkelerin tespitleri arasında, Sovyetler Birliği'nin ileri zekâlı ve üstün yetenekli çocukların eğitimine özel bir önem vermesi de yer alıyordu. Bu tarihten sonra Batılı ülkeler de üstün zekâlıların eğitimi için gerekli olan teorik ve uygulamalı çalışmaları kurumsal boyutta hayata geçirmeye başladı.

1957'den daha eski tarihlere gittiğimizde, üstün zekâlı ve üstün yetenekli öğrencilere yönelik özel eğitim metotlarının tarihî devirlerde de uygulandığını görmekteyiz. Mesela asırlar önce Osmanlı Devleti, üstün yetenekli öğrenciler için özel bir eğitim sistemi geliştirmişti. "Enderun" adı verilen saray okullarına seçilerek alınan üstün yetenekli çocuklar, özel eğitim programlarıyla yetiştirilmekte ve böylece devletin üst düzey asker, yönetici ve sanatçı ihtiyacı karşılanmaktaydı. Bu örnekten hareketle üstün zekâlı çocukların özel bir eğitimden geçirilme serüveninin çok da yeni olmadığını söyleyebiliriz.

Değişen amaç ve beklentiler çerçevesinde geçmişten bugüne ulaşan özel eğitim metotları, özellikle son yıllarda ortaya çıkan farklı kuram ve uygulamalarla zenginleşmektedir. Bu bağlamda ele alabileceğimiz "Radikal Hızlandırma" adını taşıyan program, üstün yetenekli öğrencilerin akranlarından daha önce üniversiteye girmelerini sağlamaktadır. İlk olarak 1971 yılında uygulanmaya başlanan "Radikal Hızlandırma", hâlen Birleşik Devletler'de, Asya ve Avrupa ülkelerinin birçok üniversitesinde uygulanmaktadır.

Üstün zekâlı çocukların eğitimi meselesi, günümüzde büyük önem kazanmış bir konudur. Teknolojik gelişmenin baş döndürücü bir hıza ulaştığı 2000'li yıllarda, üstün zekâlı çocukların eğitilmesi ve onlara yönelik büyük toplumsal beklentiler içinde olunması artık kabul edilmiş bir durumdur.

?

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Batılı ülkeler hangi olaydan sonra üstün zekâlı çocukların eğitimine önem vermeye başlamıştır?

2. Osmanlı Devleti'nde üstün zekâlılar için nasıl bir eğitim sistemi uygulanmıştır?

3. Metinden hareketle "Çoklu Zekâ Kuramı" ve "Radikal Hızlandırma" hakkında neler söylenebilir?

4. Günümüzde üstün zekâlı çocuklar hakkındaki genel düşünce ne yöndedir?

5. Sizce üstün zekâlı çocukların özel bir eğitime tâbi tutulması topluma neler kazandırır?

B) Cümleleri okuyunuz. Metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Howard Gardner'a göre bütün insanlar tek bir zekâ türüne sahiptir.

Sovyetler Birliği, 1957 yılında Sputnik uydusunu uzaya göndermiştir.

"Enderun" Osmanlılarda bir çeşit özel eğitim veren saray okuludur.

Radikal Hızlandırma, 2000'li yıllarda uygulanmaya başlanmıştır.

Üstün zekâlı çocukların eğitilmesine gerek yoktur.

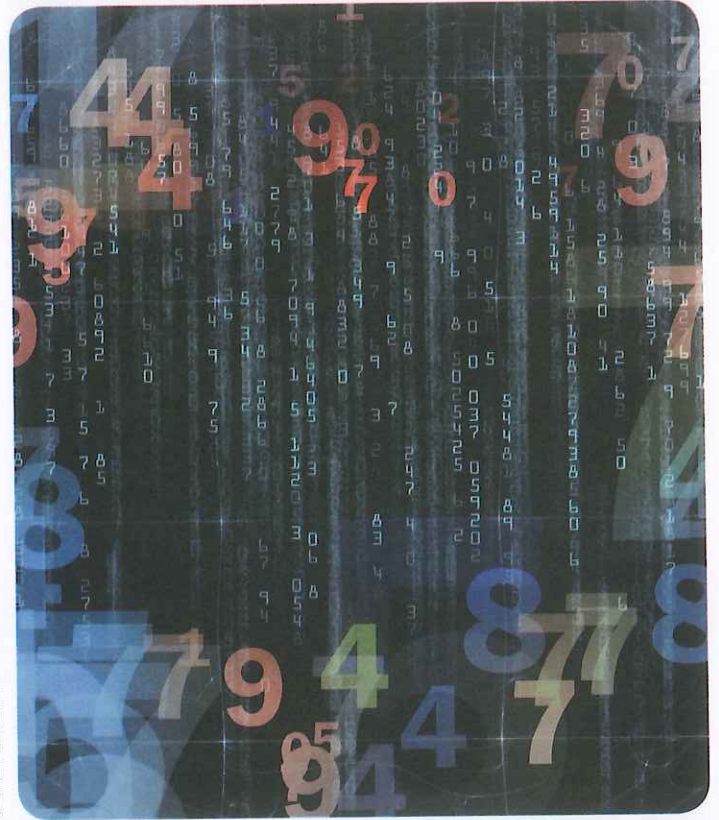
C) Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Okuduğunuz metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

- a) Özel eğitim, zengin insanların elinde olan bir imkândır.
b) Özel eğitim programları, normal eğitimin aksamasına sebep olmaktadır.
c) Dünyada üstün zekâlı insan yoktur. Her insan ortalama bir zekâyâ sahiptir.
d) Ülkeler arasındaki teknoloji yarışı sebebiyle üstün zekâlıların eğitimi önem kazanmıştır.

2. Okuduğunuz metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- a) Batılı ülkeler Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeleri takip etmişlerdir.
b) Radikal Hızlandırma üstün zekâlılar için hazırlanmış bir eğitim programıdır.
c) Üstün zekâlıların eğitimiyle ilgili teorik çalışmaların yanı sıra uygulamalı çalışmalar da yapılmıştır.
d) Üstün zekâlıların eğitimi 1957'de başlamıştır.
e) Radikal Hızlandırma, birçok ülkede uygulanmaktadır.

KONUŞMA

A) Aşağıdaki diyalogu okuyunuz ve sınıfta canlandırınız.

BİZE SORUN

Sunucu : Eğitim Bilimleri Profesörü Sayın Ayhan Karahan,
programımıza hoş geldiniz!

Karahan: Hoş bulduk!

Sunucu: Bugün programımızda gençlerin meslek seçimlerinde dikkat etmesi gereken hususları konuşacağız. Sayın Karahan, gençlerin meslek seçiminde nelere dikkat etmeleri gerekir? Önerileriniz nelerdir?

Karahan: Gençlere ilk tavsiyem kendilerini iyi tanımalarıdır. Nelere ilgileri, yetenekleri var; neleri yapmaktan hoşlanıyorlar ilk önce bunu iyi bilmeleri lazım. Belki keşfedemedikleri yetenekleri vardır. Bunun için de profesyonel yardım almaları gerekir. Okullarındaki rehber öğretmenlerinden bu konuda yardım alabilirler. İlgî ve yetenekleri ölçen çeşitli testler var. Bu testler öğrenciye uygulandıktan sonra daha net sonuçlar ortaya çıkabilir.

Sunucu: Öğrenciler kendilerini çok iyi tanısalar bile yaşam şartları gereği ilgi ve yeteneklerine göre değil de ailenin istediği, toplumda saygınlığı olan veya maddi yönden daha iyi kazançlar elde edebilecekleri mesleklere yöneliyorlar. Bu konu hakkında neler düşünüyorsunuz?

Karahan: Eğitim sistemimizdeki en büyük problem de bu. Ortaokul ve lisede dersleri iyi olan öğrenciler, çevreleri tarafından hemen tıp, mühendislik fakültesi gibi popüler alanlara yönlendiriliyor. Öğrencinin ilgi ve yeteneği tamamen göz ardı ediliyor. Bu fakültelerden mezun olduktan sonra işe başlayan gençler genelde mutsuz oluyorlar. Belki diğer mesleklerle göre daha fazla para kazanıyorlardır ama bana göre sevdikleri meslekleri yapsalar alanlarında uzman olup yine aynı parayı kazanabilirler ve sevdikleri mesleği yaptıkları için mutlu olurlar.

Sunucu: Verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederim, Sayın Karahan.

B) Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Hangi alanlara ilgi ve yeteneğinizin olduğunu biliyor musunuz?
2. Üniversitede kazandığınız bölümleri çevrenizin isteğine göre mi yoksa ilgi ve yeteneklerinize göre mi seçtiniz?
3. Eğer imkân verilseydi hangi mesleği seçerdiniz? Neden?

YAZMA

A) Aşağıdaki paragrafı yazım yanlışlarını düzelterek yeniden yazınız.

Pazar ertesi sabahıydı. Üniversite sınav sonuçları açıklantı. Çok büyük hayal kırıklığına uğradım. Üniversiteyi kazanamamışdım. Ardarda arkadaşlar beni aradı. Nereyi kazandığımı sordular. Üzülererek kazanamadıkımı söyledim. Herbiri bir yeri kazanmışdı. Malesef birtek ben kazanamadım. Artık pekçoğu farklı şehirlerdeki üniversitelere gitecekti. Ben ise bir sene daha kalıb sınavlara hazırlanacaktım. Ama bu sefer çok çalışıb en güzel üniversiteyi kazanacağım.

B) Aşağıdaki metni farklı kaynaklardan araştırma yaparak uygun şekilde tamamlayınız.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

Okul öncesi eğitim 0-6 yaş arası çocukların eğitimini kapsamaktadır. Yeteneklerin hızla geliştiği ve biçimlendiği bu kritik dönem, ebeveynler tarafından üzerinde özenle durulması gereken bir konudur. Bu dönemde görev alacak öğretmenler donanımlı olmalıdırlar. Çocuğun üç yaşından başlayarak ilköğretime gelinceye kadar olan zaman içinde bakımı, korunması ve her yönden gelişiminin sağlanması çok önemlidir. Okul öncesi yaşlarda çocuk, çevresindeki kişilerin ortamlarıyla etkileşim yollarını, kendine özgü duyuş, düşünüş ve davranış biçimiyle bağdaştırarak benimser. Böylece benliğini geliştirir. İçinde bulunduğu toplumun bir parçası, bir temsilcisi olur.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DİNLEME

A) Dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Sirklerdeki hayvanlar işkence edilerek eğitiliyor.

Sirklerdeki hayvanlar doğal yaşam alanlarından koparılıyor.

Sirklerdeki hayvanlar, doğada yaşayan hayvanlardan daha kötü şartlarda yaşıyor.

Doğada yaşayan hayvanlar sirktekiler gibi gösteri yapabiliyor.

Sirkteki hayvanlar insanlar tarafından hapsediliyor.

.....

.....

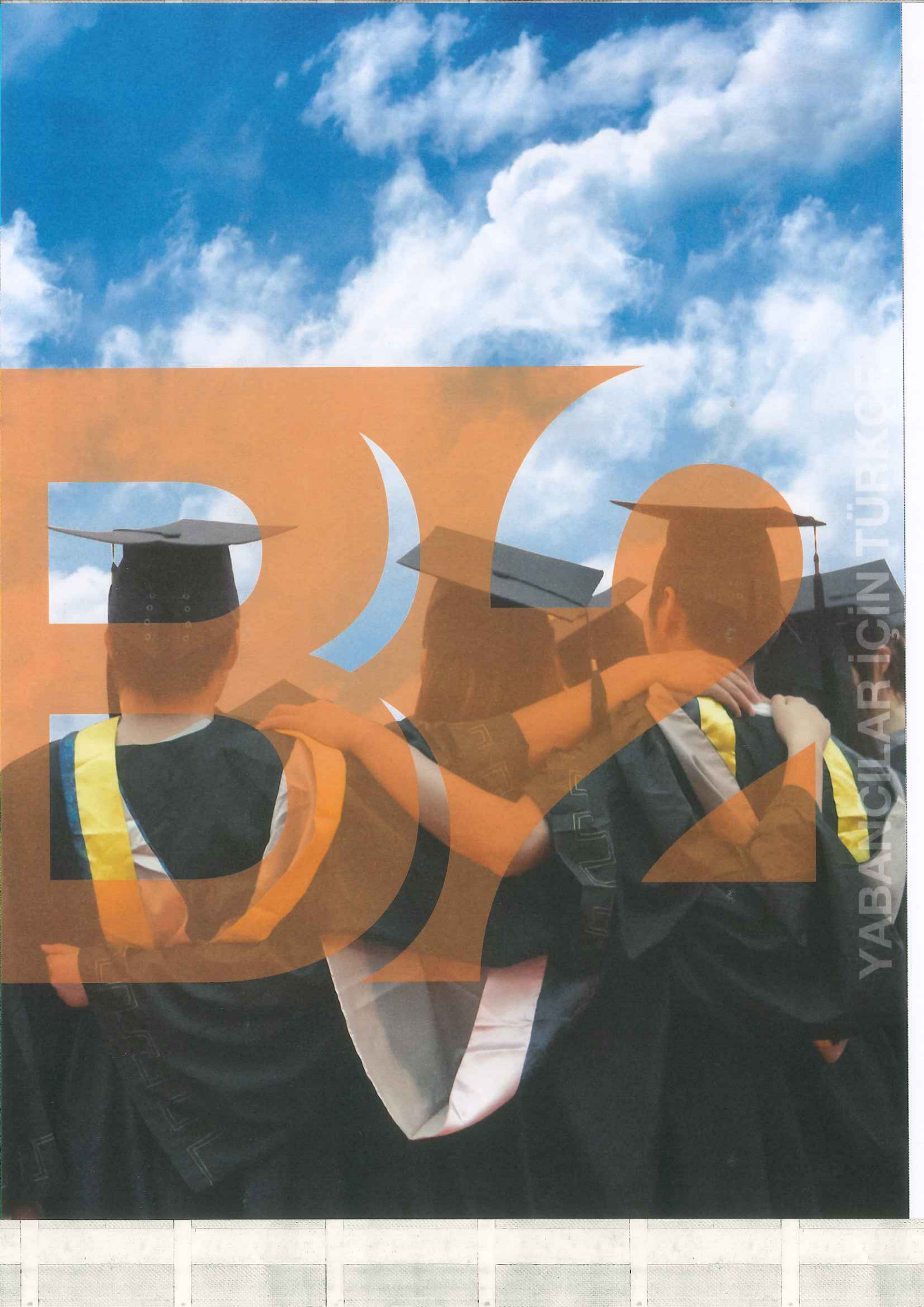
.....

.....

.....

2. BÖLÜM NE YAPMALI?

YABANCI LAR İÇİN TÜRKÇE

1. Metin

Doğru Mesleği Seçmek

Panel Başkanı: Merhaba Değerli Öğrenciler,

Meslek seçimi konulu panelimizde üç farklı meslek grubunun uzman ve başarılı isimleri konuşmacı olarak aramızdalar. Sizlere kısaca mesleklerinin tanımını, tarihçesi ve özellikleri gibi konulardan bahsedecekler. Sizler de panelin sonunda, merak ettiklerinizi konuşmacılarımıza sorabilirsiniz. İlk konuşmacımız mesleğinde 15 yılı geride bırakmış ünlü avukat Nermin Tekin. Buyurun Sayın Tekin.

Nermin Tekin: Herkese merhaba!

Karşımda gözlerinin içi parlayan siz sevgili gençleri görünce heyecanlandım. Çünkü biliyorum, bu konuşma sizler için önemli. Umarım sizlere faydalı bilgiler verebilirim. İsterseniz önce "Avukat kimdir?" sorusunun cevabını vererek başlayalım. "Avukat" sözcüğü Eski Yunancada, etkileyici şekilde konuşan ve hukuki yardımda bulunan kişi anlamına gelir. Bugün modern anlamda avukat, adaletin gerçekleşmesi için hâkimlere yardımcı olan kişidir. Bu yardım, kişi veya kurumlar arasında ortaya çıkan problemlerin mahkemelerde, yasalara uygun olarak kısa sürede ve güven içinde giderilmesi esasına dayanır. Peki nasıl avukat olunur? Avukat olabilmek için hukuk fakültesinde dört yıl süren eğitimin ardından bir yıllık avukatlık stajı yapmak gerekir. Staj, altışar ay olmak üzere, mahkemelerde ve bir avukatın yanında tamamlanır. Staj sonunda baro yönetim kurulunca yapılan sınavda başarılı olanlara avukatlık belgesi verilir. Bu belgeyi alanlar gerekli eğitim ve stajların ardından hukuk müşaviri, savcı, hâkim veya noter de olabilirler. Ayrıca yürüttükleri davalarda branşlaşma söz konusu olabilir (ceza, miras, aile, icra, iflas vb.). Eğer bu bölümü tercih etmek isterseniz, sadece sosyal bilimlerle ilgili olmanız yetmez. Olayları mantık süzgecinden geçiren, yeniliklere açık, kuvvetli belleğe sahip ve her şeyden önemlisi tarafsız karar verme yeteneğini taşıyan bireyler olmanız gerekir.

Panel Başkanı: Verdiğiniz değerli bilgiler için teşekkür

ediyoruz. Sırada
başarılı kariyere sahip
bir başka isim, genç biyoloğumuz
Funda Erçetin var. Buyurun Sayın
Erçetin!

Funda Erçetin: Merhaba Sevgili Arkadaşlar!

Çok değil, bundan 7-8 yıl önce ben de sizin oturduğu sıralarda otuyordum. Bu sebeple gelecekle ilgili heyecan ve kaygınızı gayet iyi anlıyorum. Amacım bu meslekle ilgili merak ettiğinizi düşündüğüm sorulara cevap vermek. Biyolog, biyoloji bilim dalında eğitim görmüş kişidir. "Biyoloji" ise "Latince"de hayat anlamına gelen "bios" ve bilim anlamına gelen "logos" sözcüklerinin birleşiminden oluşmaktadır. Bu bağlamda biyolog, canlı hücre içindikileri (DNA, protein vb.), hücre yapısının işlevini ve hücreler arasındaki etkileşimi inceler. Ayrıca canlı türlerinin evrimini etkileyen koşullar üzerinde araştırma yapar. Biyologlar laboratuvarlarda çalışır. Dolayısıyla biyologların kimyasal maddelere alerjisi olmayan, araştırmacı, doğayı seven, görme engeli bulunmayan, renkleri ayırt edebilen ve dikkatini bir noktada uzun süre yoğunlaştırabilen kişiler olması gerekir. Biyologlar günümüzde yoğun olarak hastanelerde çalışırlar. Bunun yanında çeşitli bakanlıklarda (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı vb.), ilaç ve besin endüstrisinde, çeşitli araştırma merkezlerinde de çalışan birçok biyolog vardır.

Panel Başkanı: Çok teşekkür ederiz. Son olarak Genel Cerrahi Uzmanı Sayın Tuğrul Aydın'ı dinliyoruz. Buyurun Hocam.

Tuğrul Aydın: Teşekkür ederim.

Tarihte bugünkü cerrahi uygulamalara benzer ilk örneğe M.Ö. 3500 yılında Eski Mısır'da rastlıyoruz. Daha sonra bu uygulamalar Hipokrat ile Eski Yunan'dan bugünlere dek gelmiştir. Ülkemizde ise cerrahi, 20. yüzyılın başında Cemil Topuzlu ile başlamıştır. Topuzlu, Türkiye'de modern cerrahinin kurucusu olarak anılır. Cerrahi müdahale, tıbbın ilaçla veya diğer tedavi yöntemleriyle iyileştiremediği hastalıkların, yaralanmaların, yapı bozukluklarının ameliyatla onarılması veya hastalıklı organın kesilip çıkarılmasıdır. Yapılan ameliyatlarda genellikle organ veya organın bağlı bulunduğu sistemle anılır. Guatr (tiroid bezi), bağırsak, mide, safra kesesi, apandisit, karaciğer vb. organlarla ilgili ameliyatlarda genel cerrahinin kapsamına girer. Ameliyatlarda steril ortamlarda, genel anestezi (narkoz) veya lokal (bölgesel) anestezi altında yapılır. Ameliyattan önce cerrah, hastayı ve onun yakınlarını bilgilendirir ve onlardan onay alır. Sevgili Gençler, eğer "Cesaretliliyim; doğru ve çabuk karar verebilirim; beni kan tutmaz; tedbirli, dikkatli ve titizim; söylenenleri hemen anlayıp uygulayabilirim." diyorsanız bu mesleğe adım atabilirsiniz.

Panel Başkanı: Çok teşekkür ederiz Sayın Aydın. Değerli Gençler, şimdi de panelimize sizlerin sorularıyla devam ediyoruz...

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Cerrahi müdahaleye hangi durumlarda başvurulur?

.....

2. Sizce iyi bir avukat, biyolog ve cerrah hangi özelliklere sahip olmalıdır?

.....

B) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Aşağıdakilerden hangisi Nermin Hanım'ın hukuk fakültesinde okumak isteyen öğrencilere önerileri arasında yer almaz?

- a) Karar verirken objektif olmalısınız.
- b) Olaylar karşısında sadece hislerinize güvenmelisiniz.
- c) Hafızanız kuvvetli olmalı.
- d) Sosyal bilimlere ilgi duymalısınız.

2. **Biyologlar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- a) Biyologların çalışma alanları ilaç ve besin endüstrisiyle sınırlıdır.
- b) Biyologların araştırmacı bir ruha sahip olmaları gerekir.
- c) Biyologlar canlı hücreyi ve hücre yapısını inceler.
- d) Biyologlardan motivasyonlarının tam olması beklenir.

3. **Metne göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- a) Avukat olmak için hukuk fakültesini bitirmiş olmak yeterli değildir.
- b) Cemil Topuzlu, Türkiye'de modern cerrahinin kurucusudur.
- c) Cerrahi uygulamaların ilk örneğini Hipokrat verir.
- d) Panelin düzenlenme amacı, meslekler hakkında öğrencileri bilgilendirmektir.

4. Aşağıdakilerden hangisi metinde geçen "bir mesleğe adım atmak" sözünün karşılığıdır?

- a) mesleğe doğru yürümek
- b) o mesleğe yeni başlamak
- c) o meslekle ilgili başarılar kazanmak
- d) mesleğinde en iyisi olmak

5. **Metinde geçen "gözleri parlamak" deyiminin açıklaması aşağıdakilerden hangisidir?**

- a) öfkeden gözlerin kızarması ve parlaması
- b) güçlü ışık yüzünden bir yere bakamamak
- c) gözünün ucuyla bakmak
- d) gözlerinde sevinç ve istek belirlemek

6. "Biyologlar günümüzde yoğun olarak hastanelerde çalışırlar." cümlesindeki altı çizili kelimelerin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlenin anlamı değişmez?

- a) çoğunlukla
- b) meşgul olarak
- c) kalabalık
- d) nadiren

7. "O, mesleğinde 15 yılı geride bırakmış." cümlesiyle aşağıdakilerden hangisi aynı anlamda değildir?

- a) O, on beş yıl önce mesleğe başlamış.
- b) Mesleğinde on beş yılı doldurmuş.
- c) O, mesleğinde on beş yılı hatırlamıyor.
- d) Mesleğinde on beş yılı bitirmiş.

C) Metne göre işaretleyiniz.

(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

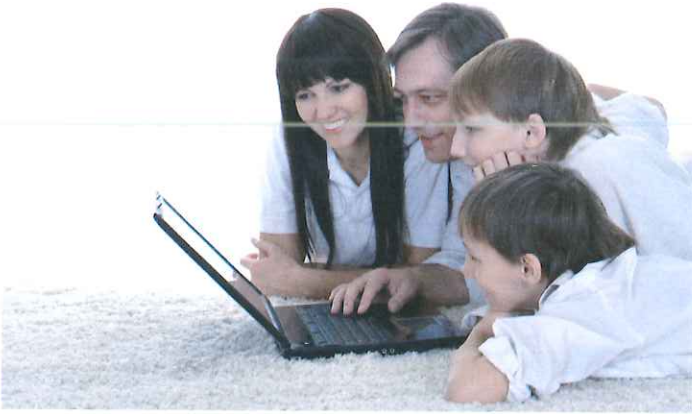
Hukuk fakültesini bitiren öğrencilerin tümüne “avukatlık belgesi” verilir.

Biyolog, dinleyicilerin gelecekle ilgili heyecan ve endişe duyduklarını düşünüyor.

Cerrahlar ameliyat türüne göre hastayı bilgilendirir ve hastadan onay alır.

Avukatlar yürüttükleri davalara göre farklı dallarda uzmanlaşabilir.

KONUŞMA

A) Sizce, meslek seçimi söz konusu olduğunda anne ve babalar çocuklarını nasıl etkiliyor? Konuyla ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Örnek:

Ali : Bence ebeveynler çocuklarını tamamen özgür bırakmalı. Çocuk hangi mesleği istiyorsa seçmeli.

Ahmet : Ben aynı kanıda değilim...

B) Meslek seçiminde cinsiyet önemli midir? Tartışınız.

Örnek:

Nuray : Ben günümüzde meslekler söz konusu olduğunda kadın erkek diye bir ayırım olmadığı görüşündeyim.

Çağlar : Ben özellikle fiziksel güç gerektiren mesleklerin kadınlara uygun olmadığını düşünüyorum...

C) Aşağıdaki kelime gruplarıyla atasözleri oluşturunuz.

Güneş girmeyen eve   altın bileziktir.

Terzi kendi söküğünü ☒ ☐ doktor girer.

Mum dibine ☐ ☐ pas tutmaz.

Zanaat ☐ ☐ ışık vermez.

İşleyen demir ☒ ☐ dikemez.

YAZMA

A) Günümüzde insanlar meslek seçimi konusunda tercih yaparken nelere dikkat ediyorlar? Konuyla ilgili düşüncelerinizi yazınız.

[illegible]

B) Paragraftaki yazım ve noktalama yanlışlarını düzeltiniz.

Astronot mı olmak isteyorsunuz. Bunun için hem uzay tecrübesi yaşaya bilecek yetenek de olmanız hemde zorlu eğitimlerden geçmeniz gerekiyor. Fiziksel acıdan en önemli şart mükemmel gören bir çif göz, düzgün bir kan basıncı boy ve kilo kriterine uygunluk. Sonrasında ise en önemli nokta uçuş tecrübesi. Astronot denildiği zaman herkezin aklına Neil Amstrong gelir. ay'a ilk ayak basan kişi ancak uzaya ilk çıkan astronot Yuri Gagarindir.

[illegible]

2. Metin

Yeni Bir Başlangıç

Öz geçmiş; kim olduğunuzu, bugüne kadar neler yaptığınızı, gelecekle ilgili amaçlarınızı, kariyer hedeflerinizi ve yeteneklerinizi anlattığınız bir sunum türüdür. Fakat unutmamak gerekir ki öz geçmiş sizin hayat hikâyeniz değil, iş hayatınızda size yeni kapılar açabilecek bir anahtardır.

Başvuru yapacağınız iş yerinin size verdiği bir öz geçmiş formu yoksa kendiniz üç farklı öz geçmiş oluşturabilirsiniz:

1) Kronolojik Öz geçmiş:

En çok tercih edilen öz geçmiş türüdür. Bu metni, maddeleyerek veya paragraflar hâlinde yazabilirsiniz. Öğrenim durumunuz ve çalıştığınız iş sahaları hakkında bilgi verirken bugünden başlayıp geçmişe doğru gitmeniz gerekir. İfadelerde genellikle “teklik birinci kişi” anlatımı tercih edilir (1985 yılında doğdum, vb.). Fakat iş hayatına çok ara veren insanların veya yeni bir işe başvurmak için çok genç olanların diğer öz geçmiş türlerinden yararlanmaları daha doğru olabilir.

2) İşlevsel Öz geçmiş:

İnsanların kişisel niteliklerini vurguladıkları öz geçmiş türüdür. Daha çok, sık iş değiştirenler veya kendi alanından farklı bir sahada çalışmak isteyenler tarafından tercih edilir. Maddeler ve alt başlıklarla yazılır.

3) Yeni Mezunlar için Öz geçmiş:

Bu konumda olan kişilerden beklenen, başvuru amacının açık ve anlaşılır şekilde ifade edilmesidir. Yapılan stajlar, alınan sertifikalar, diplomalar ve sahip olunan diğer özellikler düzenli bir şekilde belirtilmelidir.

Yetkili kişi öz geçmişinizi okuduğunda, başvurulan işin niteliğine ve amacına uygun olduğunuzu düşünmelidir. Peki bunu nasıl sağlayacaksınız? Öncelikle öz geçmişinizin şekil ve dil özellikleri çok önemlidir. Kâğıdınız düzenli ve temiz olmalıdır. Yazı karakterinin seçimine ve boyutuna dikkat edilmelidir. Mesela küçük karakterler okumayı zorlaştırır. Ana ve alt baş-

lıklarda büyük harfler kalın veya yana yatık seçilebilir. Bu ise başlıklara dikkat edilmesini sağlar. Başlıklar arasında bir veya iki satır atlamak, ilgilinin metni kolayca ve sıkılmadan okumasını sağlar. Unutulmamalıdır ki şekil özelliklerine dikkat edilirse yetkili kişi öz geçmişinizi ayrıntılı bir şekilde okumaya başlayacaktır. Öz geçmişinizin normal şartlarda bir sayfa olması beklenir. Fakat iş tecrübeniz fazlaysa bu uzunluk iki sayfaya kadar çıkabilir. Öz geçmişte kullandığınız dil ve ifade, kompozisyon yazar gibi değil, mesleki ve akademik seviyenize uygun olmalıdır. "Mükemmel bir performans gösterdi, herkesin takdir ettiği bir yönetim anlayışı vardı, her zaman harika işlere imza attı." gibi abartılı anlatımlardan da uzak durmalısınız. Öz geçmişlerde yapılan en büyük hatalardan biri de kendiniz hakkındaki doğru bilgi vermemektir. Özellikle sahip olunan belgelerin, sertifikaların, sabıka kaydının, işten ayrılma tarihinin, askerlik durumunun, mezun olunan okul bilgilerinin eksik veya yanlış olması, yapılacak araştırmalarda ortaya çıkacak, bu da belki kazanacağınız şeylerin kaybına yol açacaktır. Gerçeği yansıtan ve size özgü olan öz geçmişinizde, işe en uygun olan özelliklerinizi öne çıkarmanız gerekir. Bu bölüm öz geçmişinizde en fazla yer ayırdığınız kısım olmalıdır. Burada "Diğer adaylardan farkınız nedir? Niçin siz seçilmelisiniz?" sorularına yanıt olabilecek bilgilere yer vermek ve işe başladığınız takdirde bu kuruma/firmaya nasıl bir katkı sağlayacağınızı açıkça belirtmek yararınıza olacaktır.

Yukardaki önerilere ek olarak bilgilerinizin sıralanış şekli de öz geçmişin oluşturulmasında oldukça önemlidir. Türü ne olursa olsun öz geçmişinize ilk olarak kişisel bilgilerinizi (ad soyad, adres, iletişim numaraları, doğum tarihi, medeni durum, askerlik vb.) vererek başlamalısınız. Bunu, şu anda yaptığınız iş, çalıştığınız kurum ve görev süreniz takip eder. Varsa unvan bilgilerinizi de burada yazabilirsiniz. Üçüncü adımda önceki iş yerleriniz, oradaki konumunuz, işe başlama ve işten ayrılış tarihleriniz olmalıdır. Bütün bunlardan sonra sıra eğitim bilgilerinizde (lisans derecesi, üniversiteye giriş ve mezuniyet tarihleri, yüksek lisans ve doktora diplomaları, alınan sertifikalar vb.). Eğitim bilgilerinden sonra yabancı dil bilgisi, kurs ve seminerler, çalışırken aldığınız diğer eğitimlere dair bilgiler, tarih sırasına dikkat edilerek yazılmalıdır. Son bölüm ise isteğe bağlı olarak referanslardan oluşturulmalıdır. Burada referans olarak gösterilen kişilere ait isim ve iletişim bilgileri yer alır.

Öz geçmiş yazmanın asıl amacı, iş görüşmesine çağrılmak ve yeni bir iş sahibi olmaksızın da aslında siz öz geçmişinizi yazarken veya güncellerken hem kendi yeteneklerinizi ortaya koymuş hem de kendinizi yeniden keşfetmiş olacaksınız...

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Kişisel nitelikler hangi öz geçmiş türünde daha çok yer verilir? Bu türün diğer özellikleri nelerdir?

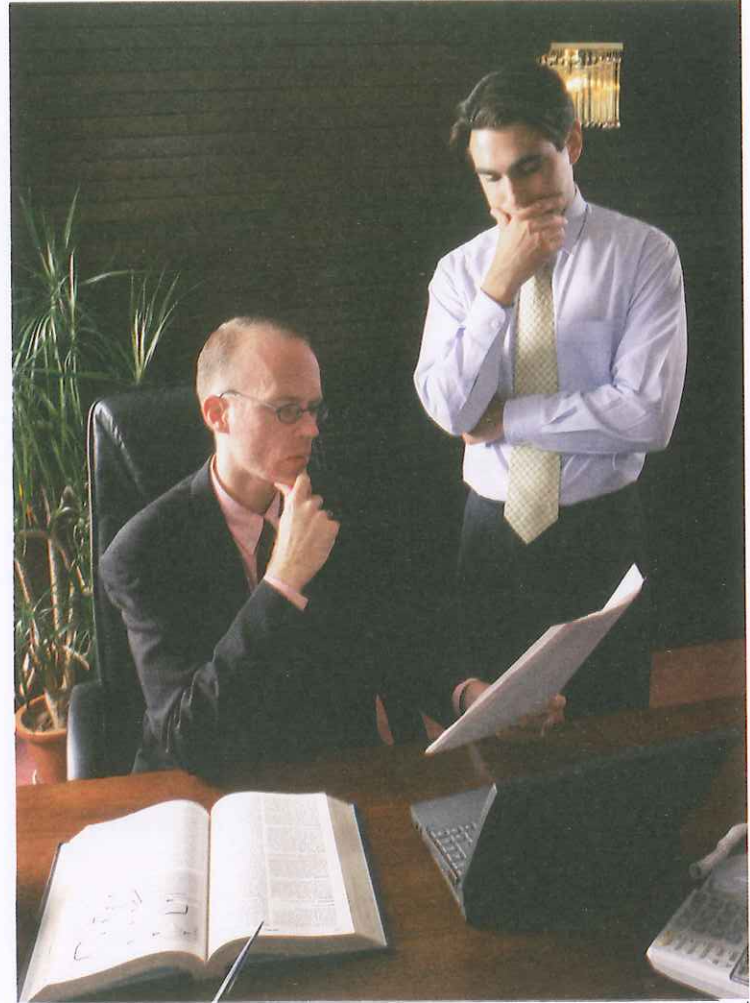
.....

2. Öz geçmişinizi oluşturduğunuzda hangi yeteneklerinizi ortaya koymuş olursunuz?

.....

3. Öz geçmişin son bölümünde yer alan referans kısmı kişilerin kariyerinde ne tür yararlar sağlar?

.....

B) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Metne göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- Herkes kendisi için bir öz geçmiş formu oluşturabilir.
- Öz geçmişinizde hatıralarınıza yer vermek size yeni kapılar açabilir.
- Öz geçmişinizde kullandığınız üslup oldukça önemlidir.
- Öz geçmişin bir iki sayfaı geçmemesi önerilir.

2. Öz geçmiş formu hazırlayan birisine aşağıdakilerden hangisi önerilmez?

- Referans gösterilecek kişiler son bölüme eklenmelidir.
- Kurs, seminer gibi bilgiler yazılacaksa tarih sırası gözetilmelidir.
- Yazı karakterleri mümkün olduğu kadar küçük seçilmelidir.
- İşe ilk olarak mutlaka kişisel bilgilerle başlanmalıdır.

3. Öz geçmiş türleriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- İşlevsel öz geçmiş türü, en popüler olanıdır.
- İş deneyimi olmayan birisi kronolojik öz geçmiş hazırlamalıdır.
- İşlevsel öz geçmişi aynı alanda uzmanlaşmış kişiler tercih eder.
- Kronolojik öz geçmişteki sıralamalarda günümüzden geçmişe doğru gitmek gerekir.

4. Aşağıdakilerden hangisi öz geçmiş hazırlamanın sonucunda gerçekleşecek bir durum değildir?

- İnsanların kendilerini objektif bir gözle değerlendirmesini sağlar.
- Geliştirmeniz gereken yönlerinizin farkına varırsınız.
- Hangi alanlarda kabiliyetli olduğunuz açığa çıkar.
- İyi bir öz geçmişe sahip olmak sizi hemen iş sahibi yapar.

KONUŞMA

- A)** Bir şirketin genel müdürü olsaydınız, şirkete alacağınız personelde hangi özellikleri arardınız? Anlatınız.
- B)** İş görüşmesi sırasında dikkat edilmesi gereken davranışlar hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

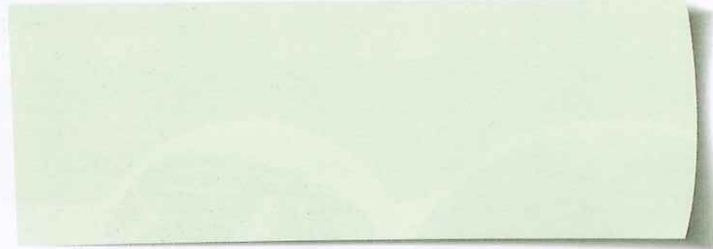
YAZMA

- A)** Özel kişilerle, iş kurumları arasında ya da iş kurumlarının kendi aralarında işle ilgili olarak yazdıkları mektuplara “iş mektubu” denir. İş mektuplarının konusu; sipariş, satış, borç alıp verme, tavsiye ya da bilgi isteme olabilir.

Siz de yukarıdaki konulardan birini tercih ediniz ve bir iş mektubu yazınız.

- B)** Aşağıdaki paragrafta yanlış yazılan veya yanlış anlamda kullanılan sözcükleri bulup doğru şekliyle yeniden yazınız.

Referanz mektubu yazacak kişi, size iyi tanıyan ve daha önce problem yaşamadığınız birisi olmalıdır. Çünkü bu mektub işe alınma sürecinizi hızlandırma da önemli bir etkindir. Referanz mektupları sizi işe alacak kişinin kafasındaki soru işaretlerinin silinmesine sebep olur. Öz geçmişinize çeşitli insanların telefonuna veya elektronik posta adreslerine yazmak yerine, referanz mektuplarına tercih etmek, sizin adınıza daha güven verici olacaktır.

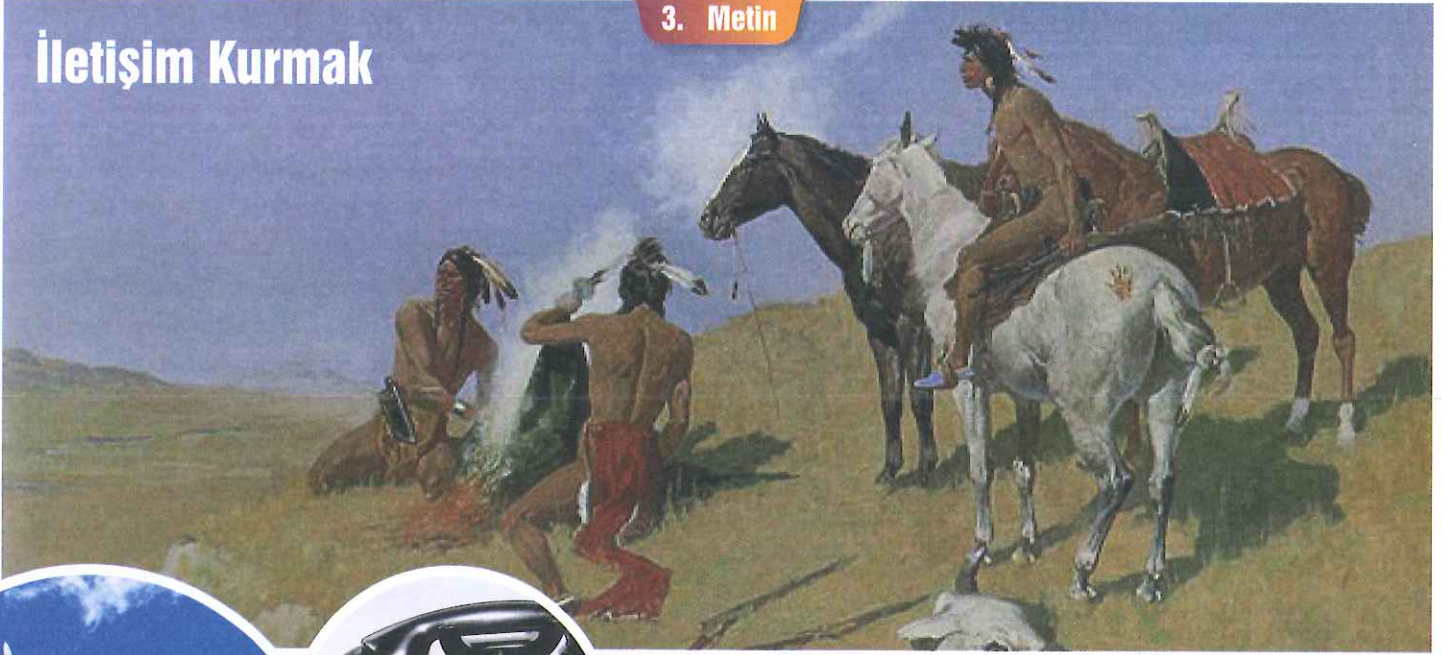
DİNLEME

- A)** Metni dinleyiniz. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Dinlediğiniz haber metninde geçen seminerlerin düzenlenme amacı nedir?
.....
2. Çocukların psikolojik gelişiminde kimler, hangi konularda etkili oluyor?
.....
3. Trafik polisleri hangi durumlarda tutanak tutup ceza kesiyor?
.....

İletişim Kurmak

3. Metin

Geçmişten günümüze, insanoğlu sözlü ve yazılı iletişim kurmak için türlü yollara başvurmuştur.

Dumanla iletişim, hiyeroglif yazıları, posta güvercinleri, mors alfabesi, telgraf, mektup, telsiz, faks, telefon, televizyon ve internet, tarih sayfalarında yer alan bilindik ve önemli iletişim araçlarından sadece bazıları. İletişim kurmanın çeşitli yolları olduğu açık. Peki, etkili iletişim kurmada "internet kanalıyla iletişim" ve "yüz yüze iletişim"i iki ayrı kefeye koyup değerlendirseydiniz, neler söylerdiniz?

İnternet kullanıcılarının konuyla ilgili görüşleri, bir bakıma çağın görüşlerini ve yaşam tarzını yansıtmaktadır. Çağımızın en etkili iletişim aracı olarak görülen internet, barındırdığı sosyal medya kanallarıyla (skype, e-posta, facebook, twitter, bloglar vb.) iletişime yeni ve farklı bir soluk getirdi. Özel hayatın tüm gerçekliğiyle internette yer bulması ve üçüncü şahıslarla en açık şekilde paylaşılması, etkili ve akılda kalıcı bir iletişim olarak görülmektedir. Çünkü paylaşılan fotoğraf kareleri ve videolar, eş zamanlı ileti gönderimleri bir insanın neler düşündüğüne ve neler hissettiğine tercüman olur. Bu da insanları iletişim için harekete geçirir. Örneğin, bir genç kız facebook sayfasında arkadaşlarıyla arka arkaya hüznünlü şarkılar paylaşır ve içinde bulunduğu duyguları ifade edecek birkaç cümle yazarsa, arkadaşları büyük olasılıkla onu teselli etme arayışına girecektir. Böylelikle, dugu paylaşımı

görsel ve işitsel olarak etkili biçimde gerçekleşecektir. Ayrıca, kendilerini sözlü olarak ifade etmede rahatsızlık duyan ya da zorlanan kişiler, sosyal medya sayesinde binlerce kişiyle etkili iletişim kurabilir. Hatta bu insanları örgütleyip kendi takipçisi yapabilir; görüş, inanış ve yorumlarını cazip gösterip kabul ettirerek onları çevresinde toplayabilir. Bunu topluluk önünde konuşma yapan bir kişinin gerçekleştirebilmesi, daha farklı meziyetler ve biraz zaman gerektirirken, internet yoluyla bu başarıya ulaşmak daha kolay görünmektedir. Ayrıca internetin zaman ve para açısından ekonomik olduğunu düşünen ve iletişimde interneti tercih eden insanların sayısı da oldukça fazladır.

Zamandan tasarruf etmek pek çoğumuz için mühim bir konudur. Günlük hayatın koşuşturması içinde, görüşmek istediğimiz insanlara ulaşabilmemiz ve zaman ayırabilme-miz, pek çoğumuz için zor görünmektedir. Çünkü doğal olarak kişi, işlerini bir an önce halletme ve diğer işleriyle ilgilenme derdindedir. Konunun diğer bir boyutu da günlük hayatları gibi kafaları da meşgul olan insan-ların, yüz yüze iletişimden özellikle kaçınmak iste-meleridir. Kafası farklı iş-lerle meşgul kişi, zaman zaman kendini doğru ifade edememe endi-şesi yaşayabilir. Dahası, meşguliyet hâlindeyken yanlış anlaşılma ve karşı-sındakini incitme endişesi duyabilir. Bunlar insan psiko-lojisinin olağan hâlleridir. Söz ko-

nusu endişeye düşmemek için bazı insanlar, cep telefonlarındaki kısa mesaj servisi (SMS) ve internetteki yazılı iletişim kaynaklarından faydalanma eğilimi gösterirler. Bu yolla kendilerini daha rahat hissetmekte, hatta yanlış anlamaları bile çok daha kolay telafi edebilmektedirler.

Etkili iletişimin yüz yüze gerçekleştiği görüşünü savunanlar, kimileri tarafından teknolojik gelişmelerin, bir başka deyişle çağın gerisinde kalmış kişiler olarak adlandırılırlar. Ancak onlar bu eleştirilere kulak tıkayıp ısrarla, makineleşen dünyada bir söz, bir bakış ve bir tebessümle duygulara eğilmek gerektiğini savunmaktadırlar. Konuşurken duygularını, beden hareketlerine (jest ve mimiklerine) aktarma eğilimi gösterirler ve bu yolla anlatımlarını daha etkili kılmaya çalışırlar. Beden dili olarak ifade ettiğimiz bu durum karşısında, bazen kişi tek kelime etmese bile kendisiyle başarılı ve etkili bir iletişim sağlanabilir. Pek çok iletişim uzmanı, gerçek iletişimin karşıdaki kişiyle göz teması kurarak gerçekleşebileceğini öne sürmektedir. Çünkü bu tür iletişimde kişinin bakışlarındaki samimiyet, kendisini daha iyi ifade etmesini sağlar. İletişimde insani ilişkilere önem veren, sosyal, öz güveni yüksek, sözlü konuşma becerisine güvenen ve arkadaş canlısı kişiliğe sahip bireyler, yüz yüze iletişim kurmada daha başarılıdırlar. Sözlü etkileşim, bu kişilik özelliklerini besler, daha da güçlendirir. Bu anlamda, yüz yüze iletişim kurma konusunda kişinin kendisini geliştirmesinin, iş, okul ve özel yaşamında olumlu etkileri olacağı da düşünülmektedir.

Sonuç olarak sosyalleşme insanın yaratılışında var olan bir özelliktir. Ancak vaktinin çoğunu bilgisayarın karşısında geçiren insanların bu kavramdan gittikçe uzaklaşmasından ve kendini yalnızlığa mahkûm etmesinden endişe duyulmaktadır.

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Günlük yaşamda teknolojinin iletişim açısından sağladığı kolaylıklar nelerdir?

2. Yüz yüze iletişim hangi açılarından teknoloji kanallı iletişimden üstün tutulmaktadır?

3. Sosyal yönü zayıf olan kişilerin iletişimde tercihleri ne yöndedir? Neden?

4. Yüz yüze iletişimin, kişilerin bireysel ve sosyal yaşantılarına katkıları nelerdir?

5. Sosyal medya kanallarıyla iletişim kuran bireyler, psikolojik olarak nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya kalabilirler?

B) Metne göre yüz yüze iletişim ve internet kanalıyla iletişim karşılaştırıldığında hangi sonuçlar ortaya çıkmaktadır? Aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Karşılaştırma Konuları	İnternet İletişimi	Yüz Yüze İletişim
Kendini rahat ve doğru ifade edebilme		
Sosyalleşme olgusu		

C) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Aşağıdakilerden hangisi sosyal medya platformlarıyla ilgili doğru bir bilgi değildir?
 - a) İnsanlar bireysel yaşantılarını fotoğraflarla paylaşabilirler.
 - b) İnsanlar fikirleriyle etraflarındaki diğer insanları kendi destekçileri yapabilirler.
 - c) İnsanlar duygu ve düşünce paylaşımını görsel ve işitsel araçlarla sunabilirler.
 - d) Sosyal medya platformları iletişim becerisi kuvvetli insanların tercih ettiği bir etkileşim biçimidir.
2. Aşağıdakilerden hangisi internet üzerinden yapılan iletişimin yararlarından biri değildir?
 - a) Çok kısa sürede çok sayıda insana ulaşılabilir.
 - b) Duygular en samimi ve açık şekilde ifade edilir.
 - c) Bazı durumlarda olası yanlış anlamaların önüne geçilebilir.
 - d) Günlük hayatın meşguliyetleri içinde zamandan kazanılır.
3. Aşağıdakilerden hangisi yüz yüze iletişimin özelliklerinden biri değildir?
 - a) İşte, okulda ve özel yaşamdaki başarıya katkı sağlamaz.
 - b) İnsani duyguların sıcaklığını korumasına yardımcı olur.
 - c) Sosyal ilişkilerin geliştirilmesine olanak sağlar.
 - d) Duygu ve düşüncedeki içtenlik, beden diliyle daha iyi ifade bulur.
4. Aşağıdakilerden hangisi etkili iletişimle ilgili doğru bir çıkarım değildir?
 - a) İnsan ilişkileri etkili iletişim kurmada önemlidir.
 - b) Görsel araçların kullanımı etkili iletişimde önemlidir.
 - c) İletişim kurmak için sosyal bir kişiliğe sahip olmak şarttır.
 - d) İletişim teknikleri çağdan çağa değişiklik gösterir.

KONUŞMA

- A)** Aşağıda yer alan konulardan birini seçerek bir tartışma ortamı oluşturunuz.

Konular:

- Hoşgörülü olmanın sınırları
- Meslek hayatında risk almak
- İnternet bağımlılığı
- Reklamların hayata etkisi

Tartışma Sorusu:

Çocukların ruhsal gelişiminde alle mi yoksa sosyal çevre mi daha belirleyicidir?

1. Konuşmacı:

Aile daha etkilidir.

Çocuk gelişiminde ailenin daha etkili olduğu düşüncesindeyim. Bence eğitim ailede başlar ve ailede şekillenir...

2. Konuşmacı:

Çevre daha etkilidir.

Kanaatimce, aileyi toplumdan ayrı, tamamen bağımsız bir kurummuşçasına düşünmek pek sağlıklı bir düşünce biçimi değildir. Aile toplumun bir parçasıdır ve ait olduğu çevreden etkilenir...

- B)** Metinden hareketle, sizce “internet” aracılığıyla iletişim mi, yoksa “yüz yüze” iletişim mi daha etkili? Neden? Açıklayınız.

- C) Aşağıda bir haber programından alınan diyalog bulunmaktadır. Bu diyalogda görüşlerini bildiren konuşmacının sözlerini "konu, ana düşünce, yan düşünceler ve neden-sonuç" bağlamında sözlü olarak özetleyiniz.

Haberci:

Günümüz insanının toplum içindeki yalnızlığını neye bağlıyorsunuz?

Konuşmacı:

İnsanların, yaşamları süresince en çok ihtiyaç duydukları şey belki de samimi ve dostane ilişkilerken, giderek menfaate dönük ilişkiler içinde yer almaları, bireyi toplum içinde yalnızlığa sürüklemektedir. Çıkarların ön planda olduğu bir toplumda, ilişkiler; sevgi, saygı, yardımlaşma, dayanışma ve özveri gibi değerlere değil, söz konusu çıkarlara dayalı yürümektedir. Buradan konuyu şuna bağlayabilirim ki, beklentilerin ve menfaatlerin hâkim olduğu ilişkiler dünyasında insan, çevresindekileri huzur ve başarısının önünde bir tehdit olarak algılayabilir. Böylelikle ilişkilerinden endişe duyarak insanlardan uzaklaşabilir. Yalnızlık, ferdin diğer insanlarla münasebeti sırasında yaşanan problemlerden de kaynaklanmaktadır. Bu ise çoğu zaman anlaşılamamak ve anlamamaktan ileri gelmektedir. İnsanları anlamaya çalışma veya kendini anlatma çabası, günümüzde yaygın olarak boşa kürek çekmek şeklinde algılanmaktadır. Anlama ve anlatma telaşına girmek istemeyen bireylerin, genellikle tartışma ortamlarından uzak kalmayı tercih ettiklerini görmekteyiz. Yalnızlığın temel sebeplerinden biri de ilişkiler neticesinde yaşanan hayal kırıklıktır. Dürüst olmayan davranışların, aldatmaların, suistimallerin ve küçük görmelerin bu hâyal kırıklıklarında çok büyük payı olduğunu düşünüyorum. Hâyal kırıklığı yaşayan bazı insanlar tekrar aynı duruma düşmemek için diğer insanlarla yakın ilişkiler içinde olmaktan kaçınıyor ve yalnız kalmayı yeğliyorlar. Belki de yalnızlığı, olası zararlarından korunma yolu olarak görüyorlar. Bilinçli bir tercih veya zorunlu bir varış noktası... Toplum içindeki yalnızlık aslında toplumun kanayan bir yarası.

- C) Aşağıda iki farklı konuyla ilişkili röportaj soruları yer almaktadır. Bir arkadaşınızla bu sorular çerçevesinde iki ayrı röportaj gerçekleştiriniz.

1. Konu: Başarılı bir yazarın öyküsü

Röportaj soruları:

- a) Edebiyat dünyasındaki başarınızı neye borçlusunuz?
- b) Tevazu sahibi olmayan ünlü ve ödüllü romancılarımızla ilgili son günlerdeki eleştiriler hakkında ne düşünüyorsunuz?
- c) Yazarın değil, eserinin konuşması gerektiğini söylüyorsunuz. Peki, iyi bir eserde olmazsa olmaz diyebileceğiniz özellikler nelerdir?
- ç) İyi bir yazarın sahip olması gereken özellikler nelerdir? Genç yazarlara hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

2. Konu: Doğa harikası kasabaya termik santral kurulması

Röportaj soruları:

- a) Yeşil ve mavinin bulunduğu kasabanıza termik santral kurulması gündemde. Bir çevreci olarak bu konuda ne düşünüyorsunuz?
- b) Günümüzde insanların çevreye karşı yeterince duyarlı olmadığını söylüyorsunuz. Peki, insanları çevre konusunda bilinçlendirmek için neler önerirsiniz?
- c) Çevreyi korumaya yönelik çalışmalar arasında "geri dönüşüm"e verdiğiniz önem dikkati çekiyor. Bu konuda neler söylemek istersiniz?
- ç) Son olarak insanlara çevreyle ilgili hangi mesaj vermek istersiniz?

YAZMA

A) Aşağıdaki kompozisyonda yer alan boşlukları doldurarak konu ve anlatımda bütünlüğü sağlayınız.

Okuma alışkanlığı, bireyin okumayı bir gereksinim, keyif işi olarak algılaması ve bu doğrultuda yaşamı süresince devamlı ve düzenli biçimde okuyarak bu beceriyi kazanmasıdır.

Okuma alışkanlığının temelleri ailede atılmaktadır. Bir başka ifadeyle, çocukların kitapla tanıştıkları, kitap okumaya teşvik edildikleri ve okuma becerisi kazandıkları ilk kurum ailedir. Çocuklarına okuma alışkanlığı kazandırmak için aileler çeşitli yollara başvurmaktadır. Bunlardan biri, çocuklarının ilgi düzeyi ve yaşına uygun öykü ve masal kitaplarını onlarla birlikte okuyarak evde özel okuma saatleri düzenlemektir. Bunun yanında aileler çocuklarını kitap okumaya özendirmek için

Ebeveynlerin de çocuklarıyla birlikte kitap okuması, okudukları kitaptaki olay ve kahramanlar hakkında onlarla sohbet etmesi, yetişkin ve çocuk arasında yaşanacak güzel bir paylaşımdır. Bu türden paylaşımların sağlandığı ortamda yetişen çocuk, kitap okumaya ilgi duyacaktır. Bunun yanında, çocukların kitaba olan ilgilerini artırmak için ebeveynler

Öte yandan özen gösterilmesi gereken bir durum da çocukların kitaplardan soğumasına engel olmaktır. Çocukları kitaplardan soğutmamak için

Çocuklarımızı kitapların gizemli ve eğitici dünyasıyla tanıştırmak, onların sağlıklı gelişimi için son derece önemlidir. Kitap okuyan bireyler

Sonuç olarak,

B) Aşağıdaki konulardan birini seçerek varsayım, hayal ve gerçeklik etrafında şekillenen kurgusal bir metin oluşturunuz. Metni oluştururken hayal ve tasarımlara ilişkin aşağıdaki örnek yapıları kullanınız.

varsayalım ki, diyelim ki, tut ki, farz edelim ki...

$-sA, -sA_{ydl} \dots \dots \dots -(l) r, -(l) r_{dl}$

oysaki, hâlbuki, meğer...

Konular:

- a) Bir zaman makinesi olsaydı hangi zamanda ve mekânda bulunmak isterdiniz, niçin?
- b) Bilgi yarışmasından 1.000.000 lira kazansaydınız, bu parayla neler yapardınız?
- c) İssız bir adaya düşseydiniz, yanınıza alacağınız üç şey ne olurdu?
- ç) Ülkenizin yönetimini size verselerdi, ülkenizde düzelteteceğiniz veya değiştireceğiniz şeyler ne olurdu?
- d) Yeniden dünyaya gelseydiniz kim olmak ve nerede, nasıl bir yaşam sürmek isterdiniz?

- C) Aşağıdaki e-postayı okuyunuz. Bu e-postaya cevaben duygu ve düşüncelerinizi ifade eden bir e-posta yazınız.

Yeni İleti

Gönderen: Can Dostun

Alıcı:

Konu:

Sevgili dostum, önemli bir problemimi çözmek için sağduyuna ihtiyacım var. Yurt dışından son derece cazip bir iş teklifi geldi. Çok büyük bir firma, maddi ve manevi yönden oldukça tatmin edici bir teklif sundu ve bu teklifin kariyerim için ne denli önemli olduğu konusunda yorum yapmama gerek bile yok. Ancak sorun şu ki annem ve babam onları bırakıp gitmemem için günlerdir dil döküyorlar. Tek çocuk olmam ve onların giderek yaşlanması, omuzlarımdaki sorumluluğu iki misline çıkarıyor. Haklı olarak hastalandıklarında yalnız kalmak ve evlat hasreti çekmek istemiyorlar. Aslında onları bırakıp gitme düşüncesi beni de yiyip bitiriyor. Ama şöyle bir gerçek var ki böyle bir fırsat insanın karşısına belki de hayatta bir kez çıkar. Çok zor bir karar aşamasındayım. Yardımına ihtiyacım var. Ne yapmamı önerirsin? Sevgiler...

GÖNDER A | + | ▼

Yeni İleti

Gönderen:

Alıcı:

Konu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GÖNDER A | + | ▼

DİNLEME

- A) Metni dinleyiniz. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

- Aşağıdakilerden hangisi çoklu zekâ kuramının savunduğu temel görüştür?
 - Her bireyin farklı bir hayal ve düşünce dünyası bulunmaktadır.
 - Bireylerde tek bir zekâ türü bulunmaktadır.
 - İnsanlar farklı derecelerde, farklı zekâ türlerine sahiptir.
 - "Matematikte iyi olmayan bir kişinin zekâsı zayıftır." yargısı yanlıştır.
- Aşağıdaki zekâ türlerinden hangisi kurama sonradan dâhil edilmiştir?
 - kinestetik zekâ
 - sosyal zekâ
 - içsel zekâ
 - doğa zekâsı
- Görsel zekâsı yüksek kişilerin ilgi alanları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almamaktadır?
 - çizgiler
 - sayılar
 - motifler
 - simgeler
- Aşağıdakilerden hangisi sosyal zekâ türü kapsamında değildir?
 - grup çalışmasına yatkınlık
 - sosyal ilişkilerde başarılı olma
 - kendi çıkarlarını gözetme
 - dayanışma içinde olma
- Aşağıdakilerden hangisi içsel zekâ kapsamında değerlendirilemez?
 - sorumluluk duygusu yüksek olma
 - öz değerlendirmede bulunma
 - varlığı ve varoluşu sorgulama
 - insanlarla diyalog kurmayı sevme

- B) Aşağıdaki tabloyu metne göre doldurunuz.

Zekâ Türleri	Zekâ Türüne Sahip Meslek Grupları
Sözel zekâ	
Matematiksel zekâ	
Bedensel zekâ	
Sosyal zekâ	
Doğa zekâsı	

DERİNLERİN HÂKİMİ

4. Metin

Köpek balığı denince hemen akla keskin dişler, iri cüsse, kan ve korku gelir. Peki, bu canlılar gerçekten bu kadar vahşi mi?

Fosiller üzerinde yapılan incelemelere göre köpek balıkları yaklaşık 400 milyon yıldan beri hayatlarını sürdürüyor. Köpek balıkları milyonlarca yıldır hayatta kalabilmelerini diş ve çene yapılarına borçlu. Dişler alt ve üst çenede 4 ya da 5 sıra hâlinde dizilir ve dişlerin sayısı türlere göre değişir. Bu dişlerin hemen arkasında yedek dişler bulunur. Farklı nedenlerle dişler kırıldığında yedek dişler, kırılanların yerini alır. Bu değişim birkaç günle birkaç hafta arasında gerçekleşir. Köpek balıklarının diğer canlılara üstünlük sağlamalarına yarayan bir başka özelliği ise duyu organlarıdır. Koku alma ve işitme duyuları oldukça gelişmiştir. Sudaki tüm titreşimleri ve kokuları, suyun ısındaki değişimleri, tuzluluk oranını ve özellikle hareket hâlindeki hayvanların neder olduğu elektrik akımındaki en küçük değişiklikleri bile hissedebilir. Kan kokusunu 3 km uzaktan alan köpek balıkları kokunun geldiği yönü de tayin edebilir. Ancak görme duyuları pek gelişmemiştir. Zaten genelde derin sularda yaşadıkları için görme duyularını da pek kullanmazlar. Avlanmada ilk uyarılan koku alma ve işitme duyularıdır. Harekete geçen hayvanın görme duyusu ava yaklaştıkça devreye girer. Bu canlıların doğal besinleri arasında büyük balıklar, bazı deniz memelileri, büyük mürekkep balıkları ve diğer köpek balıkları yer alır. Köpek balıklarının bazı türleri yaklaşık 500 m derinlikte yaşar. Işığın bile ulaşmadığı derinliklerde yaşamalarını devam ettiren türler, bunu vücutlarının % 20'sini oluşturan karaciğerlerine borçludur.

Bugün dünyada 350 köpek balığı türü yaşıyor. Türkiye etrafındaki denizlerde ise 27 köpek balığı türü hayatını sürdürüyor. Bunların içinde 8 tür tehlikeli olabilecek nitelikte. Ege, Marmara denizi ve Akdeniz'de yaşayanların insanlara hiç saldırmadıkları kabul edilir.

Köpek balığı saldırıları en çok Avustralya'da görülür. Ama burada da arı sokmasıyla ölenler bile köpek balığı saldırılarından ölenlerden sayıca çok daha fazladır. Güney Afrika'da son 35 yıl içerisinde en çok saldırıya sörfçüler ve zıpkıncılar maruz kalmış olup bu arada yalnızca bir dalgıç ciddi biçimde yaralanmıştır. Akdeniz sularındaki köpek balığı saldırılarına ait bilimsel raporlar incelenecek olursa 1863-1961 arasındaki yaklaşık 100 yıllık sürede sadece 18 saldırının gerçekleştiği görülür. 1961 yılından sonra Akdeniz'deki bu tip olaylara ait raporlar bilimsel yayınlarda yer almamıştır. Bu konuda en yüksek sayıya 5 saldırıyla İtalya kıyılarında rastlanmıştır. Bunu Yunanistan, Mısır, Malta ve Fransa izlemektedir.

Köpek balıkları aslında av listesinde bulunmayan insana saldırdığında ilk ısırmadan sonra tadını beğenmeyip bırakabilmektedir. Bu arada saldırıya uğrayan kişiye kurtulmak için fırsat doğar. Eğer yaralı, şoka girmemişse ya da durumu ağır değilse saldırıdan kurtulabilir. Köpek balığının kalabalık bir dalgıç ya da yüzücü grubuna saldırdığında içlerinden birini seçerek diğerlerini göz ardı ettiğine dair gözlemler de raporlarda yer almaktadır.

Peki, daha çok kâtil olarak gördüğümüz bu balıkların faydaları yok mu? Yapılan araştırmalar köpek balıklarının mucizevi faydalarını ortaya koymuştur. Köpek balığı kıkırdağı başta kanser olmak üzere bazı hastalıkların tedavisinde kullanılmaktadır. Tümörler beslenebilmek için kan damarlarına ihtiyaç duyarlar. Araştırmalara göre köpek balığı kıkırdağı işte bu yeni kılcal damarların oluşumunu baskılayan bir maddeyi içerir ve bu etkiyle tümör gelişemez. Köpek balığı kıkırdağının faydaları bununla da kalmaz: Eklem yaralanmalarının tedavisinde, iltihap kurutucu olarak bağışıklık sisteminin kuvvetlendirilmesinde, bakteriyel, viral ve mantar enfeksiyonlarına karşı dayanıklılık sağlanmasında ağız kesici olarak kullanılır. Ayrıca sedef ve akne tedavisinde de iyileştirici etkisi olduğu bilinmektedir.

?

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Diş ve çene yapıları köpek balıklarına ne yarar sağlar?

2. Köpek balıklarının görme duyularını kullanmama nedenleri nelerdir?

3. Köpek balığı kıkırdağı hangi hastalıkların tedavisinde kullanılır?

B) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Aşağıdakilerden hangisi köpek balıklarının diğer canlılardan üstün kılan özelliklerden biri değildir?

- a) diş ve çene yapıları
- b) gelişmiş sindirim sistemleri
- c) koku alma duyuları
- d) vücutlarının % 20'sini oluşturan karaciğerleri
- e) işitme duyuları

2. Aşağıdakilerden hangisi köpek balıklarının yetenekleri arasında yer almaz?

- a) Sudaki tüm titreşimleri hissedebilirler.
- b) Suyun ısındaki değişimleri ve tuzluluk oranını algılayabilirler.
- c) Kan kokusunu 3 km uzaktan alabilirler.
- d) Derin sularda yaşamalarına rağmen iyi görebilirler.
- e) Çok düşük sesleri bile duyabilirler.

3. Aşağıdakilerden hangisi köpek balığı saldırılarının yaşandığı ülkelerden biri değildir?

- a) Güney Afrika
- b) Türkiye
- c) Mısır
- d) Yunanistan
- e) Malta

4. Aşağıdakilerden hangisi köpek balıklarının doğal besinlerinden biri değildir?

- a) yunuslar
- b) foklar
- c) mürekkep balıkları
- d) insanlar
- e) büyük balıklar

5. Aşağıdakilerden hangisi köpek balığı kıkırdağının faydalarıyla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- a) Tümörlerin neden olduğu yeni kılcal damar oluşumunu hızlandırır.
- b) Eklem yaralanmalarının tedavisinde kullanılır.
- c) Bağışıklık sistemini kuvvetlendirir.
- d) İltihap kurutucudur.
- e) Ağrıları azaltmada, sedef ve akne tedavisinde kullanılır.

C) Cümleleri okuyunuz. Metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Türkiye etrafındaki denizlerde tehlikeli olabilecek 27 köpek balığı türü yaşamaktadır.

Güney Afrika'da son 35 yıl içerisinde birçok dalgıç, köpek balığı saldırısına uğramış ve hayatını kaybetmiştir.

1961 yılından sonra Akdeniz'de köpek balığı saldırısı yaşanmamıştır.

Köpek balıklarını diğer canlılardan farklı kılan en önemli özellikleri diş ve çene yapılarıdır.

Köpek balığı kıkırdağı en çok kozmetik sektöründe kullanılmaktadır.

KONUŞMA

A) Doğal dengenin bozulması ve nesli tükenen hayvanlar hakkında kısa bir araştırma yapıp sunum hazırlayınız.

B) Kahramanı hayvan olan izlediğiniz bir film, belgesel; okuduğunuz bir gazete haberi ya da kitap hakkındaki düşüncelerinizi anlatınız.

HAYAT KURTARAN KÖPEKLERİN ÖYKÜSÜ

Arama kurtarma köpeği, özel olarak aranan kişileri kurtarmak ya da belirli nesneleri bulmak üzere eğitilmiş köpektir. Günümüzde arama kurtarma faaliyetleri ve asayiş hizmetlerinde bu köpekler sıkça kullanılmaktadır.

Arama kurtarma eğitiminde köpekler, iz takip eğitiminden farklı olarak çoğunlukla vücut kokumuzdan bizleri bulmaktadır. Bizim alamadığımız bu koku, ölü hücrelerimiz tarafından çevreye yayılır ve köpekler tarafından çok net alınır. "Rafts" olarak bilinen bu hücreler kişinin kendine özgü olan kokusunu atmosfere taşır. Bu koku rüzgâr ve diğer atmosfer olayları ile uzaklara dağılabilir.

Arama kurtarma köpeği eğitimi, küçük yaşlardan itibaren başlar. Yedi-sekiz haftalık bir köpeğin eğitimi kolay, sahibi ile aile üyelerine bağlılığı daha kuvvetli olacağından eğitim başlangıcı için yavru köpekler tercih edilir. Yaşlı köpeklerle de eğitim verilebilir. Ayrıca yaşlı köpeğin geçmişte yaşadıkları ile sosyalleşme aşamaları tam olarak bilinemez. Doğru şekilde sosyalleşmemiş; insanları, doğayı, kısacası dünyayı iyi tanıyamamış bir köpeğin arama kurtarma eğitiminde başarılı olması, neredeyse imkânsızdır. Eğitime tâbi tutulacak köpek, tamamiyle insan dostu olmalı, hayatı sevmelidir. Bu köpek ayrıca şu özellikleri de taşımalıdır: yüksek derecede koku alma düzeyi, narkotik ve bomba eğitiminde olduğu gibi yüksek derecede oyun oynama isteği, yüksek derecede zekâ düzeyi, eğitilebilirlik ve eğitmenine bağlılık.

Arama kurtarma eğitiminde uzun tüylere ve kısa tüylere sahip ırklar ikinci derecede değerlendirilir. Uzun tüylü ırklar sıcak yaz aylarına, kısa tüylü ırklar ise hem sıcak yaz aylarına hem de kış aylarının çetin şartlarına dayanıklı değildir. Ayrıca kısa burunlu ırkların koku alma duyuğu zayıftır. Arama kurtarma köpeğı vahşı yaşama uyum sağlayabilmelidir. Çoğunlukla yaşı küçük ve evde beslenen köpekler ihtiyaca cevap veremezler. En uygun ırkları Alman Çoban Köpeğı, Golden Retriever ve Labrador Retriever olarak sıralayabiliriz. Diğer uygun ırklar da eğitime alınabilir. Hangi cinsten olursa olsun köpeğın hareketli ve çevik olması istenir. Önüne çıkan engelleri aşabilmelidir. Yavru köpek kendine güvenen, araştırmacı, korkusuz ve dost canlısı olmalı; saldırganlık ve ürkeklik göstermemelidir. Köpeğın anne ve babası da gereken özellikleri taşımaldır. Seçilen her köpeğ e, bu özelliklere sahip karakterde olup olmadığını ölçecek çeşitli testler uygulanır.

Yapılan testler sonucunda seçilen yavru köpeğin eğitime başlanır. Eğitim yedi ana bölümden oluşmaktadır:

1. Kaçış Oyunu
2. Görsel İpuçları ile Eğitim
3. Zorluluk Derecesinin ve Arama Süresinin Geliştirilmesi
4. Görsel Olmayan İpuçları ile Eğitim
5. Arama Becerisinin Geliştirilmesi
6. Yaralı İnsanın Bulunması ve Haber Verilmesi
7. Arama Becerisinin Test Edilmesi ve Geliştirilmesi

Seilen yavru kpek, eēitmeni tarafından aık araziye ıkarılır. Kısa bir sre kpeēin dinlenmesine izin verdikten sonra eēitmen veya kpeēe yakın olan kişi elinde kpeēin oyuncuēı ile oynar ve kpeēi heyecanlandırır. Bu arada yardımcı, kpeēi tutmaktadır; kpek yeteri kadar heyecanlandıēı anda eēitmen ileri doēru koşar ve kpeēine seslenir. Bir aēaē arkası veya kpeēin kolayca ulařabileceēi başka bir yere saklanır, bu anda yardımcı ileriye doēru atılmak isteyen kpeēi bırakır ve kpeēe “Bull!” veya “Ara!” komutunu verir, eēitmen aynı zamanda kpek ile heyecanlı bir şekilde konuşarak onu aktif tutmak ister. Saklanan kişiyi bulan kpeēe hemen dlnn verilmesi gerekir. Bu oyun kpeēi sıkmadan gnde iki  kez, haftada beş-altı kez tekrarlanır.

Arama kurtarma eğitiminin ana şekli budur. İleriki aşamalarda yine aynı yöntem ile fakat daha zor oyunlar oynanır. Yukarıdaki sıralamada olduğu gibi önceleri köpek, kişinin saklandığı yeri görür ve hemen gördüğü yere gider. Bu arada kişinin vücut kokusunu da almaktadır. Daha sonra köpek kişinin saklandığı yeri görmez ama kişinin kaçarak saklandığını bilmektedir, bu dönem içerisinde saklanan kişi köpeğin kendisini bulması için el çırpabilir veya köpeğe seslenebilir. Bir diğer aşamada ise ses çıkartılmaz ve köpeğin tamamen koku ile saklanan kişiyi bulması istenir. Köpek, eğitimde aşama ve başarı kaydettikçe arama alanı genişletilir ve izler daha karmaşık şekilde bırakılır. Bu arada köpeğe saklanan kişiye ait eşyalar koklatılarak kokunun aslında kaybolan kişiye ait olduğu anlatılmaya çalışılır.

Arama kurtarma eğitimi arazide arama, çığda arama, depremde yıkım arama ve su arama gibi çeşitli dallara ayrılır. Her dal kendine özgü eğitim teknikleri içerir ve köpek bir dalda uzmanlaştırılır.

A) Okuduğunuz makalenin özetini çıkarıp yazınız.

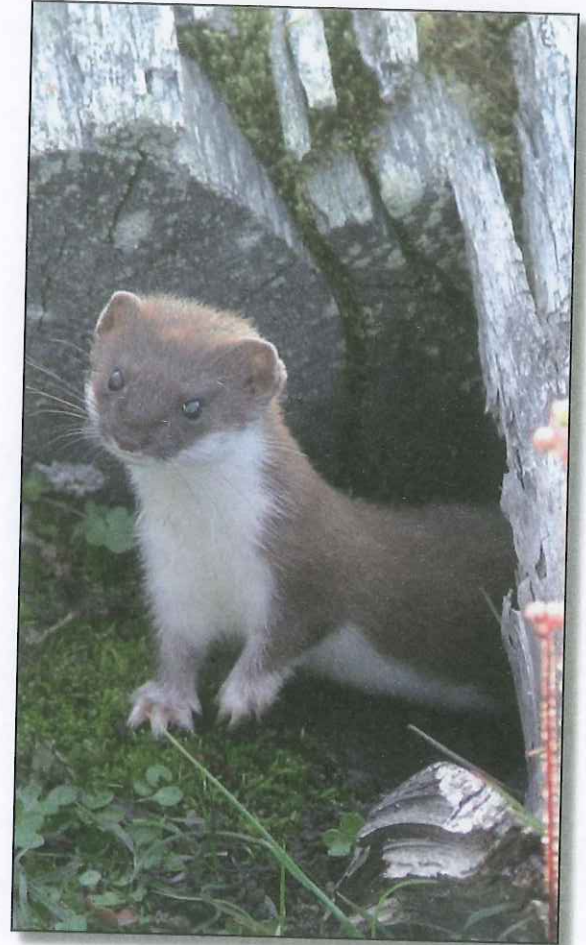

DİNLEME

A) Metni dinleyiniz. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Komşular gelincikle ilgili hangi konuda endişe duyuyor?

2. Genç kadının gelinciğe yaklaşımı niçin değişiyor?

B) Sizce günümüz koşullarında hayvanat bahçeleri nasıl olmalıdır? Düşüncelerinizi yazınız.

C) Aşağıdaki ifadeleri uygun şekilde eşleştiriniz.

1. (...) Tatlı, dil yılanı deliğinden çıkarır.

2. (...) Kaz gelen yerden tavuk esirgenmez.

3. (...) İyilik yap denize at, balık bilmezse Halik bilir.

4. (...) Sinek küçüktür ama mide bulandırır.

5. (...) Atın ölümü arpadan olsun.

a) Çok sevilen bir şey yapılırken sonuç kötü de olsa göze alınır.

b) Önemsiz, küçük gibi görünen bir şey kötü ve olumsuz bir izlenim yaratır.

c) Gönül alıcı sözlerle karşımızdakinin inadi yenilebilir.

ç) Karşılık beklemeden iyilik yap.

d) Büyük çıkarlar beklenen durumlarda küçük fedakârlıklar yapılmalıdır.

B) Aşağıdakilerden hangisi dinlediğiniz metinden çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

a) Ön yargılı olmamaya özen göstermeliyiz.

b) Bazen olaylar görüldüğü gibi olmayabilir.

c) Sevdiklerimize güvenmeliyiz.

d) Başkalarının aklıyla hareket etmek kazanç sağlar.

3. BÖLÜM KÜLTÜR SANAT

YABANCILAR İÇİN TÜRKİYE

1. Metin

Ankara'da Kültür Sanat

AKARSU BELEDİYESİ MAYIS AYI KÜLTÜR SANAT PROGRAMI

Geleneksel Gösteri Sanatları

Geleneksel gösteri sanatlarımızdan olan Karagöz-Hacivat, Meddah ve Orta Oyunu'nu çocuklarımızı da tanışın. Komik diyaloglarla süslenmiş rengârenk bir dünyada geleneksel Türk mizahıyla eğleneceksiniz.

18/ 21/ 23/ 28 Mayıs 2012 Saat: 18.00-20.00 Yer: Yeni Sahne Kızılay/Ankara

Karma Heykel Sergisi

Bu yıl “Taşların Efendisi” adıyla düzenlenen sergide heykeltıraşlarla tanışma ve söyleşi imkânı da bulacaksınız.

16-31 Mayıs 2012 Yer: Orta Anadolu Sanat Galerisi Kızılay/Ankara

Karma Resim Sergisi

Ana teması “yalnızlık” olan sergiye, dünyanın pek çok ülkesinden genç ressamlar katılıyor.

1-15 Mayıs 2012 Yer: Orta Anadolu Sanat Galerisi Kızılay/Ankara

Bale Gösterisi

Çaykovski'nin ölümsüz eseri "Kuğu Gölü Balesi"yle iyi ile kötünün inkâr edilemez birlikteliği sanatseverler için bir kez daha sergilenecek.

7/ 11/ 12 Mayıs 2012 Saat: 15.00-17.00 Yer: Büyük Tiyatro Ulus/Ankara

Senfoni Orkestrası Konseri

Alman Devlet Senfoni Orkestrası, Wagner'in çok sesli müziğini sizler için yorumlayacak.

19/ 26 Mayıs 2012 Saat: 20.00-22.00 Yer: Büyük Tiyatro Ulus/Ankara

Konser

Şebnem Ferah, İmelda May, Palya Bea ve Jasmin Levy ile müziğin evrensel ruhunu yakalayacaksınız.

3 / 10/ 17/ 24 Mayıs 2012 Saat: 21.00 Yer: Güvenpark Kızılay/Ankara

Canlı Performans

Sanatın herhangi bir dalından keyif alırken siz'de dar mekânlara sıkışıp kalmak istemeyenlerden misiniz? O hâlde yalnız değilsiniz. Heykel sanatının üç boyutlu seyrini ve resim sanatının detaycı bakış açısını sokaktaki insanın sahiçiliğıyle harmanlayacaksınız.

8/ 10/ 14/ 16/ 25/ 30 Mayıs 2012 Saat: 15.00-16.00 Yer: Sakarya Caddesi Kızılay/Ankara

Pandomim Gösterisi

Sessizliğin de bir dilinin olduğunu biliyor muydunuz? Dünyaca ünlü pandomim sanatçılarının eşsiz performanslarıyla sessizliğin dili çözülüyor. Sıradan olanın olağanüstü bir anlatımla sunulduğu bu gösteriyle gündelik hayatınızı yeniden yorumlayacaksınız.

1/ 4/ 5 Mayıs 2012 Saat: 15.00-17.00 Yer: Siyah Şapka Sanat Evi Tunalı Hilmi Caddesi Kavaklıdere/Ankara

Kısa Film Gösterimi

“İstanbul Kısa Film Yarışması”nda dereceye giren filmlerin yer aldığı gösterimlerde ölüm, varoluş, mutluluk, suç ve ceza kavramları sinemanın diliyle canlanıyor.

1/ 3/ 6/ 9/ 13/ 15/ 17/ 20/ 22/ 24/ 27/ 29/ 31 Mayıs 2012 Saat: 13.00-14.00 Yer: Büyülü Fener Sineması Kızılay/Ankara

Uzun Metrajlı Film Gösterimi

Son dönem sinema akımlarının yansıması olan filmler meraklılarıyla buluşacak. Yalnızca özel gösterimlerle seyirci karşısına çıkacak olan filmlerin bir arada bulunduğu bu sinema şenliğini kaçırmayın.

2/ 9/ 18/ 19/ 21/ 23/ 26/ 28 Mayıs 2012 Saat: 15.00-17.00 Yer: Büyülü Fener Sineması Kızılay/Ankara

Tiyatro Günleri

Molière'den Shakespeare'e, Haldun Taner'den Turgut Özakman'a yerli ve yabancı birçok ünlü yazarın değerli eserlerinden uyarlanan oyunlar, tiyatronun usta sanatçıları tarafından sahnelenecek.

2/ 6/ 9/ 11/ 12/ 14/ 15/ 20/ 22/ 23/ 25/ 27/ 29 Mayıs 2012 Saat: 19.00-21.00 Yer: Küçük Tiyatro Ulus/Ankara

Oda Konserleri

Ruhunuzun dinleneceği, sizi gündelik telaşlarınızdan uzaklaştıracak sakin ve huzur dolu bir akşam yaşayacaksınız.

4 /5/ 7/ 8/ 16/ 30 Mayıs 2012 Saat: 20.00-22.00 Yer: Siyah Şapka Sanat Evi Tunalı Hilmi Caddesi Kavaklıdere/Ankara

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. "İyi ile kötünün inkâr edilemez birlikteliği" ifadesinden ne anlıyorsunuz?

2. "Müziğin evrensel ruhu" sözünü açıklayınız.

3. Bugün 16 Mayıs. Siz saat dörtten sonra hangi etkinliğe katılmak istersiniz? Niçin?

4. "İstanbul Kısa Film Yarışmasında dereceye giren filmlerden birine gitmek istiyorsunuz. Hangi temayı işleyen film daha çok dikkatinizi çeker (ölüm, varoluş, mutluluk, suç ve ceza)? Niçin?

5. "... sessizliğin dili çözülüyor." ifadesini yorumlayınız.

6. Okuduğunuz bir romanı, tiyatro oyunu olarak izlediğinizi düşünün. Hangisinden daha fazla zevk alırsınız? Niçin?

B) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Pantomim gösterisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Gösteriye yerel pantomim sanatçıları katılacaktır.
- b) Bu gösteriyi gündelik hayatı sıkıntılı olan kişiler tercih ederler.
- c) Gösteride sanatçılar sıradan bir sunum yapacaklar.
- d) Gösteride suskunluğun bile bir iletisi olduğu anlatılıyor.

2. Programla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Karma Heykel Sergisi'nde sanatçılarla sohbet etme fırsatı vardır.
- b) Uzun Metrajlı Film Gösterimi'nde nostaljik filmler gösterilecektir.
- c) Programda yer alan bazı etkinlikler, belli bir konu çerçevesinde gerçekleşecektir.
- d) Programda açık havada gerçekleşecek etkinlikler vardır.

- C) Aşağıdaki kelimeler size hangi kavramları çağırıyor? Boşluklara yazınız ve neden bu çağrışimleri yaptığını anlatınız.

Örnek :

huzur

- aile
- Türk kahvesi
- yağmurlu akşamlarda yürüyüş

yalnızlık

-
-
-

gelenek

-
-
-

ölüm

-
-
-

gündelik telaş

-
-
-

KONUŞMA

A) Aşağıdaki diyalogu okuyunuz, soruları cevaplayınız.

A: Dünkü rekor denemesinden haberin var mı?

B: Hayır, ne oldu ki?

A: Avusturyalı sporcu Uzay'dan Dünyaya tam 39 bin metre yükseklikten atladi!

B: Ooo! Çok heyecanlı olsa gerek! Peki, hâlâ hayatta mı?

A: Evet, hiçbir sağlık problemi yok.

B: Peki, uzaya nasıl çıkmış, nereden hareket etmiş, anlatsana!

A: Amerika'nın New Mexico eyaletinden 1360 kilogram ağırlığındaki kapsülle gökyüzüne çıkmış,

B: Nasıl bir kapsülle?

A: 850 bin metreküplük helyum balonunun taşıdığı bir kapsül.

B: Vay bel! İnsanlar uzaya çıkıyor. Biz daha Kapadokya'daki balonlara binemedik.

A: Ama uzaya çıkan kişi ordudan emekli bir paraşütçü. Yani herkes buna cesaret edemez.

B: Ne kadar sürmüştü bu atlayış?

A: 9 dakika sürmüştü.

B: Gerçekten müthiş bir deneyim. Takdir etmemek elde değil.

1. Diyalogdaki rekor denemesi hakkındaki fikirlerinizi paylaşınız.

2. Bir rekor denemesi yapsanız bu hangi alanda olur?

B) En son hangi sanat etkinliğine katıldınız? Bu etkinliği aşağıdaki sorulara cevap vererek anlatınız.

Etkinlik,

- Hangi ülkede ve şehirdeydi?
- Ne zamandı?
- Ne kadar sürdü?
- Sizi nasıl etkiledi?

Size fikir verebilir:

sergi
konser/ tiyatro
şiiir dinletisi/ sinema/ bale
gösterisi / festival / imza günü
atölye çalışmaları (uçurtma, maket vs.)
dans gösterisi
müze gezisi...

C) Canınız sıkkın ve duygusal şarkılar çalan bir radyo dinliyorsunuz. Radyoda aşağıdaki şarkılar çalıyor. Onların hangi durum üzerine yazıldığını düşünüp bununla ilgili kısa öyküler tasarlayarak anlatınız.

- Dediler zamanla hep azalır mış sevgiler
Olsun bana seninle geçen yıllarım yeter
Nasıl olsa her şeyin zamanla sonu yok mu?
Ömür dediğimiz şey küsecek kadar çok mu?

- *Nasılsın nasıl gitti*
Aıştın mı sen de
Rahat mısın artık İstanbul'da
Evlenmişsin nasıl oldu
Bulabildin mi sonunda
Hep anlattığın o meşhur huzuru

- İyiyim ben
- Hep aynı şeyler işte
- Uyku hapları
- Yalan dolan gülümsemeler

Ç) Aşağıdaki tekerlemeleri önce yavaş, sonra hızlı bir şekilde birkaç kez tekrarlayınız.

- Şu köşe yaz köşesi, bu köşe kış köşesi, ortada su şişesi.
- Kartal kalkar dal sarkar, dal sarkar kartal kalkar.
- Kırk kink küp kırkının da kulpu kırk küp.
- Paşa tası ile beş tas has kayısı hoşafı.
- Bir berber bir berbere bre berber gel beraber bir berber dükkânı açalım demiş.

YAZMA

A) Aşağıdaki fiilleri cümle içinde kullanınız.

yorumla-:

harmanla-:

yans-:

canlan-:

B) İzlediğiniz bir filmle ilgili bir değerlendirme yapınız.
Düşüncelerinizi ilgili bölüme yazınız.

C) Aşağıdaki şirden hareketle kısa bir öykü yazınız.

GİZLİ SEVDA

Hani bir sevgilin vardı
Yedi sekiz sene önce,
Dün yolda rastladım
Sevindi beni görünce.

Sokakta ayaküstü
Konuştuk ordan burdan,
Evlenmiş, çocukları olmuş
Bir kız, bir oğlan.

Seni sordu
Hiç değişmedi, dedim,
Bildiğin gibi...
Anlıyordu.

Mesutmuş, kocasını seviyormuş,
Kendilerininmiş evleri...
Bir suçlu gibi ezik,
Sana selâm söyledi.

Behçet Necatigil

DİNLEME

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

- Uzaya kimler seyahat edecek?
a) maceraperest bilim adamları
b) maceraperest zenginler
c) ünlü şairler
d) iş kadınları
- Uzay aracı kaç kişilik?
a) 2
b) 6
c) 8
d) 10
- Yolcular yer çekimsiz ortamda ne kadar süre kalabilecek?
a) 2-3 dakika
b) 4-5 dakika
c) 5-6 dakika
d) 10-15 dakika

B) Dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Uzay araçlarında güvenlik önlemleri alınmıştır.

Bu seyahat için talep azdır.

Seyahat için başvuru koşulları belirtilmiştir.

Uzaya seyahat edecek olanların içinde bir de Türk oyuncu vardır.

Seyahati gerçekleştirecek firma hakkında bilgi yoktur.

2. Metin

Söyleşi: Sanat Durağı

“Sanat Durağı” adlı köşemizde bu hafta ressam Erdem Dağıstan’ı ağırladık. Erdem Bey, sorularımızı sizler için içtenlikle cevapladı.

- Fransa, Kanada gibi ülkelerdeki sanat çevreleri tarafından tanınmış bir isimsiniz. Fakat bildiğimiz kadıyla bu, Türkiye'deki ilk serginiz. Sanatseverlerimiz için sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

- Kendimi sözle ifade etmeyi hiç beceremem ama bir deneyelim bakalım. 1974 İzmir doğumluyum. Ailem Selanik göçmenidir. Ben çok küçükken Kanada'ya yerleştik. Babam Kanada'daki saygın bir sanat galerisinden iş teklifi aldı. Apar topar oraya taşındık. Üniversite için Fransa'ya gidinceye kadar Kanada'da yaşadım. Fransa'da resim eğitimi aldım. Çocukluktan beri resme ilğim vardı zaten. Ufak tefek sokak sergileri, fuarlar derken bugünlere ulaştık.

- Sizin için, sanatın içine doğanlardan, diyebiliriz o zaman.

- Kesinlikle! Sanat ve hayat iç içeydi benim için. Aksini hayal bile edemem. Düşünün, bana ilk alınan oyuncak, resim takımıydı. Arkadaş çevrem de aile dostlarımızın çocuklarından oluşuyordu. Hepsi de, sanatla bir şekilde ilgili ailelerin çocukları.

- İlk serginizi lise yıllarınızda açmışsınız. Hayli de ses getirmiş Kanada'da. Gazete ve dergiler sizden övgüyle bahsetmiş. Kendi sanatınızı tanımlar mısınız?

- Benim sanatımın, toplumsal hafızayı korumak gibi temel bir hedefi var. Tükenen veya tükenme tehlikesi yaşayan sanat ve zanaatları resmediyorum. Önce kıyıda köşede kalmış sanatçılar ve zanaat ustalarıyla görüşüyorum. Yaptıkları işin inceliklerini

kavramaya çalışıyorum. Sonrasında uzun bir içe kapanma dönemi yaşıyorum. Teknoloji ve kalabalıktan uzak durmaya çalışıyorum. Böylece çizeceğim resimle baş başa kalabiliyorum.

- Bu yaptığınıza toplumsal bir hizmet diyebilir miyiz?

- Evet, eleştirmenlerin çoğu benim sanatımı böyle yorumluyor. Herkes bir toprakta doğar veya büyür. Kökleri derinlerden beslenir hepimizin. Ben, emanetçisi olduğum toprakların mirasını yeni nesiller için arşivliyorum kendimce. "Kendimce" derken, yapılan işin en nihayetinde sanat olduğunu vurgulamak istedim. Her sanatçı gibi ben de etkilendiğimi aktarıyorum tuvale. Bu bazen halı dokuyan kadınlar oluyor. Bazen cama üfleyen ustalar, bazen de suya resim çizen ebru ustaları. Çömlekçiler, bakırcılar, telkârî işlemecileri... Hepsi ayrı ve büyüğü bir dünya benim için.

- Bu sergi için uzun bir ön hazırlık yaptınız. Yaklaşık sekiz aydır ülkemizdesiniz. Sergiden sonra da Türkiye'de mi olacaksınız?

- Uzun süre kalamayacağım maalesef. Önümüzdeki dönem Afrika'ya bir seyahat planım var. Kenya'daki bir üniversiteden davet aldım. İlingç el sanatları açısından mükemmel bir coğrafya Afrika. Bu fırsatı kaçırmak istemedim.

- O hâlde yolunuz açık olsun demek isteriz. Bize vakit ayırdığınız için okurlarımız adına çok teşekkür ediyorum.

- Bana böyle bir fırsat sunduğunuz için, size gazetenize ve ilgi gösteren herkese teşekkür ederim.

?

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Erdem Dağıstan'ın sanatının ne gibi özellikleri vardır?

.....

2. Erdem Dağıstan sanatla nasıl tanışmıştır?

.....

3. Erdem Dağıstan, sanatında neyi amaçlamaktadır?

.....

4. Sanatçının toplumsal bir görevi var mıdır? Açıklayınız.

.....

5. Birçok sanatçı eserini meydana getirirken bir "içe kapanma" dönemi yaşamaktadır. Siz sanat eserinin oluşumu için böyle bir dönemin gerekliliğine inanıyor musunuz? Neden?

.....

B) Aşağıdaki cümleleri değerlendiriniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Türkiye'deki bu sergi Erdem Dağıstan'ın ilk kişisel sergisidir.

Erdem Dağıstan sözcüklerin dünyasından çok renklerin dünyasını sevmektedir.

Erdem Dağıstan mecburen sanatçı olmuştur.

Erdem Dağıstan'ın sanata olan ilgisi yaşadığı çevreyle ilgilidir.

Erdem Dağıstan, hayat anlayışları çok farklı olan bir çevrede yetişmiştir.

Erdem Dağıstan, bazı ülkelerdeki sanatseverler için bildik bir isimdir.

Erdem Dağıstan, kendi sanatı için daha çok evrensel değerlerden ilham almaktadır.

Erdem Dağıstan için nadir olan kıymetler önemlidir.

Erdem Dağıstan, sanatın bütünüyle kişisel olduğunu düşünen bir sanatçıdır.

Erdem Dağıstan, titiz bir sanatçıdır.

C) Metinde geçen aşağıdaki ifadeleri açıklayınız

- toplumsal hafıza

.....

- sanatın içine doğmak

.....

- kıyıda köşede kalmak

.....

- fırsat sunmak / fırsatı kaçırmak

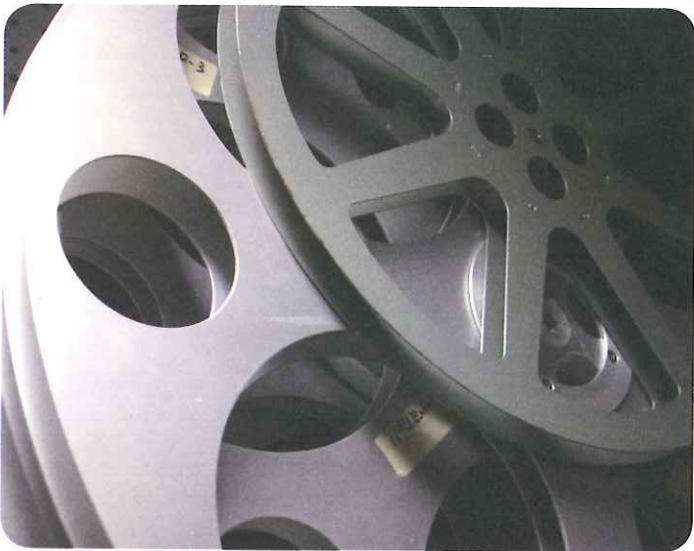
.....

- ses getirmek

.....

Ç) Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. "Ne zaman bu şehri görsen hafızamda tarihin zafer dolu sayfaları bir bir açılır."
- Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?**
- a) Bu yaz, tatil için nereye gideceksin?
b) Yağmur yağınca bahçeyi sulamamıza gerek kalmadı.
c) Sporcular, ödül törenine ne zaman gelecek?
d) Kızılay'a her gelişimde kitapçıları dolaşırım.
2. "Son yıllarda çok tartışılan popüler kültürün birey üzerindeki olumsuz etkilerini anlatan Türkçe kitapların sayısı bine ulaştı." cümlesinden aşağıdakilerden hangisi **çıkarılamaz**?
- a) Popüler kültürün, birey üzerinde olumlu etkileri de vardır.
b) Popüler kültür-birey ilişkisini ele alan binlerce kitap yazılmıştır.
c) Bireyin popüler kültürden etkilendiğini anlatan Türkçe kitaplar vardır.
d) Popüler kültür üzerine tartışmalar son yıllarda artmıştır.
3. "Her çağda nesiller arası bir çatışma ve anlaşmazlık söz konusu olmuştur."
- Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?**
- a) Her çağın kendine özgü çatışma ve anlaşmazlıkları vardır.
b) Yeni nesiller arasında farklı çatışmalar söz konusudur.
c) Kuşak çatışmaları, tarih boyunca tüm devirlerde yaşanmıştır.
d) Her kuşağın çatışma anlayışı bir öncekilere göre daha keskindir.

KONUŞMA

A) Aşağıdaki diyalogu okuyunuz. Verilen konular hakkında görüşlerinizi paylaşınız.

Canan: Dün akşam televizyonda canlı yayınlanan bir tartışma programı vardı. İzledin mi?

Aykut: Hayır, izlemedim. Konu neydi?

Canan: Gündem, göçlerdi.

Aykut: Daha önce insanların tarih boyunca değişik sebeplerle göç ettiklerini duymuştum. Özellikle deprem, sel, kuraklık, heyelan, çığ gibi felaketlerin insanları göçe zorladığını biliyorum.

Canan: Evet, insanlar doğal afetler yüzünden hâlâ göç ediyorlar. Buna ekonomik nedenlerden ötürü yapılan göçleri de ekleyebiliriz. Ama dünyada asıl büyük göçler, savaşlar ve demokratik olmayan yönetimlerin baskıları sonucu yapılıyor.

Aykut: Bu tespitlere ben de katılıyorum. Savaşlardan maalesef en çok siviller etkileniyor. Birçok insan savaştan dolayı komşu ülkelere sığınmak zorunda kalıyor. Oradaki kamplarda zor şartlar altında yaşamlarını devam ettirmeye çalışıyor.

Canan: Bu konuda uluslararası kuruluşlara birçok görev düşüyor. Sunulan çözüm önerileri çok yeterli değil. Bunun için uluslararası kuruluşların denetimlerini artırması gerekiyor. Hiç olmazsa göç eden insanların yaşam şartları iyileştirilmeli.

savaş kaynaklı göçler

ekonomik kaynaklı göçler

baskı kaynaklı göçler

- B)** Günümüzde insanlar çeşitli nedenlerle göç etmektedir. İş gücü ve beyin göçleri bunlardan birkaçı. Siz bu göçler hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu göçlerin olası sonuçlarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

- C)** Tartışma programı izliyor musunuz? Cevabınız "Evet" ise hangi tür konular ilginizi çekiyor?
- Ç)** Aşağıdaki konulardan uygun olanı / olanları seçiniz. Bir ön hazırlık yaparak ilgili konudaki düşüncelerinizi anlatınız. Bir tartışma çevresinde fikirlerinizi savununuz.

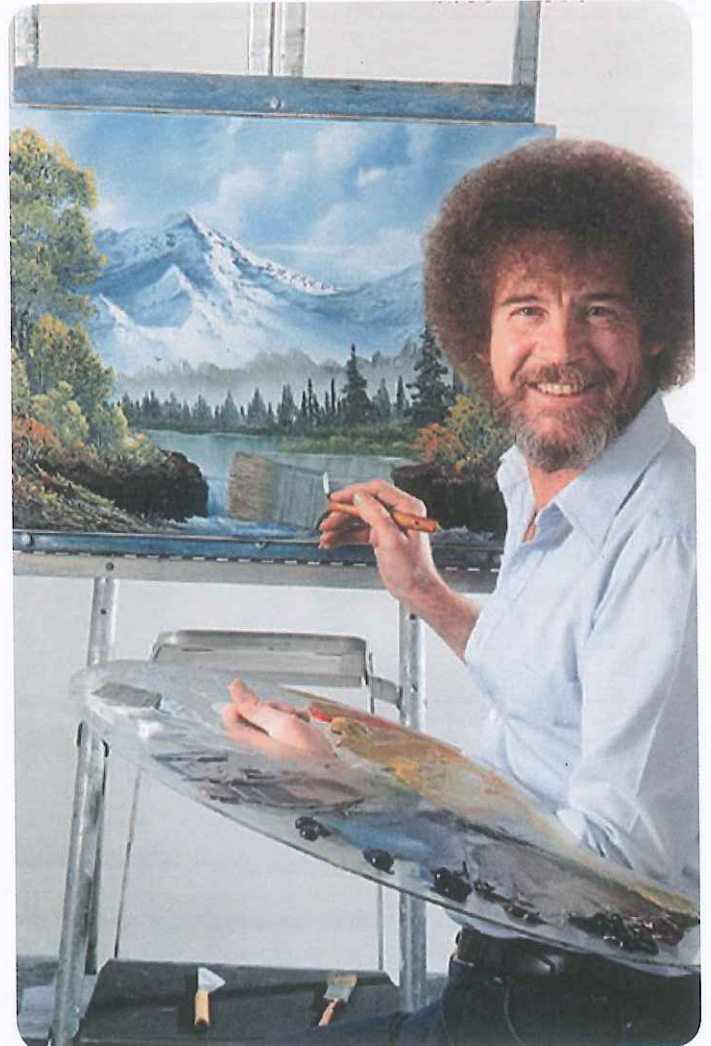
- çevre kirliliği
- küresel ısınma
- teknolojik ilerlemeler
- enerji ve su sorunu
- kültürel çatışmalar

Şu sözcük ve sözcük grupları size fikir verebilir:

sonuç, çözüm önerileri, vurgula-, bahset-, anlatıl-, ön plana çık-, bence, bana göre, bu sebeple, kanısındayım, düşünüyorum, kesinlikle, olabilir, zararlı-faydalı yönler, önemli-önemsiz, bunun sebebi, sonuç olarak, bunun sonucu, varsay-, mesela, yani...

- B)** Aşağıdaki paragrafı kendi cümleleriniz ile tamamlayınız.

Sanat ve hayat iç içeydi benim için. Elbette bir birey olarak her türlü kayıttan bağımsızdım. Ama aynı zamanda bu hayatın, bu toplumun bir parçasıydım da. Bundan dolayı yaşadığım toplumun, insanlığın idealleri benim de ideallerimdi. Duygularımız, düşüncelerimiz, isteklerimiz ve hayallerimiz birbirine çok benziyordu. Ben yazar olarak sadece bu ortak dünyayı yansıttım. Benim romanlarımda 21. yüzyıl, insanın ve en başta da benim sevincimi, acımı, mutluluğumu ve hüznümü

YAZMA

- A)** "Ben, emanetçisi olduğum toprakların mirasını yeni nesiller için arşivliyorum kendimce." Erdem Dağıstan bu cümle ile ne anlatmak istemiştir? Sizce bir sanatçının içinde yaşadığı topluma karşı ne gibi görevleri olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

- C) Söyleyişi ve anlamı güçlendirmek, pekiştirmek için Türkçede sık sık ikilemeler kullanılır. İkileme, araların da belli bir ses düzeni bulunan, biçim ve anlamca bir-biriyle ilişkili, aynı, yakın ya da zıt anlamlı iki kelimenin bir tek kelime gibi anlam göstermek üzere yan yana gelmesi ile kurulan kelime grubudur. Aşağıdaki cümlelerde ikilemeler kullanılmıştır. Bu ikilemeleri kullanarak yeni cümleler yazınız.

1. Dünyanın birçok yerinde insanlar hâlâ zar zor yaşıyor.

2. Biraz daha iyi bir yaşam isteyenler ise gece gündüz çalışıyor.

3. Bu çalışmalar neticesinde az çok para kazansalar da bu, geçimleri için yetmiyor.

4. Bu insanlara maalesef doğru dürüst yardım da yapılmıyor.

5. Gelişmiş birkaç ülke ufak tefek yardım yapsa da bu yardımlar yetersiz kalıyor.

6. İnsanların bir kısmı bu yardımlar sayesinde hayatlarına iyi kötü devam ediyor.

7. Bir kısmı ise bu yardımları alamadığından apar topar ülkelere kaçıyor ve mülteci oluyor.

8. Kaçanların aşağı yukarı yarısı yolda hayatını kaybediyor.

9. Sağ kalanlar ise gittikleri ülkelerde zaman zaman eski yaşamlarını bile özleyiyor.

- C) Türkçede yazımı konusunda en fazla yanlışlık yapılan alanlardan birisi de kelimelerin satır sonunda bölünmesidir. Aşağıda yer alan örneklerin bazılarında bölmelerde yazım yanlış yapılmıştır. Yanlış olanları düzeltiniz.

1.ilk-
okul
2.a-
raba
3.Ankara'-
nın
4.örnekler-
in
5.başöğ-
retmen

- D) Aşağıda bazı noktalama işaretlerinin kullanımına dair açıklamalar yapılmıştır. Açıklamaları okuyunuz. Bu açıklamalara göre cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun noktalama işaretleri ile tamamlayınız.

- Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna iki nokta (:) konur.
- Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna üç nokta (...) konur.
- Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine (" ") alınır.
- Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle (') ayrılır.
- Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna kısa çizgi (-) konur.

1. Bu kararın temel dayanağı şu idi () İnsan hayatı her şeyden kutsaldır.
2. Sanata dair yazılmadık o kadar çok şey var ki ()
3. Karşı sahilde kolayca fark edilmeyen sisler altındaki dağlar, korular, beyaz yalılar () Bunları izlemek bana huzur veriyor.
4. Günümüzün en önemli sorunlarından biri de () çevre kirliliği () dir.
5. Şiir ve romanla ilgili düşüncelerimi () sen de bilirsin ki () ona uzun uzun anlatmıştım.
6. Aklın ve bilimin birkaç düşmanı vardır () tembellik, cahillik, fenalık ()
7. Bir filmi rastgele izlemenin çeşitli yararları var () İzlediğiniz film daima farklı, ilginç, şaşırtıcı şeylerle karşılaşıyor sizi () üzüntüler, beklentiler, umutlar ()

3. Metin

Her Yazar Kendini mi Yazar?

Bazı kitaplar, hayatımızın akışını değiştirmiş veya hayatımıza yeni bir renk katmıştır. Bu durum belli bir yaşa ulaşmış, eli kalem tutmuş, gözü satırlar arasında gezinmiş hemen herkes için geçerlidir. Elbette benim de hayatımın değişik dönemlerinde okuduğum ve bende kalıcı izler bırakmış başucu kitaplarım var. Ancak bugün biri bana en çok etkilendiğin kitap hangisi deseydi, tereddüt etmeden "Zıkkımın Kökü" derdim. "Bunun sebebi nedir?" sorusuna net bir cevap veremem. Belki romandaki olayların geçtiği yerlerin çocukluğumu geçirdiğim yerler olması, belki benim de Muzo'yla benzer bir hayatımın olması, belki de bunun sonuna kadar okuduğum ilk kitap olması. Bir çeşit ilk göz ağrısı yani. Kitabı ilk okuduğumda on sekiz, on dokuz yaşlarındaydım. Yirmi beş yıl sonra bile kitabın neredeyse her satırını hatırlıyorum. Romanda, Muzo ve ailesinin tüm zorluklara karşın hayata tutunmak için verdikleri mücadele anlatılıyordu. Aile, Adana'da bir kenar mahallede tek gözlü, derme çatma bir evde yaşıyordu. Düzenli bir işi olmayan baba ne iş olsa yapan, fazlasıyla iyimser ve hayalci birisiydi. Bana sorarsanız Muzo, böyle bir babası olduğu için çok şanslıydı. Çünkü o, hayal kurmayı da hayalleri için çalışmayı da babasından öğrenmişti. Muzo'nun bir ağabeyi vardı. Bu çocuk, Muzo'nun aksine, okumayı sevmeyen, sorumluluk duygusu zayıf bir çocuktur. Sanırım yazar, Muzo'nun olumlu özelliklerini öne çıkarmak için ağabeyin bu özelliklerini bilerek vurguluyordu.

Romanın oldukça samimi bir dili vardı. Okurken hiç sıkılmıyor, anlatılan bir olaya kahkahalarla gülerken yeni bir satıra bir anda duygulanıp ağlamaya başlıyordum. Muzo'nun zorlu geçen çocukluk ve ilk gençlik dönemine, oradaymış gibi şahitlik ediyordum. Muzo'yla birlikte mısır satıyor, sinemada seyircilere gazoz ve çekirdek dağıtıyordum. Muzo, babasının yaptığı tahta ayakkabıyı her giydiğinde benim de ayağım ağrıyordu. Âdeta Muzo oluyordum. Bence bu, yazarın başarsıydı. Okuyucuyu metne çekiyor, onu metinle özdeşleştiriyordu. Bunu başarabilen pek çok yazar vardır mutlaka. Ama benim için Muzafer İzgü'nün farkı, okuyucu üzerindeki etkisini kitabı okuduktan sonra da sürdürmesi. Romanı okuyalı uzun yıllar oldu ama ben hâlâ bazı geceler mum ışığında kitap okuyor, kurşun kalemle bitene kadar kullanıyor, evdeki kese kâğıtlarından not defterleri yapıyorum. Sonradan kitabı pek çok arkadaşıma da tavsiye etmiştim. Onlar da tıpkı benim gibi bu kitaptan derin bir şekilde etkilenmişler. İçlerinden biri kitabı okumakla yetinmemiş, yazarın hayatını da araştırmış. Hatta kalkıp Adana'ya gitmiş. Romandaki mekânları gezmiş. Ondan öğrendiğime göre "Zıkkımın Kökü" otobiyografik bir romanmış. Meğer romandaki Muzo, Muzafer İzgü'nün ta kendisiymiş!

?

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. "Zıkkımın Kökü" adlı kitap, metnin yazarını niçin bu denli etkilemiştir?

.....

2. "İlk göz ağrısı" ifadesinden ne anlıyorsunuz?

.....

3. Yazarın "Muzo'yla birlikte mısır satması, sinemada seyirciye gazoz ve çekirdek dağıtması" neyin göstergesidir?

.....

4. Metnin sizde uyandırdığı duygular nelerdir?

.....

5. Okuduğunuz bir romanda geçen yerleri merak ettiniz mi? Niçin?

.....

6. Roman kahramanıyla roman yazarının aynı kişi olması sizce nasıl bir durumdur? Açıklayınız.

.....

B) Aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.

1.hayatıma yeni bir renk kattı.
2. Bugün biri bana en çok etkilendiğin kitap hangisi deseydi, tereddüt etmeden derdim.
3.adlı romanda tamamıyla metinle özdeşleştiğimi hissettim.
4. Hayal kurmak.....
5. Okuduğum ilk roman yani ilk göz ağrımadlı romandı.

C) Aşağıdaki kelimelerin size hangi kavramları çağrıştırdığını yazınız ve neden bu çağrışımları yaptığını sözlü olarak anlatınız.

çocukluk

-
-
-

sorumluluk

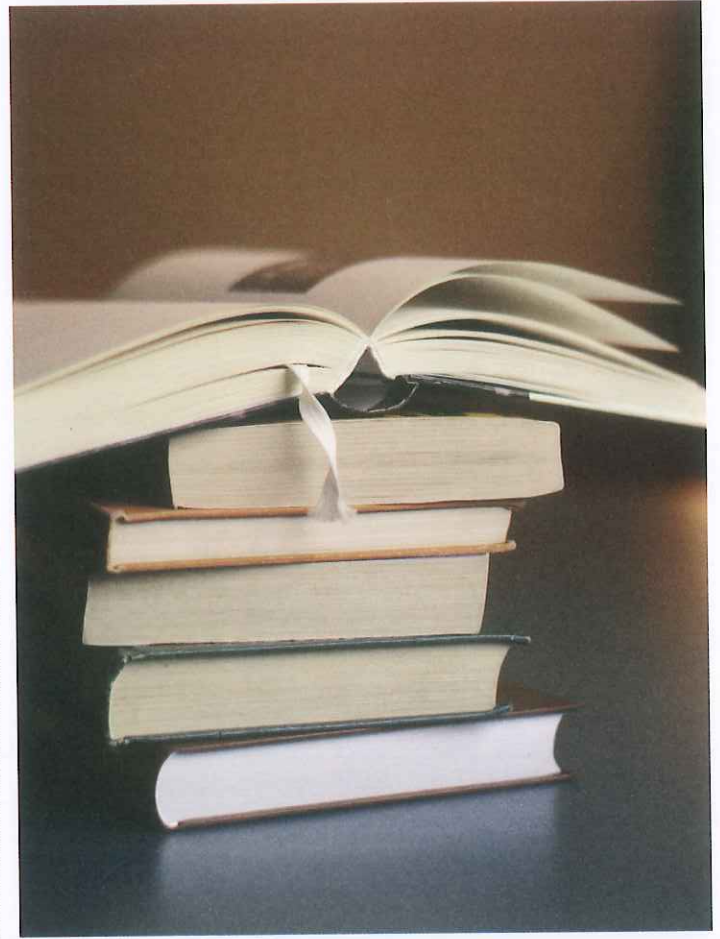
-
-
-

hayal

-
-
-

mum ışığı

-
-
-

KONUŞMA

A) Aşağıdaki diyalogu okuyunuz. Soruları cevaplayınız.

A: En son ne zaman kitap okudun?

B: Dört ay önceydi sanırım.

A: Ciddi misin?

B: Evet, maalesef. İnternette gezmek kitap okumaktan daha cazip geliyor.

A: Dün bir makale okudum. Geçen sene bir üniversitede, 8-12 yaş arasındaki çocuklarda okumanın beyin üzerindeki etkisi araştırılmış.

B: Peki, araştırma nasıl sonuçlanmış?

A: Beynin değişik bölgelerinde bilgi akışını sağlayan "beyaz madde" varmış. Bu beyaz maddenin kalitesi okuma yapan çocuklarda daha yüksekmiş. Araştırma sonucunda okuması zayıf olan çocuklara 100 saatlik bir okuma programı uygulanmış.

B: Etkili olmuş mu?

A: Elbette, 100 saatlik okuma sonunda o çocuklarda beyaz maddenin kalitesinin arttığı gözlemlenmiş.

a) Araştırma hakkında neler düşünüyorsunuz, paylaşınız.

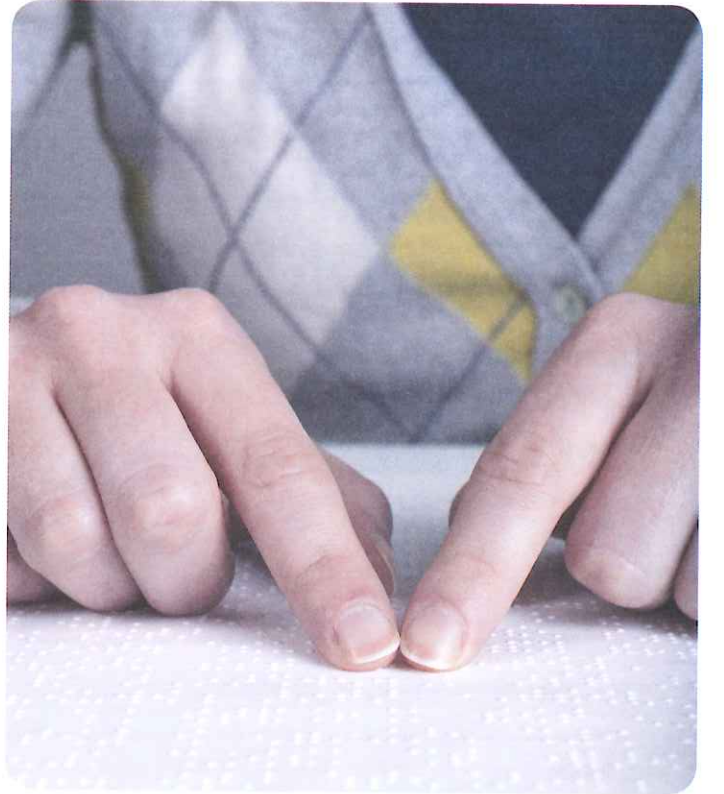
b) Kitap okuma sıklığınız nedir?

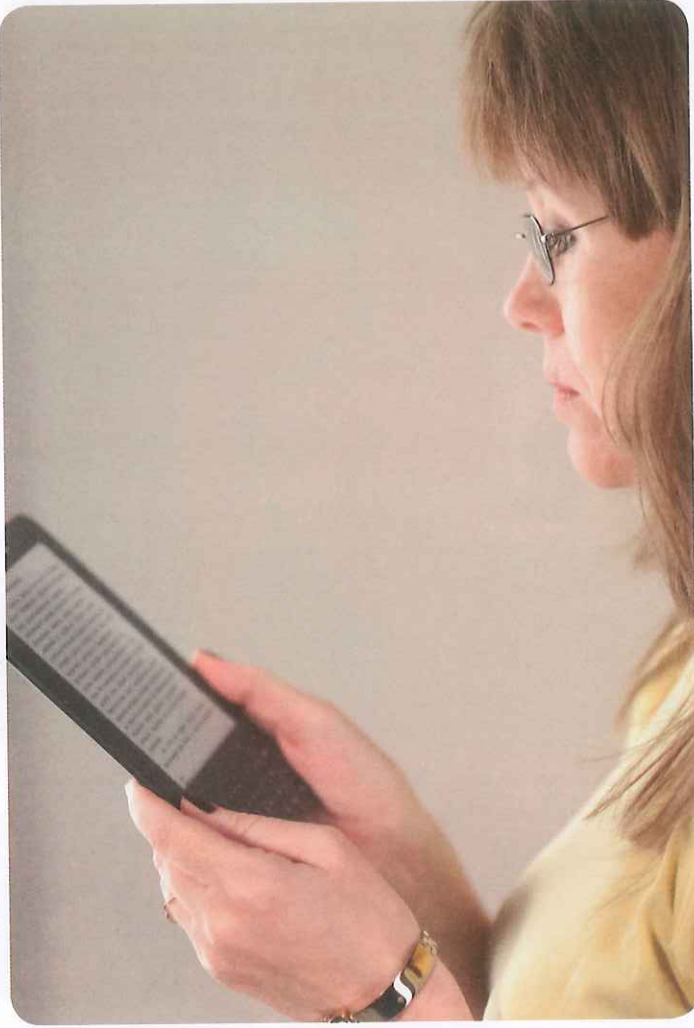
c) Okul öncesi döneminizde aileniz size kitap okur muydu? Anlatınız.

B) Görme engelliler için sesli kitap hazırlama çalışmasına katılırsanız hangi kitabı seslendirmek isterdiniz, sebepleriyle açıklayınız.

Size fikir verebilir:

... adlı
kitabı seslendirmek
istiyorum, çünkü... / -nın
daha faydalı olacağına inanıyorum
gerek... gerekse / olmazsa olmaz kim
bilir / duygu dünyası / okuma kültürü / göz
ardı edilemez / her şeyden önce
sayesinde / ufku genişlemek / hayal dünyası
teknoloji / kütüphane / kişilik gelişimi / -nın
olması gerektiğini düşünüyorum / beğeni
zevk almak / kitap sevgisi / -diktan sonra
değişmek / bakış açısı / kavram
eleştirisi / kültürel birikim / deneyim
ilgi çekici...

YAZMA

A) Aşağıdaki kelimelerden yararlanarak bir paragraf yazınız.

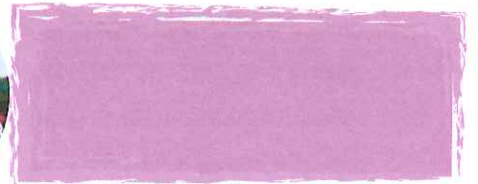
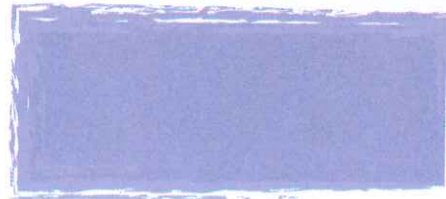
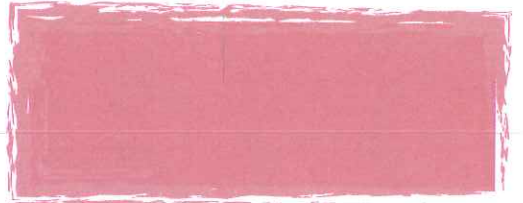
hayatın akışı / tereddüt et- / kalıcı iz / ilk göz ağrısı
hayata tutun- / mücadele / düzenli bir iş / derme çatma
ev / duygulan- / şahitlik et- / etki / sorumluluk / hayal kur-
zorluk / eli kalem tut-...

C) Günümüzde pek çoğumuz bilgiye internet ortamından erişiyoruz. Siz elektronik kitaplar hakkında neler düşünüyorsunuz, aşağıdaki soruları göz önünde bulundurarak fikirlerinizi paylaşınız.

- Genel olarak her aradığınızı internet ortamında bulabiliyor musunuz?
- Bilgiye internet ortamında erişmek gözünüzü yoruyor mu?
- Elektronik okumada mı yoksa basılı olan kitapları okumada mı kendinizi daha özgür hissediyorsunuz?
- Elektronik ortamda, çoklu okuryazarlık yani okuma sürecine ses, görüntü, şekil vs. katılması sizi nasıl etkiliyor?

A cartoon illustration of a boy and a girl. The boy, on the left, has orange hair and is wearing a blue long-sleeved shirt and grey pants. He is holding a white sheet of paper and looking at it with a concerned expression. The girl, on the right, has blonde hair in pigtails and is wearing a red dress and blue shoes. She is also looking at the paper with a surprised or worried expression. They are standing on a light blue surface against a light blue background.

C) Hayalî bir dürbünden bir mekâna bakıyorsunuz. Neler gördüğünüzü aşağıdaki sorulardan hareketle kompozisyon kurallarına uygun olarak kısaca yazınız.

- Hangi yüzyıldasınız?
- Hangi ülkede / şehirdesiniz?
- Nasıl bir mekândasınız? (tarihî, doğal, resmî...)
- Orada ne kadar vakit geçireceksiniz?
- Neden oradasınız?
- Oraya neyle gittiniz?
- Yalnız mısınız?
- Ruh hâliniz nasıl?
- Oraya tekrar gitmek ister misiniz?

DİNLEME

A) Metni dinleyiniz. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

- Müzik hangi hastalıkların tedavisinde en etkilidir?
 - göz hastalıkları
 - kalp hastalıkları
 - ruh hastalıkları
 - iç hastalıklar
- Gamze, şimdi hangi müziği dinlemesi gerektiğini nereden öğrenecek?
 - gazeteden
 - internetten
 - televizyondan
 - telefondan
- Kübra, hangi burcun müzik önerisini merak ediyor?
 - akrep
 - başak
 - balık
 - terazi

B) Aşağıdaki boşlukları metne göre doldurunuz.

- göre farklı tür müzikler dinlerim.
- Peki, müziğin bir olduğunu biliyor musun?
- "Müzik ruhun....." derler.
- Evet, bu yöntemin adına da derler.
- Pek çok hastalık için müzik makamları varmış.

4. Metin

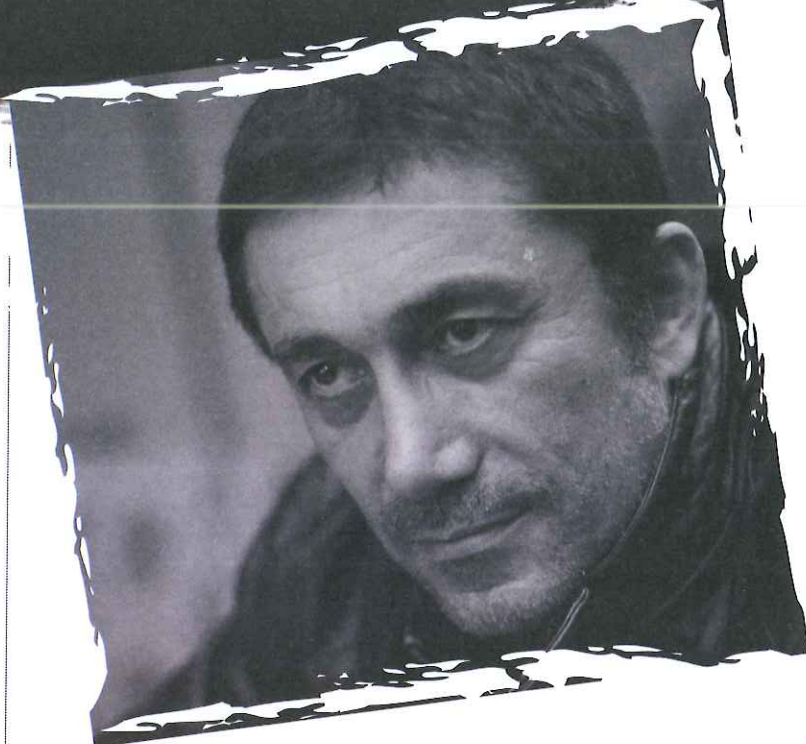
Nuri Bilge Ceylan: Bir Doğa Fotoğrafçısı

Bir sinema tutkunuysanız mutlaka sizin de vazgeçemediğiniz bir yönetmen var demektir. Benim yönetmenim, son yıllarda Türk sinemasında kendine özgü bakış açısıyla tanınan Nuri Bilge Ceylan. Pek çok ulusal ve uluslararası ödül alan Ceylan, konuşmak veya konuşturmak yerine göstermeyi hedeflemiş bir sinemacı. Doğanın ve insanın yansıması olan değişik fotoğraf karelerini, sinemaya dönüştürüyor. Onun şu günlerde, beyaz perdede çok konuşulan bir filmi var: "Bir Zamanlar Anadolu'da."

"Bir Zamanlar Anadolu'da" küçük bir Anadolu kasabasında geçen ilginç bir film. Filmde yalnızlar, suçlular, sıradan insanlar eylemleriyle değil de ruh hâllerıyla ele alınıyor. Durum böyle olunca da psikolojik öğeler vurgulanıyor ve filmin süresi uzuyor. Film iki saat otuz yedi dakika sürüyor. Bana göre bu özellik "Bir Zamanlar Anadolu'da"yı, Nuri Bilge Ceylan filmi yapıyor. Ancak filme karşı olumsuz eleştiriler de yine bu noktadan geliyor. Ceylan ise filmini, "Defalarca izledim. Ancak kesmek için gereksiz veya fazla olan tek bir sahne dahi bulamadım." açıklamasıyla savunuyor.

Film, kısaca özetlenebilecek bir konuya sahip olmamasına rağmen filmin suç ve ceza kavramlarını ele aldığı söylenebilir. Filmde polis, savcı, asker ve doktordan oluşan bir grup resmî görevli ipuçlarından hareketle işlenen bir cinayeti aydınlatmaya çalışıyor. Filmin sonuna doğru ceset, gömüldüğü yerde bulunuyor ve cinayetin niçin işlendiği açığa çıkıyor. Filmin yönetmeni Nuri Bilge Ceylan her filminde olduğu gibi bu filmde de insanların yüzlerinde saklı hikâyelere odaklanıyor. Filmde, günlük akışın on iki saatlik bir kesitinde, taşranın ve taşralının ruh hâli bütün yönleriyle beyaz perdeye aktarılıyor. Anlatılanlar arasında ayrılık acısını unutmak için kendini bu kasabada bile

bile sürgün tutan bir doktor da var; iktidar tutkunu bir muhtar da. Ayrıca insanî duyguları körelmiş bir otopsi görevlisi; kâtil ve maktul; her öykünün içinde ama hayatın dışında bırakılan kadınlar da filmdeki yerlerini alıyorlar. "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmine kasvetli bir hava ve insanı bunaltan bir can sıkıntısı hâkim. Tabiat ise bütün doğallığı ve yavaşlığı ile filmin havasına bir durağanlık katıyor. Filmin temasında ortaya çıkan kavramların belli başlıları; yalnızlık, suçluluk, hayatın tekdüzelığı ve geçmişle hesaplaşma duygusu. Bütün bu özellikleriyle film, son dönem Türk sinemasının farklı örneklerinden biri olarak dikkat çekiyor. "Bir Zamanlar Anadolu'da", doğanın sesini bütün çıplaklığıyla duymak isteyenler için görülesi bir film. Nuri Bilge Ceylan da son dönemin bir adım öne çıkan yönetmenlerinden.

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmi neden diğer filmlerden daha uzundur?

2. Nuri Bilge Ceylan'ı diğer yönetmenlerden farklı kılan özellikler nelerdir?

3. "Bir Zamanlar Anadolu'da" filminde yönetmen hangi temalar üzerinde durmuştur?

4. "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmindeki kişiler kimlerdir? Bu kişiler ne gibi özelliklere sahiptir?

5. "Bir Zamanlar Anadolu'da" filminde ne anlatılmaktadır? Olayı kısaca özetleyiniz.

B) Metinde geçen aşağıdaki ifadeleri açıklayınız.

1. kendine özgü bakış açısı

2. bir adım öne çıkmak

3. insanların yüzlerinde saklı hikâyeler

4. can sıkıntısı

5. hesaplaşma duygusu

6. iktidar tutkunu

7. hayatın günlük akışı

8. açığa çıkmak

C) Metinde geçen aşağıdaki kelimelerin yerine aynı anlama gelen veya yakın anlamlı olan farklı kelimeler kullanabiliriz. Birbiri ile anlam ilişkisi olan kelimeleri kutudan seçerek eşleştiriniz.

bunaltıcı, muhakkak, cay-, monoton, düşkünlük, detay, koru-, önemli, belirli, mahsus, kesinlikle, teferruat, hareketsiz, sinema, sıkıcı, bölüm, dön-, değişmeyen, kesim, ihtiras, destekle-, sabit, coşku, has, etkin olmayan, tek örnek, müdafaa et-.

- ayrıntı:
- beyaz perde:
- belli başlı:
- durağan:
- kasvetli:
- kesit:
- mutlaka:
- özgü:
- savun-:
- tekdüze:
- tutku:
- vazgeç-:

KONUŞMA

Hasan: Bu hafta çok farklı bir kitap okudum. Okuduktan sonra bazı şeylere bakışım değişti.

Fatma: Çok merak ettim. Ne hakkındaydı ki bu kadar beğendin?

Hasan: "Resimde Görünmeyen" adlı bir kitapta. Kitaptan temel olarak şu sonucu çıkardım: Her şeyde görülmeyi bekleyen bir yön vardır. Kitapta dünya basınından çok farklı haberler, yazarın kendine özgü bakışıyla sunulmuş. Yazar görsel veya işitsel medyadan edindiği bazı bilgileri okuyucuyla paylaşıyor. Kitapta kuru bir dille yazılmış haber metinleriyle değil, seni hemen etkisi altına alan bir deneme metinleriyle karşılaşıyorsun.

Fatma: Anladığım kadarıyla yazar ilginç haberlere farklı bir bakış açısıyla yaklaşıyor. Bu da kitabın özgün olmasını sağlıyor.

Hasan: Evet, tam da vurguladığın gibi.

Fatma: Kitapta ne gibi ilginç haberler var? Birkaçını anlatır mısın?

Hasan: Elbette. Örneğin Rusya'daki Bolotnikovo gölü bir gecede kaybolmuş. Amerika'da bir şirket, ölmüş insanların küllerinden elmas yüzükler ve kolyeler yapıyormuş. İnsanlar böylece sevdiklerini öldükten sonra da yanında taşıyabiliyormuş. Birçok insan sadece entelektüel görünmek için kitap alıyormuş. İngiltere'de en saygın edebiyat ödüllerinden birini alan ve son 25 yılın en iyi romanı olarak gösterilen "Gece Yarısı Çocukları" adlı kitabı alanların % 96'sı kitabı okumamış.

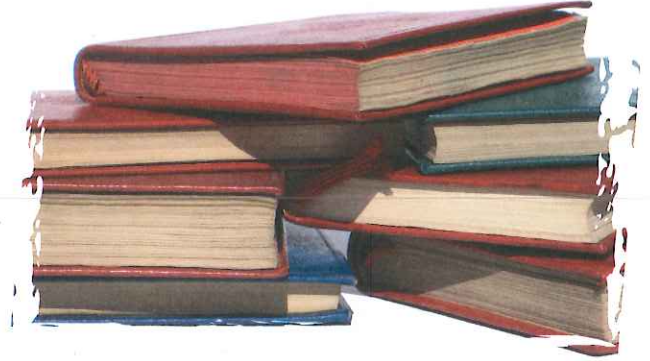
Fatma: Birçok kitabın aynı kaderi paylaştığını düşünüyorum.

Hasan: Kitapta bir yazı daha dikkat çekiciydi. Japonya'da "Trende Yer Bulmak" adlı kitap çok satılıyormuş. Bir anda çok popüler olan bu kitapta anlatılan ise kalabalık metroları ile ünlü Japonya'da toplu taşıma araçlarında yer bulmanın incelikleriymiş.

Fatma: En azından bu sefer alınan kitaplar okunuyormuş.
Anlattığın kadıyla gerçekten ilginç bir kitapmış. Ben de bu kitabı okumak istiyorum.

Hasan: Bu kitap gerçekten ilginç ve sürükleyici. Sana yarın kitabı getireyim. Bir solukta okuyacağına inanıyorum. Umarım görülmeyi bekleyen şeyleri sen de görürsün.

A) Diyaloğu okuyunuz. Hasan'ın kitap ile ilgili söylediği şu cümleler hakkındaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız: *"Her görünenin ötesinde, görünmeyi bekleyen farklı şeyler vardır."*

B) En son hangi kitabı okudunuz? Bu kitabı aşağıdaki sorulara cevap verecek şekilde anlatınız.

- Kitaba nasıl ulaştınız? (Reklam aracılığıyla , tavsiye üzerine , tanıtım, tesadüfen...)
- Kitabın yazarı kimdir?
- Kitabın konusu ne? Özetle anlatınız.
- Kitaptan ne anladınız? Kitaba dair sizin düşünceniz nedir?
- Kitabı okuduktan sonra bakış açınızda veya bilgi / duygu düzeyinizde bir değişiklik meydana geldiyse neler değişti?

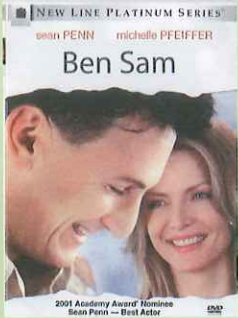
C) Günlük yayımlanan bir gazete alınız. Gazeteden okuduğunuz ilginç haberleri arkadaşlarınızla sınıfta paylaşınız.

YAZMA

- A) Aşağıda, bir internet sitesinde tanıtılan bir film ve bu film hakkında yapılan yorumlar yer almaktadır. Bu tanıtımı ve yorumları okuyunuz. Siz de izlediğiniz bir filmi sınıfınızda tanıtınız. Film ile ilgili değerlendirmelerinizi yazınız.

Filmin Adı	:	Ben Sam
Yapım	:	2001 - ABD
Tür	:	Dram, Komedi
Süre	:	132 dakika
Yönetmen	:	Jessie Nelson
Oyuncular	:	Dakota Fanning, Sean Penn, Michelle Pfeiffer, Elle Fanning, Dianne Wiest
Müzişyen	:	John Powell
Görüntü Y.	:	Elliot Davis
Senarist	:	Jessie Nelson, Kristine Johnson
Yapımcı	:	Edward Zwick, Jessie Nelson, Marshall Herskovitz, Richard Solomon

Filimin Kısa Özeti:

Sam Dawson (Sean Pear), kızı ile yaşayan ve Beatles'a büyük hayranlık besleyen bir adamdır. Genç adamın zekâ düzeyinin 7 yaşında bir çocuğunkine denk olması önceleri onları çok fazla rahatsız etmez. Kızı 7 yaşına geldiğinde ise asıl sorunlar başlar. Artık kızı ondan çok daha ileri bir duyu ve düşünce düzeyine gelmektedir ve bu yüzden Sam kızına yeterince yardım edememektedir. Sonuçta hükümet görevlileri, kızı Sam'ın yanından alırlar. Sam kızını geri alabilmek için "sevgi" kelimesinin anlamına fazlasıyla uzak bir avukat olan Rita Harrison'ı (Michelle Pfeiffer) tutar...

İzleyici Yorumları:

- İzleyip de gözleri dolmayan yoktur herhâlde!
- Anne-baba olmak tarif edilemez, derler hep. İşte bu film onu başarmış.
- Bir baba-kız hikâyesi bu kadar dokunaklı anlatılamaz. Üç kez izledim üçünde de ağladım.

- Forrest Gump ve Yağmur Adam filmlerinden sonra yine otistik bir adamın duygu yüklü filmi! Bir baba düşünün ki kızının zekâ seviyesinde ama belirli bir zamana kadar bunu ikisi de dert etmiyorlar. Ne zaman hükümet yetkileri kızı başka bir aileye vermeye karar veriyor, işte o zaman bir babanın sessiz çığlığı yankılanıyor. Bu filmde sevgi kavramını herkesten iyi bilen, kızına kavuşabilmek için her şeyi yapan bir babanın öyküsü anlatılıyor. Yer yer komik olayların da olduğu film ilerledikçe içimize işleyecek bir drama dönüşüyor. Filmi gözleriniz dolarak izleyeceksiniz.

- Ağlamaktan başım ağrıdı, diyebilirim. Sevgi, masumiyet, insanlık, heyecan, isyan... Aslında ne ararsanız bulabileceğiniz bir film.

- Yüreğimi burkan mükemmel filmlerden biri. Daha ilk 15 dakıkada ağlamaya başlayabileceğiniz bir film. Ardından kızgınlık duygularınız ortaya çıkacak. Bir an bile başından kalkamayacağınız bir film, her anne ve babanın izlemesi gereken arşivlik bir baş yapıt.

- Film gerçekten çok başarılı. Sevgi ve sadakat dolu. Film boyunca hem duygulandım hem de güldüm. Bir insanın zekâsı normalin altında diye o insan sevgisini, duyarlılığını kaybetmemiştir. Bu filmde Sam her ne kadar zekâsı normalin altında olsa da bence diğer insanlardan daha sevgi doluydu. Sevginin ne olduğunu hepsinden daha çok biliyordu. Filmi izlerken "Keşke benim de böyle bir babam olsaydı!" dedim. Çok iyiydi gerçekten.

[illegible]

A) Aşağıdaki paragrafları düşüncenin akışını bozmayacak şekilde kendi cümleleriniz ile tamamlayınız.

- Yeni bir yasa koydu insan: "Avını vurmadan önce ba-
ğır!" İngiltere'de avcılara, ateş etmeden önce bağırarak
hayvanları uyardımları şartı getirildi. Hayvanları koruma
yasasında amaç, ava son bir şans vermek!.. İşte centil-
menlik, işte nezaket! Mademki av için yola çıktılar, insan
olduklarını kanıtlasınlar. "İnsan olmak başka şey!" desinler

[illegible]

- İnsanların beğenileri birbirine uymaz. Belki o, kırmızıdan hoşlanıyor; siz yeşili seviyorsunuzdur. Belki o, Wagner'in müziğini beğeniyor, siz Mozart'ı yeğliyorsunuzdur

[illegible]

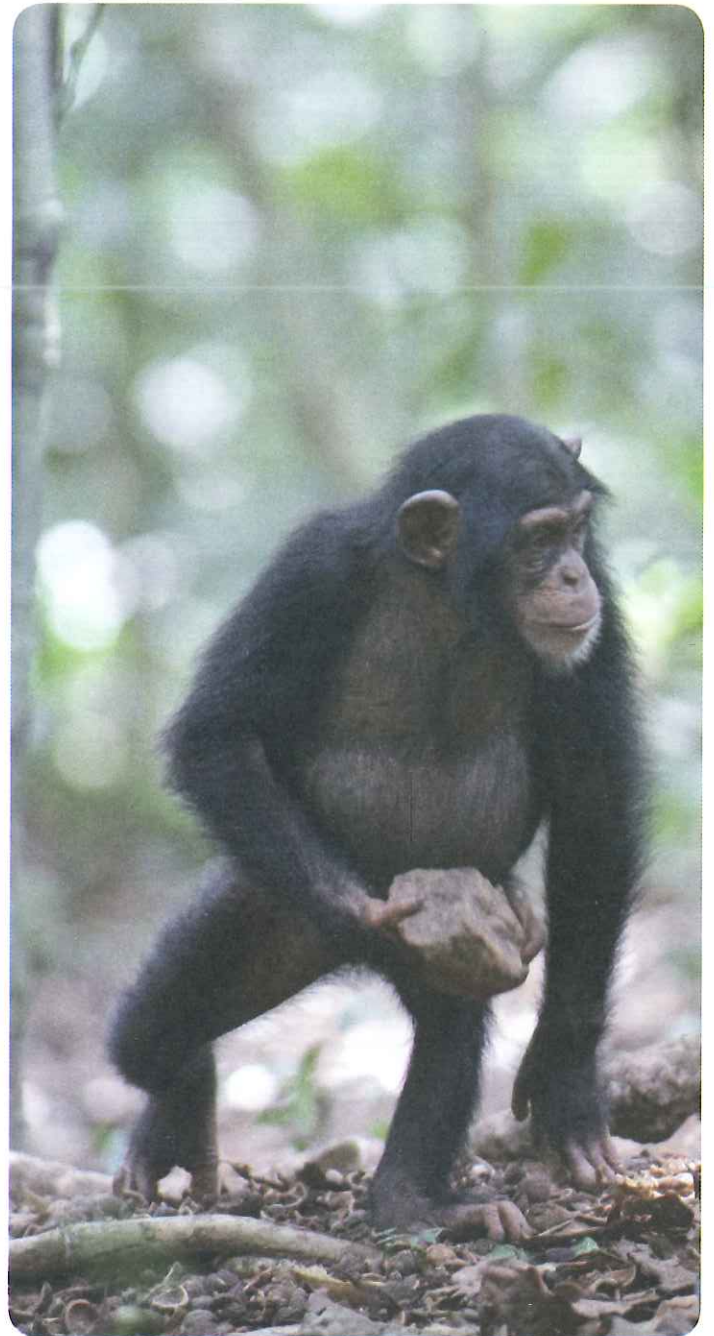
- Gördüklerinden ve dinlediklerinden aldığı tat, sizinkine uymuyor diye karşınızdakini zevksizlikle, kabalıkla suçlamaya hakkınız yoktur

[illegible]

- İşte medeniyet dostları! Hizmet edene verilen değere bir örnek: Bir ülkede yıllarca bilimsel deneylerde kullanıldıktan sonra emekliye ayrılan şempanzeler için 29 milyon dolar harcanarak bir huzurevi kurulmuş. Bu huzurevinde yok yok. Şempanzelerin yemekleri özel aşçılar tarafından hazırlanıyor. Olası bir sağlık problemine karşı 24 saat gö-

revli veterinerler var. Huzurevinde şu anda 31 şempanze
kılıyor. Ancak ilerleyen günlerde bu sayının 200'e çıkması
bekleniyor.

This image shows a full page of primary-ruled notebook paper. It features ten sets of horizontal lines designed for handwriting practice. Each set consists of a solid top blue line, a dashed middle blue line, and a solid bottom blue line. The first nine sets are complete across the width of the page, while the tenth set at the bottom is partially cut off by the edge of the paper. The background of the paper is white, and the lines are a light blue color.

DİNLEME

A) Metni dinleyiniz. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Hangi film konuşmacıyı harekete geçirmiştir?

.....

2. Konuşmacı nasıl bir durumdayken bu filmi izlemiştir?

.....

3. Filmin konusunu özetleyiniz.

.....

4. Filmde Robin Williams nasıl biridir?

.....

5. Sizi etkileyen bir filmi ve filmin sizde uyandırdığı etkiyi anlatınız.

.....
.....

B) Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki cümleleri açıklayınız.

- Ümitsizlik her yanıma sarmıştı.

.....

- Bir gece kafamı biraz dağıtmak için bir film izledim.

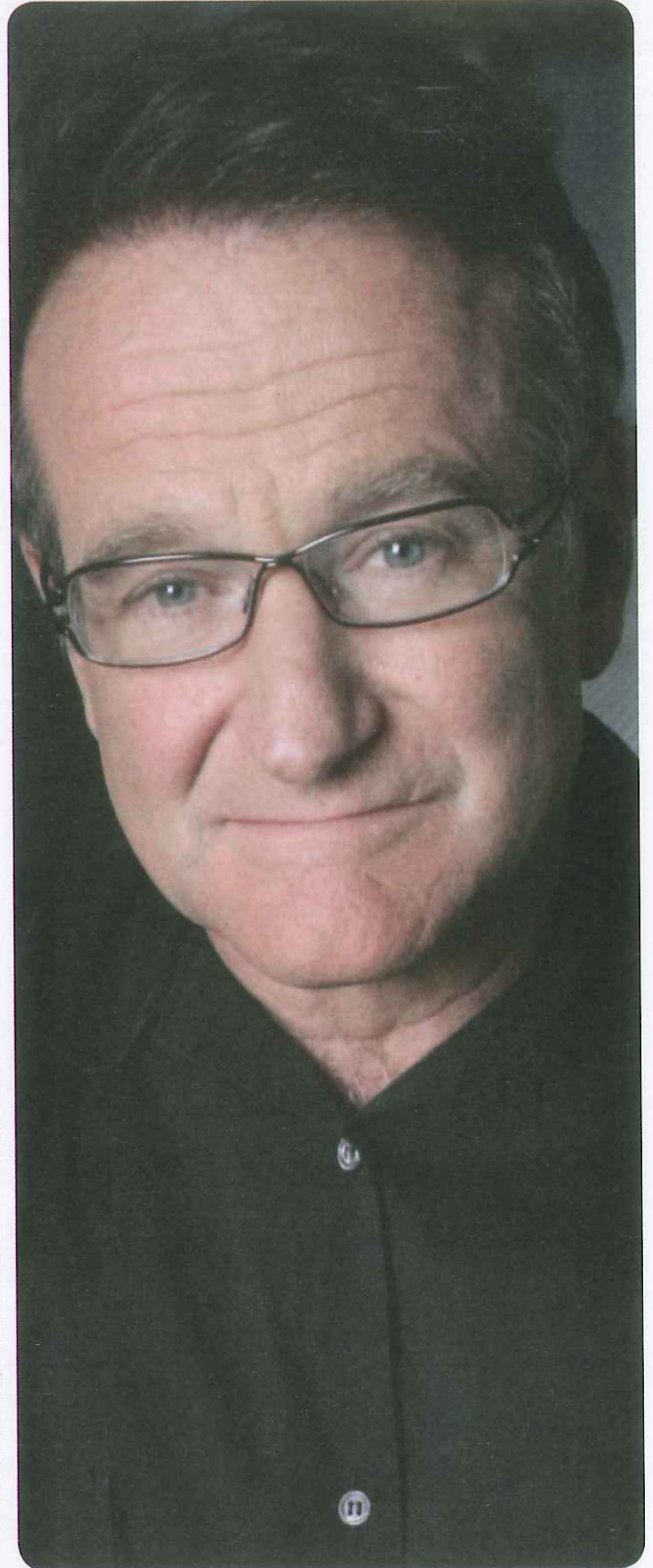
.....

- Tüm zorlukların bir bir üstesinden geldim.

.....

- Amacı "hayata renk katarak" mizah yoluyla tedaviye katkıda bulunmaktır.

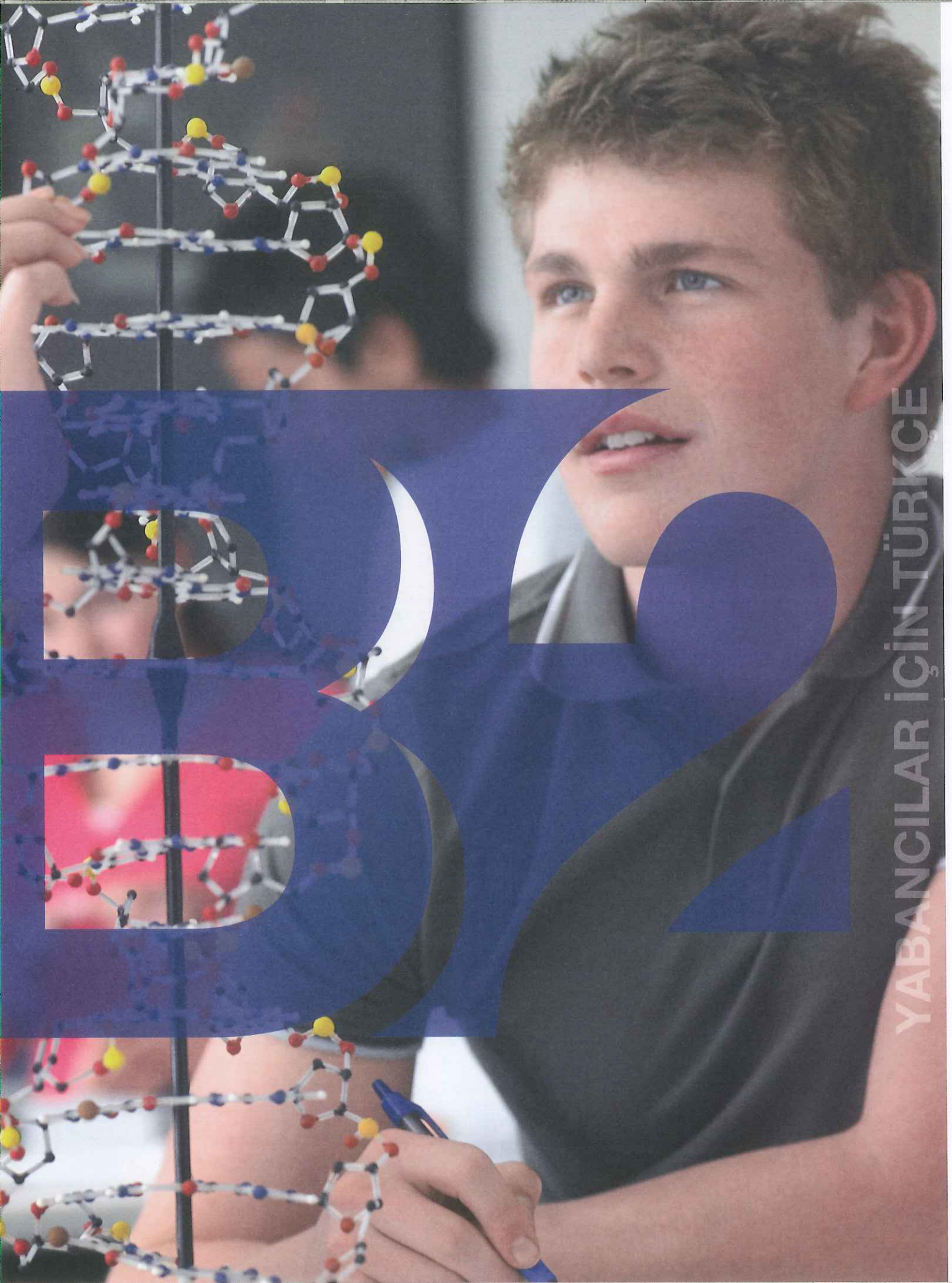
.....

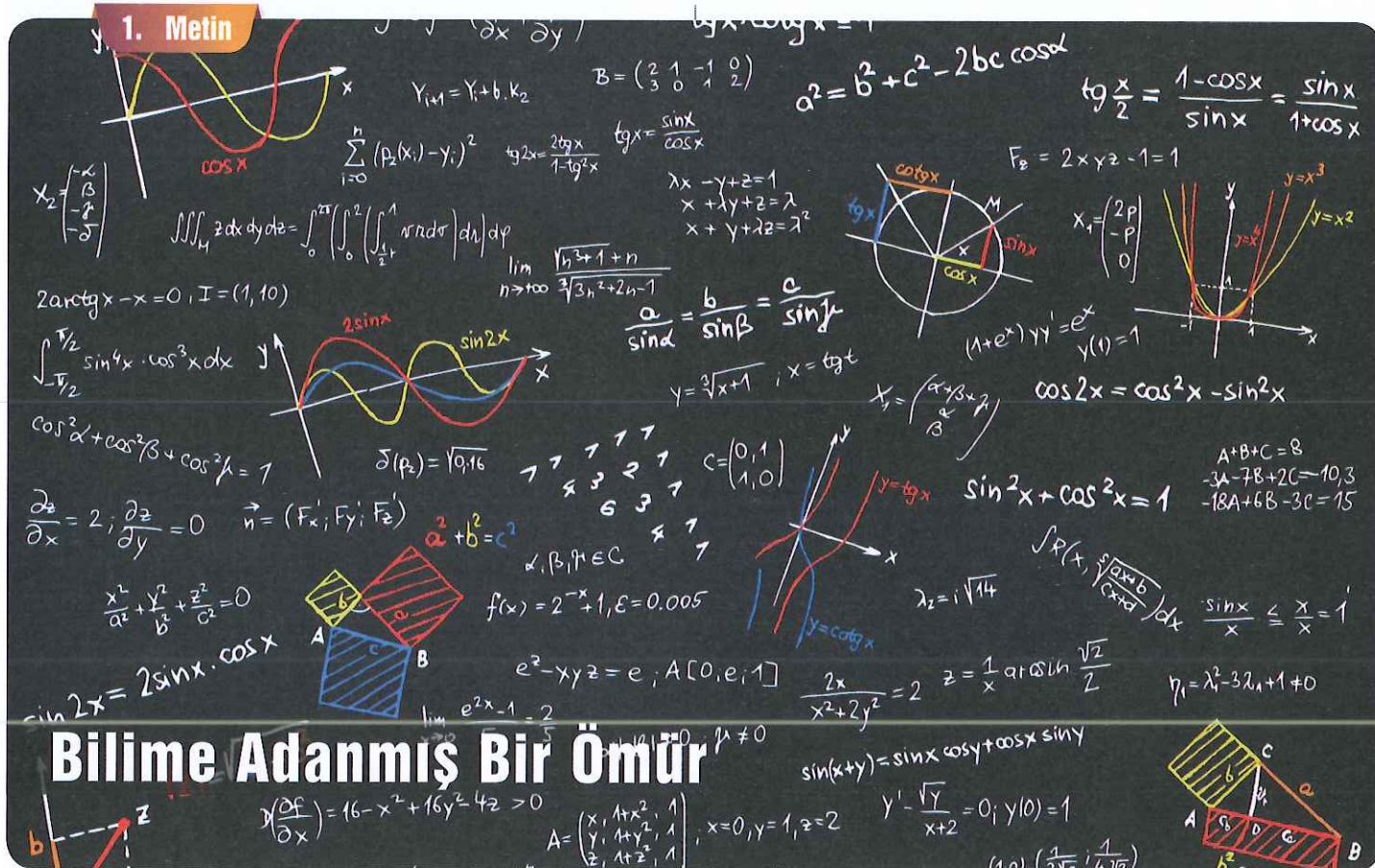
4. BÖLÜM

BİLİMDEN DÜNYAMIZA

YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE

1. Metin

Bilime Adanmış Bir Ömür

Kalın çerçeveseli bir gözlüğün ardından bakan yumuk gözler. O gözlerin altında yorgunluk belirtisi halkalar. Geriye taranmış, her telli bembeyaz olmuş saçlar, geniş bir alın. Hafif bir gülümsemeyle kıvrılmış ince dudaklar. Tertemiz, tıraşlı bir yüz...

İnce bir boyun, bu düşünceli kafa ile sıska denilecek bir bedeni birleştirmiş gibi duruyor. Özenle bağlanmış kravat, düğmeleri iliklenmiş ceket ile son derece uyumlu. Bakışları ve giymi ile kendinden emin bir adam...

Kim bu adam? Aslında hepimizin belki de her gün resmini gördüğü ancak dikkat etmediği bir yüz. 10 TL' nin üzerinde

lise öğrenimine Fransa'da devam eder. Liseyi bitirdikten sonra Türkiye'ye döner. Yüksek öğrenim için girdiği sınavı kazanarak tekrar Fransa'ya gider. Mühendis olabileceksen idealist davranıp öğretmen olur. Kastamonu Lisesinde öğretmenlik yaparken "doçent adayı" kadrosuyla İstanbul Üniversitesi'ne girer. Böylece Cahit Arf'ın akademisyenlik hayatı başlar. Almanya'da aldığı doktora eğitiminin ardından 33 yaşında matematik alanında profesörlüğe yükselir. Öldüğü güne kadar durmadan çalışır. Sayısız ödüller alır. Soyadı ile anılan ünlü "Arf Kapanışları"nı bir haftalık kısa bir çalışma sonucunda keşfeder.

Cahit Arf'ın ölümünden sonra adının verildiği okullar ve eğitim salonları yapılmış, hakkında çok şey yazılmıştır. Ancak bunlardan bir tanesi oldukça özgün: Firuzan Gürbüz, çocuklara matematiği sevdirmek adına "Cahit Arf: Matematik Dehası" adında bir çocuk kitabı yazmıştır.

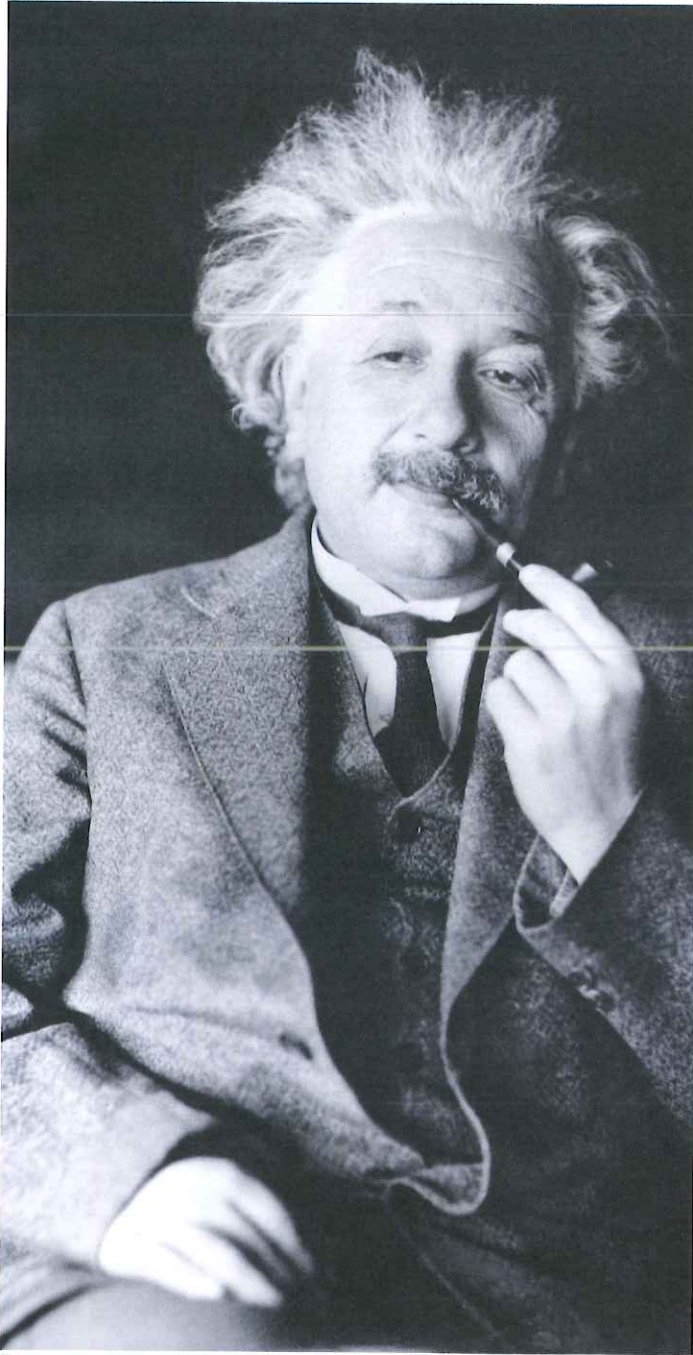
Önemli bir matematik dehası olan Arf, birçok ülkeden yüksek ücretli iş teklifleri almış ama ülkesine hizmet etmeyi tercih etmiştir. Ona ait şu sözler idealistliğini çok iyi açıklar:

"Bilgiyi ve onun ürünü olan teknolojiyi üretmeyen toplumlar, bağımsızlıklarını ve dolayısıyla mutluluklarını yitirirler."

fotoğraflı olan ünlü Türk matematikçisi: Cahit Arf. Türkiye'nin yetiştirdiği en büyük bilim insanlarından biri. 1910'da Selanik'te doğar, 1997'de İstanbul'da ölür. 87 yıllık ömrüne birbirinden büyük başarılar sığdırır. Babası memur olduğu için ilkokulu beş farklı şehirde okur. Daha sonra

KONUŞMA

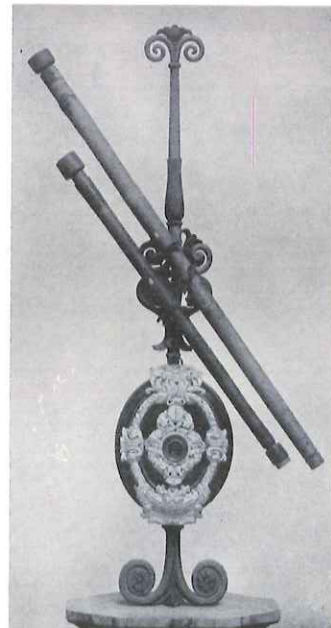

- A)** Bildiğiniz bir bilim insanını arkadaşlarınıza anlatınız.
- B)** Sizin için çok para kazanmak mı, yoksa insanlara hizmet etmek mi önemlidir? Tartışınız.
- C)** Ülkenizdeki paraların üzerinde kimlerin fotoğrafları var? Bu kişileri sınıfınıza tanıttınız.

YAZMA

- A)** Cahit Arf sizce nasıl bir insandır? Düşüncelerinizi bir paragrafıla anlatınız.

- B) Cahit Arf:** "Bilgiyi ve onun ürünü olan teknolojiyi üretmeyen toplumlar, bağımsızlıklarını ve dolayısıyla mutluluklarını yitirirler." sözüyle ne demek istemiştir? Bir kompozisyon bütünlüğünde yazınız.

Galilei Teleskopu

.....

Bazıları matematiği bir oyuna benzetir.

2. Metin

Vapur limandan kalkıp Marmara Denizi'ne doğru açılıyordu. Annesini ve babasını kaybeden talihsiz, küçük Hasan'ı Filistin'deki halasının yanına göndermeye gelenler "Orada rahat eder." diye mırıldanarak evlerine döndüler.

Beş yaşındaki Hasan vapurda peltek ve şirin konuşmalarıyla güvertedeki herkesi eğlendirmişti. Ancak vapur değişik limanlarda durup yolcuları indirdikçe geriye sadece Arapça konuşanlar kaldı. Hasan onları anlamıyordu. Artık hiç konuşmuyordu. Bir süre sonra Hayfa Limanı'na geldiler. Oradan bir trene bindiler. Trendeki herkes ona yabancıydı. Bir köşeye oturup yolun sonuna kadar sustu. Zeytinlikleri geride bırakıp çıplak yamaçlarda keçilerin arasından geçtiler, bir düzlüğe çıktılar. Etrafta ne ağaç vardı ne ev! Yalnız daha önce hiç görmediği sırtı yüksek, büyük hayvanlar görüyordu. Bunlar deveydi. Hasan'ı istasyonda indirdiler. Boynundan, kollarından ve kulaklarından koca koca kolyeler, bilezikler ve küpeler sallanan kara çarşaflı iri yarı bir kadın Hasan'ı sımsıkı kucakladı. Bu kadın onun halasıydı. Ama annesi gibi sarılamıyordu. Hasan bu yabancı memlekette yabancı insanlar arasında iyice sessizleşmişti. Arapçayı yavaş yavaş anlamaya başlamıştı. Ama Hasan inat etti ve hiç konuşmadı.

Bir gün halası sokaktan geçen bir ayakkabı tamircisini eve çağırdı. Sırtında bir çuval, yanındaki sandıkta ise bir sürü malzeme vardı. Önüne birçok eski ve yırtık ayakkabı koydular. Tamirci sandalyesine oturdu. Hasan da merakla onu izlemeye başladı. Adam, ayakkabıları hızlı hızlı alıyor, deri parçaları kesip onların altına yapıştırıyor sonra da ağzına doldurduğu minik çivileri bir bir çıkarıp ayakkabıların tabanına çakıyordu. Hasan hâlâ susuyor ve merakla bakıyordu. Nerede olduğunu unutup adama aniden Türkçe şöyle sordu:

– Bu çiviler ağzına batmaz mı senin?

Eskici şaşkınlıkla Hasan'a baktı ve:

– Sen Türk müsün, dedi.

– Evet, İstanbul'dan geldim.

– Ben de o taraflardan geldim, İzmit'ten.

Eskici Türkçe konuştuğu için Hasan onu daha çok incelemeye başlamıştı. Saçı sakalı dağınıktı. Dişleri seyrek ve yüzü de sapsarıydı.

Sonra Hasan'a neden buraya geldiğini sordu. Hasan da başladı anlatmaya. Uzun uzun anlattı. Evlerini, çevresini, komşularını, arkadaşlarını her şeyi anlattı. Hasan tam altı aydan beri susmuştu. Bu yüzden durmadan, nefes almadan konuşuyordu. Eskici hem çalışıyor hem de Hasan'ı dinliyordu. Eskici, geçmiş günlerini ve artık göremeyeceği yerleri düşünerek biraz da üzülerek dinliyordu.

Eskici, yavaş çalışmasına rağmen bütün ayakkabıları bitirmişti. Deri parçasını sardı ve çivilerini ağır ağır topladı. Hasan, içi sızlayarak sordu:

– Gidiyor musun?

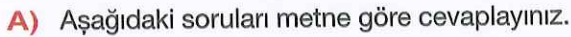
– Evet, isim bitti.

Minik Hasan ağlamaya başladı. İçli içli ağlıyordu. Gözyaşları vagon penceresindeki yağmur damlaları gibi birbirini ardınca yere akıyordu.

Eskici sadece "Ağlama..." diyebildi. Çünkü kendisi de ağlıyordu...

(Refik Halit Karay'ın Eskici adlı hikâyesinden özetlenmiştir.)

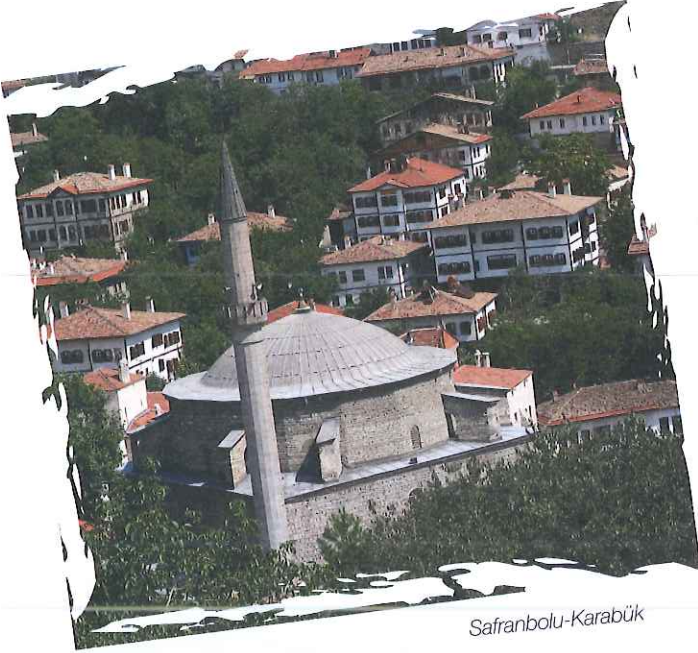

- _____

- d) İri yapılı bir kadındır.

KONUŞMA

Safranbolu-Karabük

İstanbul

- A)** Yabancı bir ülkede yaşayıp da ana dilinizi konuşamamak nasıl bir duygu, anlatınız.
- B)** Yabancı bir dili öğrenirken yaşadığınız sıkıntılar nelerdir, anlatınız.

YAZMA

A) Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılmış ifadeleri kullanarak yeni cümleler yazınız.

1. Ancak vapur değişik limanlarda durup yolcuları indirdikçe geriye sadece Arapça konuşanlar kaldı.
2. Çocuğu göndermeye gelenler "Filistin'de rahat eder." diye mırıldanarak evlerine döndüler.
3. Nerede olduğunu unutup adama aniden Türkçe şöyle sordu...
4. Eskiçi hem çalışıyor hem de Hasan'ı dinliyordu.
5. Minik Hasan ağlamaya başladı.

B) Aşağıdaki metni, yazım yanlışlarını düzelterek yeniden yazınız.

Bir lisan bir insan derler. Günümüzde bu durum dahada önem
gazandı. Özellikle uluslar arası firmalar yabancı dil bilmeyenleri
kapısından içeri dahi almıyor. Öyle ki bırakın iki nçi bir yabancı
dili, üç hatda dört yabancidil bilen elemanları tercih ediyorlar.
Ama yabancidil öğrenmenin pek te kolay olduğu söylenemes.
Öğrenmek istediğiniz dili, o dilin konuşulduğu ülke'de öğrenmek
en etkili ve kalıcı yöntemdir.

DİNLEME

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 3, 1862. The letter is signed by Abraham Lincoln and is addressed to the Senate and House of Representatives. The letter discusses the state of the Union and the progress of the war against the Confederacy. It also mentions the President's efforts to maintain the Union and his commitment to the principles of liberty and justice for all.

2. The second part of the document is a report from the Secretary of the War Department, dated January 10, 1862. The report is signed by Edwin M. Stanton and is addressed to the President. The report discusses the military situation in the South and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the army and his commitment to the principles of efficiency and economy.

3. The third part of the document is a report from the Secretary of the Navy Department, dated January 15, 1862. The report is signed by Gideon Welles and is addressed to the President. The report discusses the naval situation and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the navy and his commitment to the principles of efficiency and economy.

4. The fourth part of the document is a report from the Secretary of the Treasury Department, dated January 20, 1862. The report is signed by Alexander C. Howell and is addressed to the President. The report discusses the financial situation and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the government and his commitment to the principles of efficiency and economy.

5. The fifth part of the document is a report from the Secretary of the Interior Department, dated January 25, 1862. The report is signed by Caleb B. Smith and is addressed to the President. The report discusses the land situation and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the government and his commitment to the principles of efficiency and economy.

6. The sixth part of the document is a report from the Secretary of the War Department, dated February 1, 1862. The report is signed by Edwin M. Stanton and is addressed to the President. The report discusses the military situation in the South and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the army and his commitment to the principles of efficiency and economy.

7. The seventh part of the document is a report from the Secretary of the Navy Department, dated February 5, 1862. The report is signed by Gideon Welles and is addressed to the President. The report discusses the naval situation and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the navy and his commitment to the principles of efficiency and economy.

8. The eighth part of the document is a report from the Secretary of the Treasury Department, dated February 10, 1862. The report is signed by Alexander C. Howell and is addressed to the President. The report discusses the financial situation and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the government and his commitment to the principles of efficiency and economy.

9. The ninth part of the document is a report from the Secretary of the Interior Department, dated February 15, 1862. The report is signed by Caleb B. Smith and is addressed to the President. The report discusses the land situation and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the government and his commitment to the principles of efficiency and economy.

10. The tenth part of the document is a report from the Secretary of the War Department, dated February 20, 1862. The report is signed by Edwin M. Stanton and is addressed to the President. The report discusses the military situation in the South and the progress of the war. It also mentions the Secretary's efforts to supply the army and his commitment to the principles of efficiency and economy.

[illegible]

3. Metin

Karagöz ve Hacivat

Karagöz bir gölge oyunudur. Işık yansıtılan bir perdenin arkasından oynatılır. Bu oyunda Karagöz ve Hacivat, atışmalarıyla halkı eğlendirir. Günümüzde Karagöz oyunu özellikle Ramazan aylarındaki çeşitli eğlencelerde oynatılır. Karagöz oyuncularına eskiden olduğu gibi, bugün de “hayalî” denmektedir.

Geleneksel bir Türk sanatı olan Karagöz'ü icra eden hayalîlerin sayısı son yıllarda oldukça azalmıştır. Günümüzün usta hayalîlerinden biri olan Tacettin Diker, 89 yaşındadır. Ona genellikle Taci Baba denmektedir. Çünkü Karagöz oynatıcılarının en büyüğü ve en deneyimlişi odur. İlk olarak dayısının mukavva kutularından yaptığı figürlerle oynamaya başlamıştır, 1948 yılında Ziraat Bankası'nda memur olarak çalışırken Karagöz oynatıcılığına merak sarmıştır. Camcı İrfan Açıkgöz'den ders alarak profesyonelleşmiştir. Fransa, Almanya ve Hollanda başta olmak üzere pek çok ülkede Karagöz gösterileri düzenlemiştir. Üniversite mezunu, birkaç yabancı dil bilen gençlerin Karagöz'ün yarınlara aktarılmasında en önemli rolü oynayacağını düşünmektedir.

Karagöz'e hayat veren başka bir isim de Orhan Kurt'tur. Kurt, aslında emekli bir inşaat mühendisidir. 81 yaşındadır. Küçükken radyodan dinlediği Karagöz oyunlarından etkilenerek hayalî olmuştur. Karagöz dünyasına yüzlerce yeni figür kazandırmış, iki binden fazla tasvir yapmıştır. Kurt'un koleksiyonları Avrupa'nın birçok müzesinde sergilenmektedir.

Karagöz'ün son dönemdeki önemli sanatçılarından biri de Metin Özlen'dir. Karagöz'ü dedesinden öğrenmiş olan Metin Özlen, bugün 72 yaşındadır. Tasvir yapmaya 16 yaşında başlamıştır. Oyun seslendirme tekniği bakımından Hayali Küçük Ali ve dedesini örnek alır. 1976 senesinde Kültür Bakanlığının açtığı 1. Ulusal Karagöz yarışmasında birinci olmuş ve profesyonelliğe adım atmıştır. Tarkan ve Hadise gibi sanatçıların da tasvirlerini yapıp oyunu güncelleştirmeyi başarmıştır.

Bu üç ustanın da Karagöz'e kattığı çok şey var. Farklı ustalardan yetiştikleri için tarzları farklıdır. Karagöz'ü sevmeleri, onun yaşatılması için gayret sarf etmeleri ise ortak özellikleridir.

Karagöz oyunlarında kullanılan metinler, yetenekli hayalîler sayesinde güncellenmekte ve böylece, bugüne ait birçok kültürel motif de bu oyunlarda yer alabilmektedir. Aşağıda, günümüzün kültüründen de öğeler taşıyan bir Karagöz oyunundan kısa bir bölüm aktarılmıştır.

Hacivat: Yar bana bir eğlence...

Karagöz: Yine geliyor başımın belası, yok mu senden
dinlenceee...

Hacivat: Hayırdır Karagöz'üm, neden bağınıyorsun?

Karagöz: Ben bir şey aramıyorum. Sen burada ne yapıyorsun?

Hacivat: Hliççi! Seninle sohbet etmeye geldim. Dün bir film izledim, çok hoşuma gitti. Sen de film sever misin?

Karagöz: Ben de filleri severim Hacı cav cav. Senin filin mi var?

Hacivat: Ne fili yahu film diyorum. İki "Oscar" almış.

Karagöz: Tüh tüh nereyi kar almış, yollar da kapanmış mı?

Hacivat: Ah be Karagöz'üm bir şeyi de doğru anla! Yol demedim. Karagöz'üm ödül almış ödül.

Karagöz: Haaa! Peki o ödül almış da sen ne aldın?

Hacivat: İkimize tiyatro bileti aldım.

Karagöz: Bilet mi aldın? Yolculuk nereye, beni mektupsuz bırakma.

Hacivat: Yolculuğa çıkmıyorum. Hem sen mektubu nasıl okuyacaksın? Okuma yazman mı var?

Karagöz: Yok ama gelince sen okursun bana artık.

Hacivat: İlahi Karagöz! Tiyatro uzak yer değil hemen şurada.

Karagöz: Nenem mi orada? Ne zaman gelmiş, gidip de elini öpeyim. (Koşarak perdeden çıkar, sonra geri döner.)

Karagöz: Seni gidi köftehor! Hani nenem şuradaydı? (Hacivat'a vurur.) Al sana, al sana!

Hacivat: Ben öyle demedim ki yanlış anladın.

Karagöz: Seni şimdi payladım. Al sana, al sana. (Hacivat'a vurur.)

Hacivat: Ah dur yapma Karagöz'üm! Seyircilerle vedalaşalım da gidelim;

Yıktık perdeyi eyledik viran

Varıp sahibine haber verelim heman

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Tacettin Diker'e, "Taci Baba" denmesinin sebebi nedir?

2. Tacettin Diker'e göre Karagöz'ün gelecekte de yaşatılması için en önemli rol kime düşmektedir?

3. Orhan Kurt, hayalî olmaya nasıl karar vermiştir?

4. Metin Özlen, ne zaman profesyonel bir hayalî olmaya başlamıştır?

5. Hacivat ve Karagöz'ün karşılıklı konuşmalarında en çok dikkatinizi çeken özellik nedir? Açıklayınız.

B) Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Aşağıdakilerin hangisinde "kızmak, azarlamak" anlamına gelen bir sözcük kullanılmıştır?

- a) Annem sınav sonucumu öğrenince beni tebrik etti.
- b) Doktor ilaçları düzenli kullanmamı tenbih etti.
- c) Patron yanlış yapan işçileri payladı.
- d) Polis trafik kurallarına uymayan yayaları ikaz etti.
- e) Kütüphanenin kitabını iade etmek için zaman ayarladı.

2. Aşağıdakilerin hangisinde "hemen" sözcüğü "yaklaşık, civarında" anlamında kullanılmıştır?

- a) Ödevim hemen hemen on sayfa.
- b) Hemen gelmezsen fırsatı kaçırabilirsin.
- c) Aradığınız bina hemen şurada.
- d) Bana hemen cevap ver.
- e) Param olunca sana borcumu hemen vereceğim.

YAZMA

A) Cimri biri ve ondan borç isteyen savurgan arkadaşı arasında geçen bir diyalog hazırlayınız.

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

B) Kendi ülkenizdeki geleneksel bir sanatı yazılı olarak anlatınız.

C) Aşağıdaki cümleleri uygun noktalama işaretleriyle tamamlayınız.

- 1) Bugün iki dersimiz var () Dil bilgisi, anlama.
- 2) Ömer Seyfettin'in hikâyelerini okudun mu ()
- 3) Hamlet:
() Olmak ya da olmamak işte bütün mesele bu!
- 4) Nereden geldiğini bilmiyorum ()
- 5) İşte tam bu noktada si ()
ze bir soru sormalıyım.
- 6) Çekimser ve çekingen kelimeleri genellikle de birbirine
karıştırılır ()
- 7) Stresli () gergin () kaygılı () endişeli kelimeleri çoğunlukla
birbirinin yerine kullanılır.
- 8) Tüh () Ben bu ödevi tamamen unuttum.
- 9) Bugün Fenerbahçe () Galatasaray maçı saat 20 () 30 ()
da başlayacak.
- 10) Bu dergideki () Ağacım () şiirini okudun mu ()

KONUSMA

- A)** Siz de ülkenizin geleneksel bir oyununu slayt şeklinde hazırlayarak sınıfta tanıtınız.
- B)** Bir tiyatro oyununda başrolde olsanız nasıl bir karakteri canlandırmak istersiniz?
(Cimri, sarhoş, pısrık, yalancı, şakacı, romantik âşık, ...)

C) Aşağıdaki tiyatro terimlerini anlamlarıyla eşleştirerek cümle kurunuz.

Drama	tiyatro oyununun oynandığı yerdir.
Dekor	oyuncuların, eserdeki kişileri sahnede canlandırmalarıdır.
Senaryo	belli bir metne bağlı kalmaksızın rol yapmadır.
Skeç	tiyatroda, sahneyi eserin konusuna göre döşeyip hazırlamada kullanılan eşyanın toplu adıdır.
Piyes	tiyatro oyununu yöneten kişidir.
Yönetmen	tiyatroda yazılı metindir.
Sahne	beş altı dakikaya sığdırılan tablolar hâlinde kısa oyundur.
Rol	tiyatro eseridir.
Perde	tiyatro eserinde bölümlerin adıdır.
Doğaçlama	bir şeyi tiyatro tekniklerinden yararlanarak öyküleştirme.

🔴) Siz de sınıfta rol dağılımı yaparak doğaçlama bir tiyatro oyunu canlandırınız.

DİNLEME

A) Dinlediğiniz metindeki olayı kısaca özetleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B) Aşağıdaki özelliklerden dede ve toruna uygun olanları işaretleyiniz. Bu özelliklerden hangileri size uyuyor? Tabloda size ait olan yeri de kullanınız.

Özellik	Ben	Dede	Torun
heyecanlı			
sakin			
idealist			
çekingen			
girişken			
çekimser			
hareketli			
bilge			

Özellik	Ben	Dede	Torun
hayalperest			
iyimser			
kötümser			
gerçekçi			
pratik			
kuşkucu			
cana yakın			
tutucu			
yardımsever			
mükemmeliyetçi			
duygusal			
mantıklı			
açıksözlü			
gergin			
vesveseli			
karizmatik			
özgün			
rahat			
ciddi			
açıkgözlü			

4. Metin

Don Kişot ve Yardımcısı

Cervantes'in kaleme aldığı, roman türünün ilk örneği sayılan "Don Kişot", 17. yüzyıl İspanya'sını eleştirel bir dille anlatan önemli bir eserdir. Şövalyeliğin son bulduğu, toplumun materyalist bir kimliğe büründüğü bir dönemde Cervantes bu yöndeki hayal kırıklıklarını Don Kişot ile dile getirmiş, materyalist ve idealist insanı romanındaki karakterlerle simgelemiştir.

Romanın başkahramanı olan Don Kişot, gerçek adıyla Senyör Kesada, İspanya'nın küçük bir köyünde yaşayan, parasını pulunu şövalye kitaplarına harcayan yaşlı ve zengin bir asilzadedir. Okuduğu hikâyelerden o kadar çok etkilenir ki gezgin bir şövalye olmaya karar verir. Ancak ne kendisi ne de atı fiziksel olarak şövalyeliğe uygundur. Don Kişot 'yaşlı, uzun boylu ve zayıftır. 'Rocinante' adını verdiği atı da yaşlı ve sıska bir attır. Dönemin idealist insanını temsil eden Don Kişot, tüm bunları umursamaz ve yollara düşer. Ona göre gerçeklik düşünceden ibarettir. Önemli olan görünen değil, kişinin aklında ona verdiği değerdir. Bu düşüncelere dayanarak Don Kişot şövalyelik maceralarına başlar. Miğfer sandığı leğeni başına geçirip dedesinden kalma kılıcı, kalkani ve yer yer dökülmüş zirhi ile şövalyelerle savaşır, yer

değirmenlerine saldırır, aslanlara meydan okur.

'Mahzun Yüzlü Şövalye', olaylara, kişilere ve yerlere çeşitli anlamlar yüklemekten ve onlara asil unvanlar vermekten de geri kalmaz. Çoğu kişi tarafından bu cesur hareketler bunaklık gibi görünse de Don Kişot'un hayatında çok önemli bir yer tutmaktadır.

Don Kışot'un tam tersine, seyisi Saңço Panza tamamen gerçekçi ve materyalist bir kimliğe sahiptir. Ona bir ada vermeyi vaat etmesiyle onun peşine düşer ve maceralarına katılmak zorunda kalır. Saңço Panza kısa boylu, şişman ve bilgisiz bir köylüdür. Don Kışot'un peşinden gitmesinin tek nedeni şövalyenin ona verdiği sözdür. Bu yönden çıkarıcı bir kişiliğe sahiptir. Şövalyeliği önemsemeyen Saңço Panza gerçekçi bakış açısıyla efendisinin yaptığı şeyleri saçma bulur. Onun için gerçeklik maddeden ibarettir. Görünen neyse odur. Ona başka anlamlar yüklemek mantıksızdır. Saңço için önemli olan mal, mülk ve paradır. Gayet tembel ve rahatına düşkündür. Efendisiyle yolculuğu boyunca da her fırsatta dinlenmek ve uyumak istemiştir. Tek hayali bir adanın valisi olup zengin olmaktır. Nitekim bu hayaline kavuşur ve bir adaya vali olur.

Don Kişot'un etrafındaki insanlar onun, şövalye hikâyelerini çok okumaktan delirdiğini düşünüp hiçbir zaman onu anlamaya çalışmamış, ideallerinin onun hayatı olduğunu fark edememişlerdir.

Romanın sonlarına doğru Sanço Panza, adayı herkesi şaşırtacak derecede iyi yönetmesine rağmen ada valisi olmanın kendisine göre olmadığını anlar. Valliliği bırakır ve fakir ailesinin yanına döner. Don Kişot ise insanların onunla alay ettiğini ve yaptığı şeylerin mantıksız olduğunu anlar. Topluma girdiği bu çatışmadan yenik çıkmanın zayıflığıyla köyüne geri döner ve hastalanır. Artık bu materyalist dünyayla baş edemeyeceğini anlamış ve idealizmden vazgeçmiştir. Bu mücadelede yenilen Don Kişot materyalist bir dünyada kendi özünü kaybetmektense ölmeyi tercih eder ve günah çıkararak hayata gözlerini yumar.

Cervantes

?

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Yazarın romanı yazmadaki amacı nedir?

2. Don Kişot ve Sanço Panza'yı fiziksel olarak tasvir ediniz.

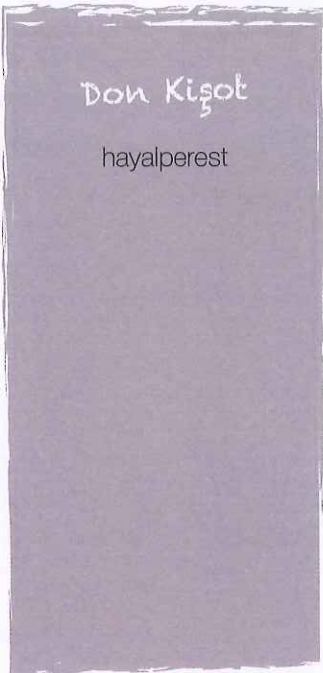
3. Don Kişot karakterinin fiziksel ve ruhsal zıtlıklarını belirleyiniz.

4. Don Kişot ve Sanço Panza'nın gerçeklik algısını karşılaştırınız.

5. Don Kişot'un gezgin bir şövalye olmasındaki en büyük etken nedir?

6. Romanın sonunda Sanço Panza'nın valiliği bırakmasının nedeni nedir?

B) Don Kişot ile Sanço Panza karakterini örnekteki gibi karşılaştırınız.

C) "Don Kişot" romanından alınmış aşağıdaki cümleleri hangi kahraman söylemiş olabilir? Boşluklara yazınız.

a) : "Bu muhteşem şatoda asiller arasında yiyeceğimiz akşam yemeği için yemek salonuna gidelim."

b) : "Bu, avlusunun kerpiçleri eskimiş, bakımsız handa katircılarla ağır yemek kokularının birbirine karıştığı pis odada bir lokma yiyecek bulmaya çalışalım."

c) : "Ümitsizliğe düştüğüm bir sırada talih yüzüme güldü. Şu koca devleri görmüyor musun? Onlarla savaşıp canlarına okuyacağım."

ç) : "Ben yel değirmenlerinden başka bir şey göremiyorum, onlarla savaşmak büyük bir saçmalık, lütfen aklınızı başınıza toplayın."

KONUŞMA

A) "Okumak, Don Kişot'u bir centilmen yaptı, ancak okuduklarına inanmak onu delirtti." sözünden ne anlıyorsunuz? Anlatınız.

B) Don Kişot olmayı mı, Sanço Panza olmayı mı tercih edersiniz? Niçin?

C) Don Kişot'un yenik düşmesini nasıl karşılıyorsunuz? Yenik düşen kim olmalı? Anlatınız.

Ç) Sizi etkileyen bir roman ya da film karakteri var mı? Anlatınız.

R2

DİNLEME

A) Dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Kız, kitap okumaktan hoşlanmıyor.

Erkek, romanı okumayı bitirmemiştir.

Erkek, romanı ilk baskısından okuyor.

Erkek, kitabı internetten satın almıştır.

"Savaş ve Barış", tek ciltlik uzun bir romandır.

Erkek, romanı çevirisinden okuyor.

Sahaf, çok düzenlidir ve yeni kitaplar satar.

Kız ve erkek birlikte daha önce sahafa gitmişlerdir.

Lev Nikolayevich Tolstoy

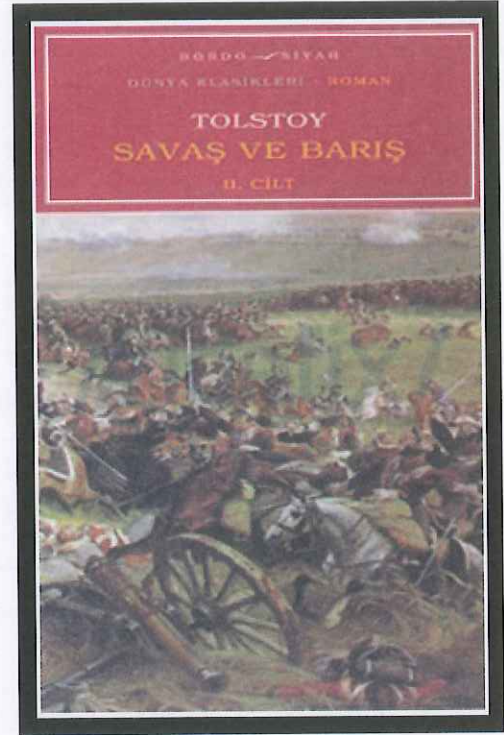
B) Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

"Savaş ve Barış" romanı tarihini, kültürünü ve insanını anlatıyor.

Romanın yazarı dur.

Erkek, romanın yılı baskısını okuyor.

Erkek, romanı 'da bir sahaftan almıştır.

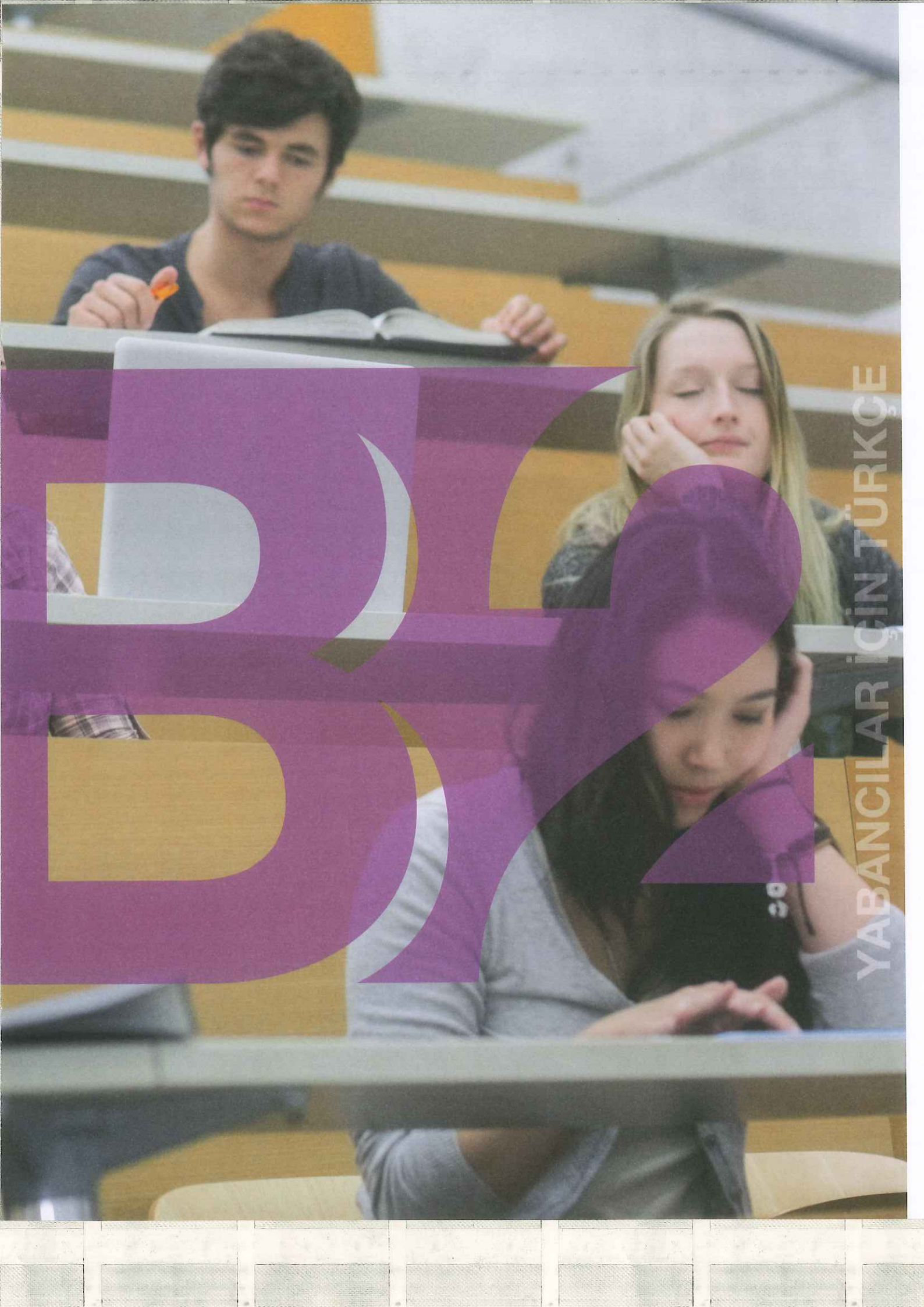

C) Dinlediğiniz diyalogda aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?

- a) kitabın yazarı ve yayın yılı
- b) kitabın türü ve yazarın üslubu
- c) kitabın nereden satın alındığı
- d) kitabın internet ve sahaf fiyatı
- e) kitabın hacmi ve içeriği

5. BÖLÜM SANATTAN BİLİME

YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE

1. Metin

Depremle Yaşamak...

Depremi sadece kitaplardan okumak, depremin yıkıcı etkilerinden korunmak için ne derece yeterlidir? Depremle ilgili bilinç kazanmanın yollarını, kuşkusuz, depremle yaşama konusunda yol katetmiş uzmanların ağzından dinlemek, bu konuda onların tecrübelerine kulak vermek gerekir. Topraklarının yaklaşık %93'ü deprem kuşağında bulunan ülkemiz son yıllarda, depreme karşı bilinçlenme hareketi içindedir. Bu konuda önünmüzdeki en deneyimli ve doğru örnekse, şüphesiz, depremle yaşamayı kabullenip hayatını bu doğrultuda inşa etmiş Japonya'dır.

Japonların depremle yaşama konusunda tüm dünya devletleri arasında bir adım önde olduğu bir gerçektir. Ancak henüz Japon araştırmacılar bile depremle ilgili uzun vadeli tahminler dışında depremin nerede ve ne zaman gerçekleşeceğini kesin olarak öngöremiyorlar. (A).....

Bu nedenle de depremle ilgili söylentileri ve depremin ne olduğuna dair bilimsel bilgi aktarımını bir kenara bırakıp pratikte yarar sağlayacak depreme hazırlık çalışmalarına yönelmemiz gerekmektedir.

Depremden korunmaya yönelik hazırlık çalışmaları, depremi tehlikeli hâle getiren nedenler göz önünde tutularak yapılmalıdır. Depremi tehlikeli kılan nedenler, temelde sarsıntının gücü, süresi, yerleşim yerlerinin deprem merkezine mesafesi, zemin yapısı ve depremin odak derinliğidir. Bunlar arasında sıralanmayan ancak yıkımların asıl nedeni olarak gösterilebilecek başka bir nokta da "bina kalitesi"dir.

Japonya'da 1995 yılında altı bin kişinin öldüğü Kobe Depremi'nin ardından çıkarılan inşaat yönetmeliği, binaların yüksekliğine göre farklılık gösteren ayrıntılı ve katı kurallara uymayı zorunlu kılmaktadır. Japon binalarında kullanılan sistemlerin başında, binaların temeli ile zemin arasındaki bağı kesen "taban **(1) izolasyonu**" tekniği gelmektedir. Teknikte, genellikle binanın temeline tamponlar yerleştirilmektedir. Bu tamponlarla amaçlanan şey, deprem anında binaların titremesini önlemek ve sallanmasını sağlamaktır. Bir başka deyişle binalarda esnekliği sağlayarak deprem esnasında kınımların önüne geçmektir. Japonya'daki gökdelenlerin deprem anında iki yöne doğru en az üç metre gidip geldiği **(2) tespit edilmiştir**. Gökdelen gibi yüksek binalardaki esnekliğin sağlanması için binaların temeline tampon olarak petrol gibi sıvı maddeler yerleştirilmektedir. Tokyo'nun en yüksek binalarından biri olan 240 metrelik Roppongi Hills Mori Tower'da bu işlem gerçekleştirilmiş, böylelikle sarsıntı sırasında binanın petrol dolu tamponlar üzerinde kayması sağlanarak yıkılması önlenmiştir. Japon araştırmacılar bina temeline yerleştirilecek yeni bir teknolojiye daha imza

atmış, deprem anında binaları koruma amaçlı hava yastıkları geliştirmişlerdir. (B).....
 Bu yastıkların içindeki hava, binayı deprem süresince yerden yüksekte tutmakta, böylece binanın dik ve sabit durmasını sağlamaktadır.

Binalarda kullanılan malzemelerin üretiminde Japonlar "bambu" ağacından ilham almaktadırlar. Bambu çubuğuna biraz güç uygulandığında, çubuğun eğilip büküldüğü ama kolayca kırılmadığı görülmektedir. Japonlar bu nedenle evlerini tıpkı bambu çubukları gibi hafif ve esnek malzemelerden yapmaktadırlar. Böylelikle deprem sırasında binalar tıpkı bambu ağacı gibi esnemekte ancak kolay kolay yıkılmamaktadır.

Japonya'daki deprem bilincinin hangi boyutlarda olduğuyla ilgili bir Japon deprem araştırmacısı, röportajında şu açıklamayı yapmıştır: "Ülkemizde, depremden hemen sonra, depremle ilgili bilgiler ve tsunami (3) uyarısı yapıp yapılmadığı ulusal televizyon kanalından duyuruluyor. Pek çok kent ve kasabada, acil durum anonslarını duyurmak için gelişmiş hoparlör sistemleri var. Tehlike altındaki kıyı bölgelerinde depreme dayanıklı tsunami barınakları mevcut. Bazı kıyı bölgeleri ise tsunamiden korunmak için duvarlarla çevrili. Belli büyüklükten yüksek depremlerde nükleer santraller otomatik olarak devre dışı kalıyor. Bunlar şu anda aklıma gelen ülkece aldığımız (4) tedbirler. Elbette, deprem sırasında ve sonrasında soğukkanlı kalmayı öğrenmek ve bunu çocuklarımıza aşılamak da çok önemli. (C)..... Ancak görüyoruz ki tüm bu önlemlere rağmen, tehlike hâlâ çok büyük. Daha kat edeceğimiz çok mesafe var."

Deprem uzmanı sözlerinin devamında Japonya'daki (5) olağan bir deprem tatbikatına da değinmektedir: "Makineye bağlı bir kamyonun içine yerleştirilen ev eşyalarıyla bir yemek odası tasarlanıyor. Kamyonun bağlı olduğu mekanizma çalıştığında oda yavaş yavaş sağa sola hareket etmeye başlıyor. Önce perdeler dalgalanıyor, masanın üzerindeki tabaklar kaymaya başlıyor. Sonra sarsıntının şiddeti giderek artırılıyor. Yemek takımları etrafa saçılıp kırılıyor, eşyalar oradan oraya savruluyor. (D)..... Bu ve benzeri çok çeşitli tatbikatlara Japon halkı depremle yaşamayı öğreniyor ve zamanla bu duruma alışıyor."

Depremden korunmanın yollarını öğrenmek ve depremle yaşamaya alışmak, depremin kendisinden çok daha ciddi öneme sahiptir. Unutmayalım ki: Hazırlıklı olmak hayat kurtarır!..

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Japonya, depremle yaşamak konusunda neden başarılı bir örnektir?

2. Taban izolasyonu tekniği nasıl bir tekniktir? Bu teknikle ne amaçlanmaktadır?

3. Japonların depremden korunma konusunda aldıkları tedbirler nelerdir?

4. Deprem tatbikatları neden önemlidir?

?

ANLAMA

B) Aşağıdaki kutuda yer alan cümleleri, metinde harflerle gösterilen yerlere uygun şekilde yerleştiriniz.

1. (.....) Çocuklarımız okul hayatları boyunca deprem tatbikatları yaşıyor, depremle yaşama fikrine alışmayı ve soğukkanlı olmayı öğreniyorlar.
2. (.....) Depremi önceden haber veren bir teknoloji veya sistem henüz dünyanın hiçbir yerinde mevcut değil.
3. (.....) İşte böyle bir ortamda insanların neler yapması gerektiğinin dersleri veriliyor.
4. (.....) Bu buluş sayesinde, yer hareketlerini izleyen bir sensör ile kompresörler devreye girerek binanın temelinde koruyucu bir alan oluşturulmaktadır.

C) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Depremın zararları
- b) Depremden korunma yolları
- c) Japonya'daki depremler
- d) Depremle ilgili araştırmalar

2. Aşağıdakilerden hangisi depremle ilgili alınacak önlemlerden biri değildir?

- Binaları depreme dayanıklı inşa etmek
- Deprem sırasındaki tehlikelere yönelik ön uygulamalar yapmak
- Çeşitli noktalara duyuru araçları yerleştirmek
- Uluslararası kurallara bağlı kalmak

3. Aşağıdakilerden hangisi metinden çıkarılacak bir bilgi değildir?

- Tsunami felaketi Japonya'ya depremde daha çok hasar vermektedir.
- Japonlar, büyük bir depremin arkasından inşaat kurallarına uymayı zorunlu kıldılar.
- Japonya'da depremin hemen ardından tsunami ile ilgili duyuru yapılır.
- Japonlar depremde sonra radyasyon yayılımını önlemek için harekete geçerler.

4. Aşağıdakilerden hangisi metnin yardımcı fikirlerinden biri değildir?

- a) Depremle yaşamak konusunda başarılı olan ülkeler örnek alınabilir.

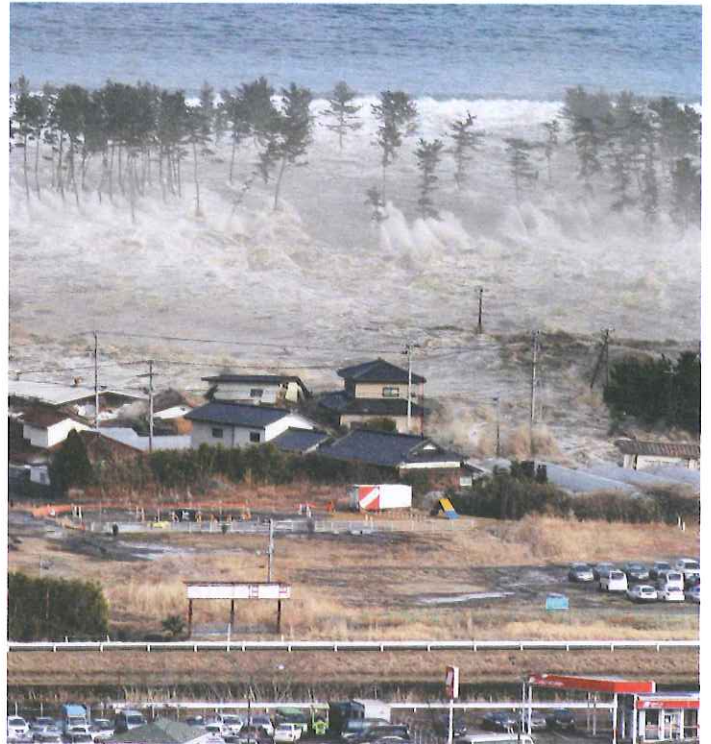
- b) İnsanı deprem değil, bina öldürür.
- c) Deprem öncesindeki çalışmalar hayat kurtarıcı özelliktedir.
- d) Tecrübeye kulak vermek, depremden korunmak için yeterlidir.

5. Aşağıdakilerden hangisi Japonya'daki binalarla ilgili bir özellik değildir?

- a) Japonlar evlerini bambu ağacından yaparlar.
- b) Japonya'da binaların sağlamlığı kadar esnekliği de önemlidir.
- c) Japonya'da bir gökdelenin altında petrol tankları bulunmaktadır.
- d) Japonların hava yastıklı koruma sistemi, binanın hareketsiz durmasını sağlar.

6. “Metne göre yazar...” sözleri aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanabilir?

- a) binaya yatırım yapılmasını yeterli görmektedir.
- b) deprem konusunda gerekli bilince sahip olduğumuzu düşünmektedir.
- c) tatbikatların insanları depreme hazırladığını düşünmektedir.
- d) deprem tedbirleri konusunda Japonya'yı geçmemizi istemektedir.

Ç) Aşağıdaki sözcükleri eş anlamlılarıyla eşleştiriniz.

1. izolasyon

2. tespit et-

3. uyarı

4. tedbir

5. olağan

... alışılmış

... bul-

... sürpriz

... engelleme

... anons

... dikkat

... belirle-

... ikaz

... koruma

... ceza

... iletim

... olası

... söyle-

... yalıtım

... önlem

... karar

... duy-

... basit

... fikir

... öngör-

KONUŞMA

A) Aşağıdaki olay ve durumları farklı bakış açılarıyla değerlendiriniz.

1. Depremden sonra sıradan insanların kurtarma çalışmalarına katılması.
2. İnsanların iş bulmak için köy ve kasabalardan büyük şehirlere göç etmesi.
3. Haftalık iş gününün dörde indirilip tatil günlerinin üçe çıkarılması.

B) Aşağıdaki fotoğraflarla ilgili duygu ve düşüncelerinizi arkadaşlarınıza anlatınız.

YAZMA

A) Aşağıdaki makaleyi, tablodaki soruları cevaplayarak özetleyiniz.

1. Makalenin konusu nedir?
2. Makalede savunulan ana düşünce nedir?
3. Makalede ana düşünceyi destekleyen yan düşünceler nelerdir?
4. Makaledeki neden-sonuç ilişkileri ve karşılaştırmalar nelerdir?
5. Makaleden çıkarılacak sonuç nedir?

Küresel Kirlenme

Günümüzün dünyasında çevre kirliliği, tüm gezegeni kaplayan boyutlara ulaşmış durumda. Dünyanın birçok bölgesinde insanlar, doğal felaketlere karşı korunmasız, nükleer tehdit ve radyasyondan habersiz bir yaşam sürmektedir. Bilim adamları ise bu olumsuzlukların devamı hâlinde dünyadaki tüm canlıların tehdit altında olduğunu vurguluyorlar.

Hâlbuki insanoğlunun gelişimi, başlarda yaşam ve doğal çevre ile uyum içindedir. Ancak dünyadaki toplumsal ve teknolojik gelişmelerin hızla artması karşısında ekolojik sistemin hassas dengesi giderek bozulmuştur. Bu tehlikeli gelişmenin seyircisi durumundaki insanoğlu ise dünyanın doğal dengesinin bozulması hâlinde yaşamın devam edemeyeceğini acaba ne zaman anlayacak?

Bu yazın ilk haftalarında başlayan yağmurlar dünyayı etkisi altına aldı. Barajları, setleri ve köprüleri yıkan seller ölümcül sonuçlara yol açtı. Bir süre önce Trabzon'da yaklaşık üç saat süren yağmur, Sürmene İlçesi ve haritadan silinen Beşköy beldesinde büyük mal ve can kaybına neden oldu, ocakları söndürdü...

Yine aynı şekilde yağışların etkili olduğu ülkelerden Çin'in de birçok bölgesinde barajlar yıkıldı. Harekete geçirilen askerî birlikler, setleri yıktılar ve sel sularını tarlalara yaymaya çalıştılar. Sel, eylülün ortasında da Meksika'nın Chiapas eyaletinin Valdivia köyünü yok etti.

Dünyadaki benzer sel baskınlarının verdiği zararlar ürkütücü boyutlara ulaştı. 240 milyon kişiyi etkilediği söylenen bu seller, resmî açıklamalara göre şimdiye kadar iki binin üzerinde insanın hayatına mal oldu. Telef olan diğer canlıların ise sayısı belirlenemedi. Yaklaşık 14 milyon kişi evini terk etmek zorunda kaldı. Bu

durum, insana, Çinlilerin "Su ile şaka olmaz." özdeyişini hatırlatıyor.

Gün geçmiyor ki çevre felaketi haberlerde yer almasın. Büyük Okyanus'ta 30 metreye kadar yükselen dalgalar sahilleri yerle bir etti. Deniz dibindeki depremlerle ya da yanardağların patlamasıyla meydana geldiği söylenen bu dev dalgalara karşı uyarı ağları da işe yaramıyor. Hatırlanacağı gibi bu dev dalgalarda, 1993'te Endonezya'da bir adanın tamamını kapladı ve iki bin kişinin yaşamını yitirmesine yol açtı. Yine benzer bir patlamayla oluşan dalgalar sebebiyle Gine'de yaşamını yitirenlerin sayısı ise üç bini aştı.

Dev dalgalara yol açan depremin merkezi Büyük Okyanus'taydı. Ama yer kabuğu, dünyanın başka bölgelerinde harekete geçecek şekilde etki alanını genişletti. Örneğin haziran başında başlayan depremlerin, dünyanın dört bir yanını salladığı ortaya çıktı. Ülkemiz de bundan nasibini aldı. Bu ve buna benzer afetler bize, geleceğimizi bugünden tahmin etmenin olanaksızlığını gösteriyor. Ozon tabakasının delinmesi hâlinde oluşacak felaketlerin doğal yaşamın temellerini dinamitleyeceğini küresel bir gözlükle niçin göremiyoruz?

Ölümcül etkileri yıllardır sürmekte olan "Çernobil" olayından kim sorumlu? Bugün "Çernobil"den on misli daha tehlikeli olacak, radyoaktif atıkların bulunduğu söylenen Sibirya'nın batısındaki Karaçay Gölü, bir saatli bombadan farksızdır. Gölün altında, yaklaşık yüz metre derinlikte radyoaktif tozlardan oluşan beş milyon metreküplük bir kütlenin varlığı bilinmektedir.

Küresel kirlenmenin çözümü konusunda her ülkenin, çağdaş yöntemlerle halkını bilgilendirmesi bir görev olmalıdır. Sanayinin kent içinden uzaklaştırılmasına ve millî parkların doğal hâli korunarak toplumun yararına sunulmasına öncelik verilmelidir.

Üç binli yılların insanlarını da düşünerek doğayla uyum içinde yaşanması için doğal konut yapımına geçilemez mi? Bu sahada yeni arayışlar içinde olmalıyız. Doğanın intikamının daha büyük olmaması ve acının yoksul ülkelere çekirtilmemesi için insanların bir an önce kendilerine çekidüzen vermeleri gerekiyor.

İnsanlar tabiatla olan bu mücadelelerine, evrensel yurttaşlık duyarlılığı taşıyarak devam etmelidirler.

Hepimizin paylaştığı bu gezegeni gelecek kuşaklara kirlı ve çirkin bırakmaya hakkımız var mı? Geleceğe bir borcumuz yok mu? Hatalarımızın bedelini henüz doğmamışlara ödetmemeliyiz.

Tabiat ananın yasalarına duyarlılık göstermeli ve doğal afetleri ciddiye almalıyız. Doğal zenginliklerle dolu olması gereken bir dünyadan daha fazla yoksun olmamalıyız.

(Şaban Ali Yaşaroğlu'nun 3 Ekim 1998 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki yazısından uyarlanmıştır.)

Makalenin Özeti:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

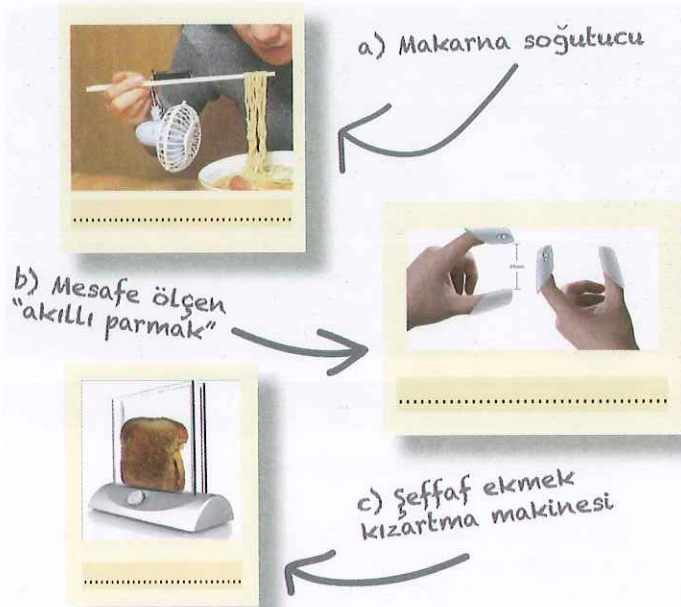
.....

.....

.....

.....

- B) Aşağıda günümüze ait bazı ilginç icatların resimleri ve işlevleri belirtilmiştir. Bunlar gibi farklı icatlar hakkında neler düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi bir paragrafla anlatınız.

- C) Kendi meslek alanınızda dikkatinizi çeken bir konuyla ilgili, görsel malzemeye desteklediğiniz bir sunum hazırlayınız. Sunumu hazırlarken aşağıdaki maddeleri göz önünde bulundurunuz.

- Sunumun konusunu ve amacını belirleyin.
- Konu ve amaç doğrultusunda bir sunum planlaması yapın. (Konuyu sınırlama, yan başlıklar, içerik, örnekler, bilimsel veriler, uzmanların görüş ve ifadeleri vb.)
- Sunumunuzun etkili olması için fotoğraf, video vb. görsel ve işitsel araçlardan yararlanın.
- Sunum metninizi giriş, ana metin ve sonuç bölümlerinden oluşacak şekilde rapor hâline getirin.

DİNLEME

- A) Metni dinleyiniz. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

- Aşağıdakilerden hangisi "Sanat tarihi nedir?" sorusunun cevabı olabilir?
 - Sanat tarihi, görsel sanatların evrimini inceleyen bilim dalıdır.
 - Sanat tarihi, görsel sanatların ait olduğu kültürü inceleyen bilim dalıdır.
 - Sanat tarihi, sanatın sınıflandırmasını yapan bilim dalıdır.
 - Sanat tarihi, bir sanat eserinin özelliklerini inceleyen bilim dalıdır.
- Aşağıdakilerden hangisi sanat tarihinin temel amaçlarından biri değildir?
 - Sanattaki değişimleri bir sistemle sınıflandırmak
 - Yaratıcılığa sahip biçimlendirmeleri yorumlamak
 - Sanat eseri ve sanatçı arasındaki ilişkili ortaya çıkarmak
 - Sanat eserlerini akımlar etrafında toplamak
- Aşağıdakilerden hangisi sanat tarihinin çalışma alanlarından biri değildir?
 - Bir sanat yapının ait olduğu kültür ortamı içindeki konumunu belirlemek
 - Kişiyi sanat kavramı üzerine felsefe yapmaya itmek
 - Bir sanat yapının kime ait olduğunu tespit etmek
 - Sanatçıların kendilerinden sonraki sanatçılar üzerindeki etkilerini değerlendirmek
- Aşağıdaki başlıklardan hangisi sanat tarihi kapsamına girmez?

a) sanat akımları	b) sanatta üslup
c) sanat felsefesi	d) sanat okulları

2. Metin

İşıkla Yazı Yazan Sanatçı

Fotoğrafçı, bir yazardır aslında... Işıkla yazı yazar ve biz de onun bir yüzde yakaladığı çizgiyi, çıktığı bir dağdaki dumanı, bir tren garındaki ayrılığı, ilk aşkın gözlere yansıyan gizli heyecanını okuruz. Zaman zaman gazete ve dergilerde, sayfalarca yazılan bir metin, fotoğrafçının gözüyle bir karede özetlenir.

Fotoğrafçı duyarlılığı, pek çoğumuzun fark etmeden görüp geçtiği nice anları yakalayıp ölümsüzleştirir. Fotoğrafçının gözü objektif olur ve kadrasına aldığı yaşanmışlıkları bizlerle buluşturur. Eskiden sadece analog fotoğraf makineleri vardı. Fotoğrafçının çektiği kareyi görmesi bugünkü kadar kolay değildi. Makineden alınan negatifler, yıkanmak üzere karanlık odaya götürülürdü. Karanlık oda tamamiyle karanlık değildi. Genellikle kırmızı ve sarı ışığın kullanıldığı, fotoğrafların banyo edilmesi için tasarlanan özel yerlerdi. Zaman zaman negatiflerin yanmasıyla bir dolu yaşanmışlık, o odada yiter giderdi. Ama yine de onları günlerce beklemek bile büyük bir heyecandı. Günümüzde ise dijital fotoğrafçılık sayesinde, fotoğrafçının deklanşöre basmasıyla, kart okuyucuyu bilgisayara takıp fotoğrafını ekranda görmesi bir olur. İstenmeyen fotoğraflar, bilgisayarın geri dönüşüm kutusuna gider, "an"ı iyi yakalamış fotoğraflar ise hemen basılabilir.

Fotoğrafçılığın her çeşidi mutlaka çok değerli ama bence en ilgi çekici olanı, portre fotoğrafçılığı. Çünkü nice öyküleri çizgilerinde taşıyan yüzler, hele ki yetkin bir fotoğrafçının objektifinden yansıyan bir kare beni dakikalarca düşünmeye sevk eder. O çizgileri anlamlandırmak, arka plandaki yaşanmışlıkları hissedebilmek beni benden alır. Yıllar önce

bir mülteci kampında çekilen yeşil gözlü kızın bakışları hâlâ belleğimde. O bakışın anlattıklarını hiçbir metnin anlatmaya gücü yetmez diye düşünüyorum. Bu bakışı ölümseziştiren fotoğrafçı, on sekiz yıl sonra o kızın yaşadığı yere tekrar gitti. İsmi bilmediği kızı bulması epey zor oldu. Bulduğunu düşündüğünde, emin olmak için kızın fotoğrafını çekti. Fotoğrafı bir laboratuvara yolladı ve uzmanlar bilgisayarda her iki fotoğrafın da iris kalıbını çıkarttı. İris yani gözün renkli kısmı, her iki fotoğrafın da aynı kişiye ait olduğunu kanıtlıyordu. Gözler aynıydı ancak ifadeler bambaşkaydı.

Görüldüğü üzere portreler, kişileri büyük bir merakın içine çeker ve fotoğrafçı duyarlılığının teknolojiyle buluşması nice sır perdelerini aralar. İster siyah beyaz olsun ister renkli olsun fotoğraflar yaşamımızda büyük önem taşır. Onlara anlam katan elbette bakmakla görmek arasındaki farkı kavramış usta gözlerdir.

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Dijital fotoğraf makinelerinin icadı hayatımızda ne gibi kolaylıklar sağlamıştır?

XX

2. Analog makinelerin olumsuz yönleri nelerdir?

.....

3. "Bakmak ile görmek arasında bir fark vardır." cümlesinden ne anlıyorsunuz, yazınız?

[illegible]

4. Sizce “ölümsüzleşmek” sözcüğü, hangi durumlar için kullanılabilir?

[illegible]

5. Sizce metnin yazarının fotoğrafçılıkla ilgili düşünceleri hangi yödedir (olumlu / olumsuz)? Bunu yazarın hangi ifadelerinden anlıyorsunuz?

B) Aşağıdaki cümleleri işaretleyiniz.

(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Yazarların ve fotoğrafçıların kullandıkları malzemeler aynıdır.

Bir fotoğrafta gözden kaçan bazı ayrıntıları fark edebiliriz.

Fotoğraf yoğun bir anlatma sanatıdır.

Fotoğrafçılık, teknolojik gelişmelerden faydalanamamıştır.

Karanlık oda, fotoğrafçının yoğunlaşmasını sağlayan özel bir odadır.

Portre fotoğraflar geniş bir mekânı içine alan fotoğraf karelerinden oluşur.

Bazı fotoğraflar ciddi bilimsel veriler sunabilir.

C) Aşağıda verilen sözcükleri eş anlamlılarıyla eşleştiriniz, bu sözcüklerle birer cümle kurunuz.

1. bellek

... yit-

.....

2. epey

... anla-

.....

3. suret

... belirle-

.....

4. kaybol-

... hafıza

.....

5. sapta-

... -e kadar

.....

6. kanıtla-

... oldukça

.....

7. gizemli

... ispatla-

.....

8. kavra-

... esrarengiz

.....

9. -e dek

... görüntü

.....

KONUŞMA

A) Diyalogu okuyunuz. Aşağıdaki soruları diyaloga göre sözlü olarak cevaplandırınız.

Alen : Geçen hafta farklı bir sergiye katıldım. Harflerle çizilen resimler sergileniyordu.

Azade : İlginç, harflerle resim yapmak... Çok merak ettim bu sergiyi. İnsan harflerle nasıl resim yapabilir?

Alen : Doğu'da hat denilen çok eski bir yazı sanatı var. Türk-İslam sanatında önemli bir yer tutan bu sanat, Batılılar tarafından soyut resim olarak kabul edilmektedir.

Azade : Soyut resim mi? Başka milletlerde de buna benzer yazı sanatı var mı?

Alen : Tabii ki. Farklı yazı sistemlerinde, farklı şekillerde, farklı coğrafyalarda ortaya çıkmış hat sanatı, özellikle matbaa öncesinde birçok millette vardı. Bugün tipografi sanatıyla ilişkilendirilebilecek olan hat sanatı, yazı sistemlerine veya farklı hat kültürlerine göre sınıflandırılır.

Azade : Bu sanat hakkında çok şey biliyorsun. Nereden geliyor bu merak?

Alen : Türkiye'ye ilk geldiğimde bir Türk arkadaşımın babası hat sanatıyla ilgileniyordu. Babasının eserlerini görünce hatta ilgi duymaya ve bu sanatı araştırmaya başladım. Üstelik gittiğim bu sergi, arkadaşımın babasının ilk sergisiydi ve on altı yıldır yaptığı hatları ilk defa sergiliyordu.

Azade : Bu sanattan biraz bahseder misin?

Alen : Tabi. Hat sanatında yazı gelişigüzel yazılmaz, her yazı türünün kendine özgü özellikleri, inceden inceye saptanmış kuralları vardır. Tarih boyunca ünlü hat ustaları zaman zaman yazı kuralları oluşturmuşlardır. Çeşitli yazı türleri; harflerin büyük ya da küçük olması, biçimi, aralıkları, bazı harflerin birbirlerine bitiştilirliip bitiştilirilmemesi, bazı yazı işaretlerinin kullanılıp kullanılmaması gibi özellikleriyle birbirlerinden ayrılır. Bu yazı İslam'ın ilk devirlerinde ortaya çıkmış olsa da Türkler bu sanatta büyük hattatlar yetiştirmişler, zamanla kendi üsluplarını oluşturmuşlar. Mesela birçok Türk camisinde eşsiz hat örneklerini görmek mümkündür.

Azade : Ben de gitmek istiyorum. Sergi devam ediyor mu?

Alen : Evet, devam ediyor. Üç gün sonra bitecek. Yarın beraber gidelim. Harflerle yapılan resimleri gördüğünde gözlerine inanamayacaksınız!

1. Hiç sergiye katıldınız mı? Cevabınız "evet"se bu sergi hakkında bilgi veriniz.
2. Ülkenizde sanat ürünlerinin sergilendiği ortamlar nasıldır?
3. Bir sanatçı olsanız, eserlerinizi nerede sergilemek isterdiniz? Nedenleriyle açıklayınız.

B) Diyalogda geleneksel bir sanat tanıtılmıştır. Bu sanat yüzyıllar içinde belli bir geleneğe göre oluşmuş bir sanattır. Hattat adlı sanatkarların icra ettiği bu sanatta usta-çırak ilişkisi ile yetiştirme çok önemlidir.

Bu bilgilere göre:

1. Sizin ülkenizde ne tür geleneksel sanatlar var?
2. Usta çırak ilişkisi ifadesinden ne anlıyorsunuz?
3. İlgilendiğiniz bir sanat dalı var mı? Bu sanat dalı hakkında bildiklerinizi anlatınız.

c) Gelişen endüstri ve insanlığın artan talep ve ihtiyaçları maalesef zamanla bazı mesleklerin ve el sanatlarının kaybolmaya yüz tutmasına sebep olmuştur. Bakırcılık, semercilik, çömlekçilik, kaşıkcılık, halıccılık... Bütün bu sanatlar büyük el emeği, maharet ve ustalık gerektirmektedir. Sizce teknoloji, endüstri ve sanat arasında nasıl bir ilişki vardır? Bu konuyla ilgili düşüncelerinizi paylaşınız.

YAZMA

A) Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılmış ifadeleri kullanarak birer cümle yazınız.

1. İster siyah beyaz olsun ister renkli olsun fotoğraflar, yaşamımızda büyük önem taşır.

[illegible]

2. Siyah beyaz **da olsa** renkli **de olsa** fotoğraflar yaşamımızda büyük önem taşır.

[illegible]

3. Bu sergiden önce bir fotoğraf sergisi açıp açmadığını bilmiyorum.

[illegible]

4. Ne kadar üzgün olursa olsun insanlara daima gülümser.

XX

5. Yasemin başarılı bir fotoğrafçı olmakla **birlikte** mükemmel bir annedir de.

[illegible]

B) Aşağıda açıklaması verilen ifadeleri kullanarak cümleler yazınız.

1. Bugünlere ulaşmak ifadesi, içinde bulunulan zamana kadar iyi veya kötü gelebilmek anlamında kullanılır.

.....

.....

2. Ses getirmek ifadesi yapılan veya söylenenlerin çok insan

2. **Ses getirmek** ifadesi yapılan veya söylenenlerin çok insan tarafından duyulması, bilinmesi, tanınması anlamında kullanılır.

[illegible][illegible]

3. Kıyıda köşede kalmak ifadesi herhangi bir şeyin bir kenara

3. **Kıyıda köşede kalmak** ifadesi herhangi bir şeyin bir kenara atılıp, unutulmaya başlandığını anlatmak için kullanılır.

.....

.....

4. -dan yola çıkmak ifadesi yapılacak bir iş veya söylenecek bir

4. **-dan yola çıkmak** ifadesi yapılacak bir iş veya söylenecek bir söz için başka bir işi, sözü veya durumu temel almak anlamında kullanılır.

.....

.....

5. -maya yüz tutmak ifadesi eklendiği fiille birlikte, o eylemin

5. -maya yüz tutmak ifadesi eklendiği fiille birlikte, o eylemin unutulmak veya tükenmek üzere olduğu anlamında kullanılır.

.....

.....

6. **Gelişigüzel** ifadesi bir işin baştan savma, çalakalem, özenti-

6. **Gelişigüzel** ifadesi bir işin baştan savma, çalakalem, özensiz, önemsenmeden yapıldığı anlamında kullanılır.

[illegible]

.....

- C) Aşağıda, herhangi bir şeyden çok etkilenmek, hoşlanmak, duygulanmak, anlamında bazı ifadeler verilmiştir. Bu ifadeleri kullanarak cümleler yazınız.

kendinden geçmek

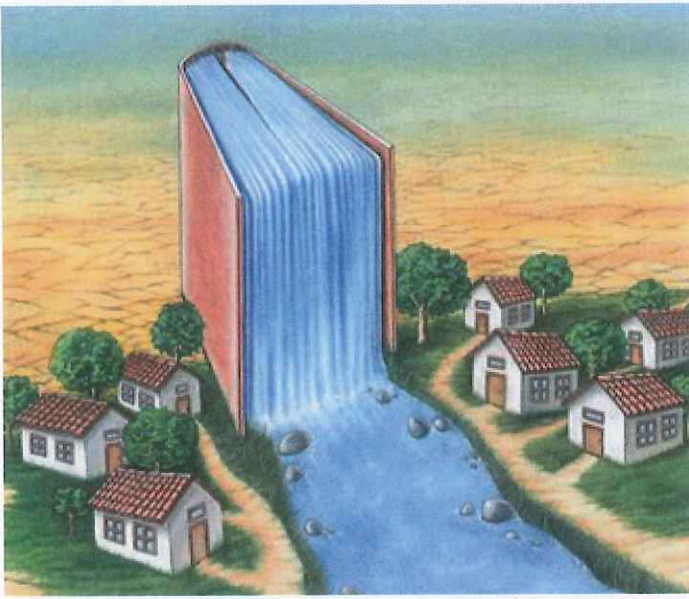
beni benden almak

gözleri kamaşmak

içe işlemek

ruha hitap etmek

- Ç) Aşağıdaki resmin sizdeki çağrışımlarını yazınız.

DİNLEME

- A) Metni dinleyiniz. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Batı tarzı resim sanatından önce Türk resim sanatı neye dayanmaktaydı?
2. Minyatürlerde padişah neden diğer kişilerden daha büyük çizilmektedir?
3. Doğu ve Batı minyatürleri arasındaki fark nedir?
4. Osmanlı'da minyatür yapana ne ad verilir? Bu insanlar nasıl yetişmektedir?
5. Batı'da minyatür zamanla neden önemini kaybetmiştir?

- B) Dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

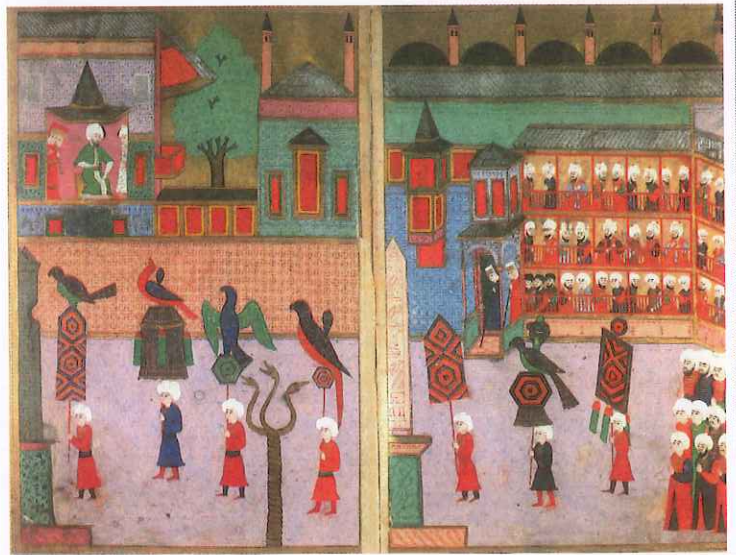
Minyatürlerdeki çizimlerde ayrıntıya önem verilmez.

Minyatürlerde sadece insanlar çizilmiştir.

Minyatüre hem Doğu'da hem Batı'da rastlanmaktadır.

Osmanlı'da minyatüre nakış denmektedir.

Minyatürlere matbaada basılan kitaplarda rastlanmaktadır.

3. Metin

Simülasyon ve Tıp

Simülasyon (benzetim), bir sistemin işlemlerini anlamak ve test etmek için uygun bir modelinin tasarlanması ve bu model ile deneylerin yürütülmesi süreci olarak tanımlanabilir. Simülasyonun tarihi 5000 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. WEICH olarak bilinen ilk simülasyonlar Çin savaş oyunlarından gelmektedir. Bu oyunlar daha sonra askerî stratejilerin gelişimini sağlamak amacıyla da kullanılmıştır. 1800'ü yıllardan itibaren ordu planlarının yeniden düzenlenmesi simülasyon yardımı ile olmuştur.

Simülasyon tarihindeki ikinci önemli adım 1929 yılında Edward Link tarafından geliştirilen ilk uçak simülatörü ile atılmıştır. 1949'da ücretli eğlence sürüşleri için tasarlanan Link'in simülatörü, askerî ve sivil havacılıkta eğitim ve değerlendirmeler için yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde, inşaattan moleküler biyolojiye, havacılık ve otomobil sektöründen tıp uygulamalarına kadar hayatın her alanında simülasyon uygulamalarını görmek mümkündür. Kovboyların yarışma yaptığı hareketli taklit bizon makineleri, bir şehrin trafik akışını planlayan simülatörler, askerî amaçlı simülasyon cihazları, insanları taklit eden robotlar gibi pek çok benzer simülatör sayılabilir. Simülasyon, çoğu alanda aktif uygulanan bir tekniktir. Aktif şekilde kullanılan yerlerden biri de sürücü kurslarıdır. Sürücü adayları trafiğe çıkmadan önce simülasyon üzerinde kendilerini eğiterek gerçek bir araba kullanmışçasına deneyim kazanırlar.

Tıp eğitiminde de simülasyon kullanımının tarihi çok eskidir. Tıpta kullanılan simülasyon tekniğinin hastalara, öğrencilere, eğitimcilere ve eğitim kurumlarına yararları vardır. Çeşitli tıbbi uygulamaların ilk olarak hasta üzerinde gerçekleştirilmesi, öğrencileri birçok nedenle strese sokmaktadır. Yanlış yapma endişesi ve hastaya zarar verme korkusu en başta gelen nedenlerdendir. Bu durum öğrenmenin zor ve eksik olmasına, geri bildirimsiz ve güvensiz bir ortamda gerçekleşmesine neden olmaktadır. Simülasyon kullanımı tüm bu olumsuzlukların tersine dönmesine yardımcı olmaktadır. Tıp eğitiminde iki tip simülasyon uygulaması söz konusudur. Birincisi "yüksek teknoloji içermeyen simülasyonlar", ikincisi "ileri teknoloji içeren simülasyonlar"dır.

Yüksek teknoloji içermeyen simülasyonlar: Üç boyutlu organ modelleri, temel plastik mankenler, hayvan modelleri, insan kadvraları ve öğrencilerin simüle hastayla karşılaşması olarak sıralanabilir. Bunların içinde simüle hastalar aslına uygunluğu en yüksek simülatörler olarak bilinmektedir.

Küçük gruplarda gerçekleştirilen oyunlaştırma yöntemi ile öğrencilerden kendilerini hasta ya da doktor yerine koyarak verilen görevi simüle etmeleri istenir. Temel iletişim becerilerinin eğitiminde de sıklıkla kullanılmakla birlikte simülasyonun kullanım alanı oldukça geniştir. Hasta (öykü alma, fizik muayene gibi), süreç (ekip çalışması, öz yönelimli öğrenme gibi) ve ortam merkezli (liderlik gibi) becerilerin eğitiminde bu yöntemle başvurulmaktadır. "Simüle hasta" kavramı klinik becerilerin öğretilmesini kolaylaştırmaktadır.

Sonuç olarak simülasyon zamandan tasarruf ve uygulamada pratiklik gibi birçok avantaj sağlamaktadır. Günümüzde de aktif bir teknik olarak hayatımızın her alanında varlığını genişleterek sürdürmektedir.

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Simülasyon nedir ve simülasyonun tarihi ne kadar eskidir?

2. Edward Link kimdir ve ne yapmıştır?

3. Simülasyonun insanlığa ne gibi yararları vardır?

4. Sizce başka hangi alanlarda simülasyondan yararlanılabilir?

B) Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre cevaplayınız.

1. Simülasyon günümüzde aşağıdaki alanların hangisinde kullanılmamaktadır?
a) inşaat b) havacılık
c) ev d) ordu
2. Tıpta kullanılan simülasyonun aşağıdakilerden hangisine bir yararı yoktur?
a) öğrencilere b) annelere
c) hastalara d) eğitimcilere
3. Okuduğunuz metinden simülasyonla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?
a) Askerî alanda strateji geliştirmek için kullanılmıştır.
b) Trafik düzenlemek amacıyla faydalanılmaktadır.
c) Tıp öğrencileri simülasyon yardımıyla yanlış yapma endişesinden büyük oranda kurtulmuşlardır.
d) Simülasyon uygulamaları çok zaman aldığı için yeni teknolojiler geliştirmede tercih edilmez.

C) Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. "Sürücü adayları trafiğe çıkmadan simülasyon üzerinde kendilerini eğiterek gerçek bir araba kullanmışçasına deneyim kazanırlar." cümlesindeki altı çizili ekin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?
a) Çok çalışmadığı için sınavı geçemedi.
b) Gece geç saatlere doğru bir patlama sesi duyuldu.
c) Yalvarır gibi gözlerimin içine bakıyordu.
d) Bu eserin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir.
2. Çeşitli tıbbi uygulamaların ilk olarak hasta üzerinde gerçekleştirilmesi, öğrencileri strese sokmaktadır." cümlesindeki altı çizili kelime grubunun yerine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?
a) öğrencileri bunaltmaktadır
b) öğrencilerde strese sebep olmaktadır
c) öğrenciler stres çekmektedir
d) öğrenciler sıkıntıya girmektedir

KONUŞMA

A) Aşağıdaki diyalogu bir arkadaşınızla karşılıklı okuyarak sınıfta canlandırınız.

Sunucu : Sevgili izleyiciler, bugünkü konumuz organ nakli. Şimdi konu hakkında uzman doktorumuz Kadir Şafak Bey'in görüşüne başvuralım. Hoş geldiniz.

Doktor Kadir : Hoş bulduk efendim.

Sunucu : Son yıllarda ülkemiz, organ nakli konusunda hızlı bir gelişme kaydetti. Öncelikle "organ nakli" nedir, kısaca anlatır mısınız?

Doktor Kadir : Organ nakli; vücutta görevini yerine getiremeyen bir organın yerine canlı veya kadavradan alınan yeni, sağlam bir organın cerrahi yöntemlerle nakledilmesi işlemidir.

Sunucu : Ülkemizde yaygın olarak yapılan nakiller hangileridir?

Doktor Kadir : Ülkemizde nakli yapılan organlar; böbrek, karaciğer, akciğer, pankreas ve ince bağırsaktır. Nakli yapılan dokular ise, kalp kapağı, kornea, kemik, kemik iliği ve deridir.

Sunucu : Bir doktor olarak organ bağışı hakkındaki görüşünüz nedir?

Doktor Kadir : Her şeyden önce bir insanım. Meslek olarak doktorluğu seçtim ve amacım insanlara yardım etmek. Bence hayatını sağlıklı sürdürebilmek, kaliteli bir yaşama sahip olmak gerçekten insana verilmiş büyük bir nimet. Ancak hayatta hepimiz aynı koşullar altında mücadele vermiyoruz. O kadar kötü durumda olan hastalarımız var ki görseniz yüreğiniz dayanmaz. Ama çoğumuz bunlardan habersiz yaşıyoruz. İşte ben her an bu durumun içindeki biri olarak organ naklinin ve organ bağışının

çok mühim olduğunu düşünüyorum.

Sunucu : Sizce, halkın bu konuya bakışı nasıl?

Doktor Kadir : Maalesef halkımız organ nakli konusunda yeteri kadar bilgi sahibi değil. Bu yüzden de halkta organ nakline karşı yeteri kadar ilgi yok. Her yıl 30 binden fazla insan organ nakli yapılamadığı için ölüyor.

Sunucu : Bu olumsuzluk neden kaynaklanıyor sizce?

Doktor Kadir : Kulaktan duyma yanlış bilgiler ve doktorlara olan güvensizlik iki ana sebep.

Sunucu : Peki, halkımızı daha duyarlı hâle getirmek için sizce neler yapılmalı?

Doktor Kadir : Bu konuda iş biraz da doktorlara düşüyor. Konu hakkında halkı bilgilendirmek en önemli adım olacak. Ayrıca kamu kuruluşları ve özel kuruluşlar halkı bilinçlendirmeye yönelik kampanyalar düzenleyebilirler.

Sunucu : Verdiğiniz bilgiler ve önerileriniz için çok teşekkür ederim.

Doktor Kadir : Böyle bir konuyu gündeme getirdiğiniz için ben çok teşekkür ederim.

B) Organ bağıışı yapmak ister misiniz? Sınıfınızda iki grup oluşturarak bu konuyu tartışınız.

C) Aşağıdaki durumlarla ilgili düşüncelerinizi söyleyiniz.

YAZMA

A) Gazeteden alınmış aşağıdaki haberlere uygun başlıklar yazınız.

B) Aşağıdaki cümleleri, yazım yanlışlarını düzelterek yeniden yazınız.

1. Karanlıktan ve yalnızlıktan çok korkuyorum.

2. Ne beni aradı ne de sormadı.

3. Sınavı geçmeme sen neden oldun. Yardımların için çok tesekkür ederim.

4. Ahmet'den kendi isteğimle ayrıldım.

5. Okulda ki toplantıya kimse katılmış.

6. Böyle davranışlar daha önem taşır.

7. Geçen hafta sonu Beypazarı'ya geziye gittik.

8. Yaptığın yanlışları sendemi farkettin?

9. Söylediklerine göre amalyat çok uzun sürmüş.

10. Hiçkimse onun ne yaptığını biliyor.

C) "Mutluluk nedir?" konulu bir kompozisyon yazınız.

DİNLEME

A) Dinlediğiniz metinlerin konularını yazınız.

1. Metin

2. Metin

3. Metin

B) Dinlediğiniz metne göre işaretleyiniz.

(Doğru: ✓, Yanlış: ✗)

Televizyon programları insanların günlük hayatlarına göre planlanmaktadır.

Bilgisayarda kullanılacak programları çocukların kendileri seçmelidir.

Son zamanlarda beyinde tümör oluşumuna sebep olan etkenlerden biri de cep telefonudur.

Çocuklar bilgisayarda oyun oynarken yalnız bırakılmalıdır.

Medya sektörü insanları televizyon bağımlısı hâline getiriyor.

D

Y

4. Metin

Elektronik Eşyalarınızın Ömrü Ne Kadar?

Elektronik eşyalar hayatımızın vazgeçilmez parçalarıdır. Özellikle beyaz eşyalar, insan hayatını kolaylaştırıcı birer yardımcıdır. Günümüzde çamaşır ve bulaşık makinesi olmayan ev neredeyse yok. Yeni bir ev kuranların ilk baktıkları ev eşyaları çamaşır ve bulaşık makineleri. Mağaza mağaza gezerek özellikli ve kaliteli ürünler almaya çalışan insanlar "dayanıklı tüketim" malı olarak adlandırılan bu ürünlerin, gerçekten yıllarca dayanmasını istiyor. Peki, uzun yıllar kullanmak istediğiniz bu ürünlerin kullanımına ne kadar dikkat ediyorsunuz?

Tüketicilerin kullanma kılavuzunu göz ardı etmesi elektronik eşyaların ömrünü kısaltıyor. Buzdolabını klima olarak kullananlar, çamaşır ve bulaşık makinelerine yıkamak için olur olmaz her şeyi atanlar, elektronik eşyalarını hor kullananlar, sözümüz size!

Yüzde 30 enerji tasarrufu sağlayan A sınıfı beyaz eşya ürünleri, yanlış kullanım yüzünden olması gerekenden daha fazla elektrik tüketiyor. Elektronik eşyalarınızın ömrünü kısaltmamanız için bizden size birkaç **tavsiye**:

- Buzdolabınızın içine güzel görünmesi ve temiz olması

amacıyla örtü sermeyin. Serdiğiniz her şey dolabınızın hava dolaşımını engellediği için daha fazla enerji harcamasına neden olacaktır. Yaz ve kış sıcaklık farkını düşünerek buzdolabının sıcaklık ayarını buna göre düzenleyin.

- Çamaşır makinenizin içine çamaşırı sıkıştırarak atmayın. Deterjan gözünün temiz olmasına özen gösterin. Yoksa çamaşırlarınız makineye koyduğunuz gibi kuru ve kirli olarak çıkabilir. Bazı tüketiciler, konsantre ürünlere güvenmeyip fazladan deterjan kullanıyor. Bu da hem sağlığa hem de bütçeye zarar veriyor.

- Bulaşık makinenizin bulaşıkları parlak ve temiz yıkaması için makinenin su gözeneklerini tıkayacak farklı ürünler kullanmayın.

- Bilgisayarınızın bataryası doluyken fişi prize takmayın. Bataryası dolu bilgisayarın fişte takılı olması bilgisayarınızın ömrünü kısaltır.

- Fırınınız içini temizlemek için kullandığınız ürünler, pişirdiğiniz yiyecekleri etkileyebilir. Bu yüzden fırınınız içinde deterjan kalmamasına özen gösterin.

ANLAMA

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Dayanıklı tüketim malları nelerdir?

2. Buzdolaplarına serilen örtülerin zararı nedir?

3. Bu metinde hangi eşyaların kullanımı için tavsiyeler vardır?

4. Bilgisayarın ömrünü kısaltan hata nedir?

5. Elektronik eşyaların yanlış kullanımıyla ilgili sizin dikkatinizi çekenler nelerdir?

B) Metinde altı çizili olarak verilen kelimelerin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

1. "neredeyse"

a) yaklaşık	b) hemen hemen
c) şöyle böyle	d) tamamen

2. "hor"

a) saçma	b) basit
c) kötü	d) güzel

3. "tavsiye"

a) çözüm	b) yarar
c) öneri	d) yardım

4. "özen göster-"

a) dikkat et-	b) temizle-
c) toplama-	d) gayret göster-

B) Kullanma kılavuzlarında veya eşyaların üzerinde bazen yazılı bir talimat yerine şekiller görmekteyiz. Aşağıdaki şekilleri inceleyiniz ve anlamları ile eşleştiriniz.

Ateşle yaklaşmayınız.

Çamaşır makinesinde yıkamayınız.

Ütü yapmayınız.

Elde yıkayınız.

Bitince çöpe atınız.

YAZMA

A) Aşağıdaki sorular üzerinde düşününüz ve örnekler göstererek eşyaların doğru kullanımının önemiyle ilgili bir kompozisyon yazınız.

- Eşyalarımızı doğru kullanıyor muyuz?
- Eşyalarımızı, önerilen talimatlara uygun kullanmak niçin önemlidir?
- Bir eşyayı uzun süreli ve verimli kullanmak için nelere dikkat etmeliyiz?
- Eşyalarımız için firma tarafından verilen garanti süresi hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- Garanti süresinde gerçekleşen bir arıza durumunda neler yapılmalıdır?
- Garanti kapsamına giren / girmeyen arızalar neler olabilir?

- B) Aşağıda kontak lens kullanımıyla ilgili yönlendirici resimler kullanılmıştır. Resimleri inceleyiniz ve bunlarla anlatılmak istenen talimatları küçük bir metin hâlinde yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

- C) Aşağıdaki fotoğrafları ve örnek cümleleri inceleyiniz. Siz de seçeceğiniz herhangi bir eşyayla ilgili benzer cümleler oluşturunuz.

"Bulaşık makinesinde ve aşırı sıcak suda yıkamayınız."

.....

.....

"Gözle temasında bol su ile yıkayınız."

.....

.....

"Yalnız kuru temizleme yapınız."

.....

.....

KONUŞMA

- A) Aşağıdaki diyalogu okuyunuz. Konu üzerinde düşüneniz için verilen sorulardan yola çıkarak siz de benzer diyaloglar oluşturunuz.

Merve : Orkun ne yapıyorsun?

Orkun : Yarına yetiştirmem gereken ödevler var, onları tamamlamaya çalışıyorum.

Merve : Tamam da ödevlerini yaparken bir taraftan da yeni bilgisayarına zarar veriyorsun.

Orkun : O niye?

Merve : Bilgisayarını hem fişe takmışsın hem de bataryasını çıkarmamışsın.

Orkun : Ama ben hep böyle kullanıyordum.

Merve : Kullanma kılavuzunu okumamışsın anlaşılan. Eğer fişe takıp çalıştıracaksan mutlaka bataryasını çıkarman gerekiyor. Yoksa bilgisayar şarjlı kullanma süresi git gide kısalır.

Orkun : Bunu bilmiyordum, uyardığın için sağ ol.

- Eşyaların kullanma kılavuzlarını okuyor musunuz?
- Kullanma kılavuzlarındaki talimatlara ne kadar uyuyorsunuz?
- Günlük hayatta sık kullandığımız bazı eşyaları düşünün: telefon, bilgisayar, saç kurutma makinesi, tıraş makinesi, televizyon, ütü... Kullanım sırasında en sık yapılan hatalar neler olabilir?
- Kullanımdan kaynaklanan bazı arızaları giderme yöntemleri hakkında bilginiz var mı?

B) Aşağıdaki cümlelerin devamı olan doğru seçeneği işaretleyiniz.

a) Formula 1 pilotları.....

- A) yarış boyunca ortalama 2 kg kaybetmektedir.
B) yarışabilmek için eğitim almaktadır.
C) araçların lastiklerini kendileri değiştirirler.
D) yarışlarda en fazla 320 km hız yapabilirler.

b) Formula 1 araçları.....

- A) çabuk hızlanıyor ama bu araçların durması zaman alıyor.
B) bir jetten daha hızlıdır.
C) jet yakıtlarıyla kullanılmaktadır.
D) hızlı gitmesi için çok hafif üretiliyor.

c) Formula 1 araçlarının motoru.....

- A) 2000'li yıllarda 750 beygir gücündeyken bugün 850 beygir gücündedir.
- B) 2000-2010 yılları arasında daha güçlüyken bugün motor gücü bu seviyede değil.
- C) yıllarda, araçların aşırı ısınmasına sebep oluyor.
- D) Türkiye'de, İzmir'de üretiliyor.

c) Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere neler yazabilirsiniz? Parçayı tekrar dinleyiniz ve tabloyu doldurunuz.

Formula 1 araçlarının motor gücü

- 2000-2010 yılları arasında 750-850 beygir gücündeydi.

Formula 1 araçların kokpit bölümü

Formula 1 araçlarının hızı

Formula 1 araçlarının lastikleri